

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอน
สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ
ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

ปริญญานิพนธ์
ของ
บัณฑิตา ลิขสิทธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
มีนาคม 2553

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอน
สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ
ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

บทคัดย่อ

ของ

บัณฑิตา ลิขสิทธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

มีนาคม 2553

บัณฑิตา ลิขสิทธิ์. (2553). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและ
ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการ
ใช้สื่อรับรู้ทางสายตา.ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณีย์ อนุรุทธวงศ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและ
ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยิน
ไม่เกิน 90 เดซิเบล หลังใส่เครื่องช่วยฟัง และมีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการอื่นๆ แทรกซ้อน
กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552
จำนวน 7 คน เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) ดำเนินการสอนเป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์
สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 70 นาที รวมทั้งสิ้น 13 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย
แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อรับรู้ทางสายตาประเภท ของจริง ของจำลอง รูปภาพ วิดีทัศน์ และ
หนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความภาคภูมิใจ
ในความเป็นไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ สถิติทดสอบ
The Wilcoxon Matched - Pairs Signed - Rank Test และค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง
ของเคนดอลล์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับดี
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา สูงขึ้น
3. ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับมาก

A STUDY OF ACHIEVEMENT ON THE THAI HISTORY AND THE NATIONAL PRIDE OF
GRADE 4 STUDENTS WITH HEARING IMPAIRMENT THROUGH THE
ROLE PLAYING METHODS AND THE VISUAL MEDIA

AN ABSTRACT
BY
BUNTHITA LIKKHASIT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

March 2010

Bunthita Likkhasit. (2010). *A Study of Achievement on the Thai History and the National Pride of Grade 4 Students with Hearing Impairment Through the Role Playing Methods and the Visual Media*. Master Thesis, M.Ed. (Special Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee, Asst Prof. Dr. Usanee Anuruthwong, Asst Prof. Dr. Paitoon Pothisan.

The main purposes of this research were to study the achievement on the Thai history and to study the national pride of grade 4 students with hearing impairment through the Role Playing Methods and the Visual Media.

The Participants of this study were 7 students with hearing impaired who did not exhibit other disabilities in Grade 4 during the first semester of 2009 academic year at Kanjanapisakesompoch School, chosen by purposive sampling. The intervention was used with students for 5 weeks, 3 days/week, 70 mins/times. The instruments in this research were lesson plans, visual media, the achievement test of the Thai history, and the test of national pride. The data was analyzed by using Median, Inter - Quartile Range, Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Rank Test, Kendall's W test, and The Spearman Rank Difference Method.

Results of the research revealed that :

1. The achievement on the Thai history of grade 4 students with hearing impairment through Role Playing methods and the visual media was good level.
2. The achievement on the Thai history of grade 4 students with hearing impairment through Role Playing methods and the visual media was significant.
3. The national pride of grade 4 students with hearing impairment through the Role Playing methods and the visual media was in the good level

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอน
สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ
ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

ปริญญานิพนธ์
ของ
บัณฑิตา ลิขสิทธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
มีนาคม 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอน

สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

ของ

บัณฑิตา ลิขสิทธิ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2553

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์)

(ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา
แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี
ศักดิ์ศิริผล กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจितต์ อภินันท์รักต์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ศิริพันธ์ ศรีวัฒนวงศ์ เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำปรึกษา คำสอน คำแนะนำ ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์แวนณา กาญจนรัตน์ อาจารย์สุจิตรา สุขเกษม
อาจารย์ ดร.สุวิมล กฤษณาศาสตร์ และคุณนัฏฐา สุนทรรัตน์ชัยชาญ เป็นอย่างสูงที่กรุณา
เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำ และข้อคิด ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แสงจันทร์ คำเมือง อาจารย์ศิริพร เพ็ชรเจริญ
คณะครูและเจ้าหน้าที่ โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามราชกุมารี ที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่การทดลอง ในการวิจัยครั้งนี้

บัณฑิตา ลิขสิทธิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความบกพร่องทางการได้ยิน.....	13
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสาร	23
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ทางสายตา	27
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนประวัติศาสตร์ไทย	29
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาท สมมติ	34
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	45
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความเป็นไทย	55
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
วิธีการทดลอง	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
ความมุ่งหมายของการวิจัย	95
สมมติฐานการวิจัย	95
วิธีดำเนินการวิจัย	96
สรุปผลการวิจัย	97
อภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	111
ภาคผนวก ก	112
ภาคผนวก ข	114
ภาคผนวก ค	121
ประวัติย่อผู้วิจัย	144

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่อง ทางการได้ยินจากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา.....	81
2 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่อง ทางการได้ยินหลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา.....	83
3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระ ประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา.....	84
4 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทาง สายตาประเมินโดยนักเรียน	85
5 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานของความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่อง ทางการได้ยินหลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยนักเรียน.....	86
6 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทาง สายตาประเมินโดยครูประจำชั้น	87
7 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานของความภาคภูมิใจในความ เป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลัง การสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อ รับรู้ทางสายตาประเมินโดยครูประจำชั้น	88

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
8 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับสื่อรับรู้ทางสายตา ประเมินโดยผู้ปกครอง	89
9 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานความภาคภูมิใจในความเป็น ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหลังการ สอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ ทางสายตาประเมินโดยผู้ปกครอง	90
10 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทาง สายตาประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน	91
11 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานความภาคภูมิใจในความเป็น ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการ สอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ ทางสายตาประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน	93
12 คะแนนความสอดคล้องของความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระ ประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา ประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน	94
13 ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ	115
14 ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย	116
15 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์ไทย	120

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ	42
2 ลำดับขั้นในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ไทย	67
3 ลำดับขั้นในการสร้างแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย	69
4 ลำดับขั้นในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์ไทย.....	71
5 กราฟแสดงคะแนนความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและค่ากลางของคะแนน ที่ประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน	92

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประวัติศาสตร์ไทยเป็นสาระหนึ่งที่อยู่ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งประวัติศาสตร์เป็นสิ่งที่สำคัญในการศึกษา เพราะเป็นศาสตร์ที่จะหล่อหลอมเยาวชนให้มีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในชาติไทยที่มีพัฒนาการมายาวนาน และที่สำคัญก็คือการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของชาติเปรียบเสมือนกับการทำความรู้จักสังคมในอดีตของตนเอง นอกจากนี้ประวัติศาสตร์ยังช่วยปลูกฝังความเข้าใจวัฒนธรรมของชาติ ความรักชาติ และความมุ่งมั่นในปณิธานของชาติ การมีความรู้และความเข้าใจในประวัติศาสตร์ไทยจะทำให้เกิดความรัก ความหวงแหน และต้องการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนและของชาติตลอดไป

ในหน่วยการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ไทย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1-3) ได้จัดให้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนตนเอง ประวัติความเป็นมาของชุมชนตนเอง การจัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) ได้จัดให้มีการเรียนการสอนในเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในสมัยต่างๆ ประวัติศาสตร์ในสมัยสุโขทัยเป็นการเรียนประวัติศาสตร์ช่วงแรกที่นักเรียนจะได้เรียน เนื่องจากอาณาจักรสุโขทัยที่เกิดขึ้นบนดินแดนประเทศไทยนับเป็นอาณาจักรที่มีความสำคัญและเก่าแก่ของชนชาติไทย ที่เกิดขึ้นจากการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่แว่นแคว้นของบรรพบุรุษจนสามารถก่อตั้งเป็นอาณาจักรที่มีอาณาเขตกว้างขวางมั่นคงและมีสถาบันพระมหากษัตริย์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เป็นระบบและมีเอกภาพ อารยธรรมของชนชาติไทยที่ได้สั่งสมในสมัยสุโขทัยนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้สืบทอดเป็นอาณาจักรของชนชาติไทยในยุคต่อมา ได้แก่ อาณาจักรอยุธยา ธนบุรี เรื่อยไปจนถึงรัตนโกสินทร์ (กรมวิชาการ, 2544) จากความสำคัญที่กล่าวมาการสอนประวัติศาสตร์สุโขทัย จึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่ควรจะต้องให้มีการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนทุกคนรวมทั้งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้วย เพราะนักเรียนเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญของชาติไทยในอนาคตต่อไป

การเรียนประวัติศาสตร์มีขั้นตอนในการถ่ายทอดแตกต่างกันไปในแต่ละระดับชั้น นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาเป็นวัยเริ่มเรียน มีประสบการณ์น้อย และยังอ่านหนังสือได้ไม่มากนักแต่มีจินตนาการสูง ช่างซักช่างถาม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: คำนำ) ดังนั้นในการสอนเนื้อหาประวัติศาสตร์ จึงนำเสนอเรื่องที่ไม่ซับซ้อนถ่ายทอดด้วยวิธีการเล่าเรื่องพร้อมทั้งกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความใฝ่รู้ จะเห็นได้ว่า ในการเรียนการสอน เรื่องประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนปกตินั้น สิ่งสำคัญ

ที่นักเรียนจำเป็นต้องมี คือ ทักษะในการเข้าใจ คิดและจินตนาการวิถีชีวิต และภาพของบ้านเมืองในอดีตได้ แม้ว่าครูจะนำภาพโบราณสถานหรือภาพจำลองมาให้ให้นักเรียนดู แต่นักเรียนก็ยังคงต้องใช้จินตนาการในการทำความเข้าใจวิถีชีวิตในอดีต ซึ่งนักเรียนทำได้ด้วยการฟังสิ่งที่ครูเล่าในห้องเรียน

คุณลักษณะดังกล่าวแตกต่างจากการรับรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพราะพื้นฐานของนักเรียนเหล่านี้มีทักษะการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 บกพร่องไป 1 ทักษะ ได้แก่ การเรียนรู้ผ่านการฟัง ซึ่งเป็นช่องทางการรับรู้ที่สำคัญที่สุด (ศรียา นิยมธรรม. 2541) ผลที่เกิดขึ้น คือ ไม่เพียงแต่นักเรียนไม่ได้ยิน ไม่เข้าใจสิ่งที่ครูพูดนักเรียนยังขาดจินตนาการในการเรียนรู้ ความเข้าใจภาษา ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นนามธรรม เนื่องจากข้อจำกัดในด้านภาษา ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต่ำ จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า ปัญหาในการเรียนการสอน คือ มีเนื้อหาที่มากและเป็นเรื่องเกี่ยวกับการท่องจำ ภาพที่ใช้ประกอบเรื่องน้อย คำศัพท์ต่างๆ ที่นักเรียนไม่เข้าใจ เนื่องด้วยข้อจำกัดทางการได้ยินของนักเรียนส่งผลให้นักเรียนไม่ยอมเรียนประวัติศาสตร์ ดังนั้นในการสอนประวัติศาสตร์จึงมีความสำคัญที่ครูจะต้องหาวิธีสอนและกิจกรรมการสอนที่นักเรียนชอบมาช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน และเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้ดีขึ้น ซึ่งวิธีสอนและกิจกรรมที่จะสามารถนำมาใช้นั้น ไม่เพียงจะต้องสร้างความสนใจเท่านั้น หากแต่ยังจำเป็นต้องหาวิธี และกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนรับรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ผ่านการเรียนรู้ด้วยทักษะต่างๆ ทั้งทางด้านการมองเห็นและการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ นอกจากนี้ยังจะต้องทบทวนในเรื่องที่สอนนั้นหลายๆ ครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนเข้าใจบทเรียนนั้นอย่างแท้จริง และสามารถจดจำได้อย่างแม่นยำ

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีวิธีการรับรู้ที่ต่างไปจากนักเรียนปกติ เนื่องจากประสาทการรับรู้ด้านการฟังสูญเสียไปดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งแต่ละคนก็จะมี การสูญเสียการได้ยินในระดับต่างกันไปตั้งแต่ระดับหูตึงน้อยถึงหูหนวก ระดับการสูญเสียการได้ยินนี้มีผลต่อทักษะความเข้าใจภาษาและจินตนาการเป็นอย่างมาก เนื่องจากความเข้าใจภาษาเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านสติปัญญา นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเริ่มแสดงพัฒนาการที่ล่าช้าให้ปรากฏในช่วงปลายของวัยก่อนเข้าเรียน เนื่องจากความบกพร่องทางภาษาของนักเรียน จึงส่งผลถึงการประมวลผลข้อมูล และก่อให้เกิดการขาดประสบการณ์และส่งผลถึงพัฒนาการ และการพัฒนาความคิดรวบยอด (ศรียา นิยมธรรม. 2541: 68 - 69) เมื่อเรียนในชั้นสูงขึ้น นักเรียนก็จะยังไม่เข้าใจคำศัพท์ต่างๆ โดยเฉพาะคำศัพท์ทางนามธรรมรวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่นักเรียนไม่เห็น ขณะเวลาที่ครูกำลังพูด ลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นจะมีการเรียนรู้ได้ดีเมื่อผ่าน

ทางการมองเห็น และการปฏิบัติซ้ำๆ เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ไม่อาจใช้ทักษะทางการฟังได้ตามปกติ จึงอาศัยการรับรู้ทางสายตาเข้ามาช่วยในการรับรู้อย่างมาก และการรับรู้ทางประสาทสัมผัสก็มีส่วนช่วยเช่นกัน ดังที่ ประจิตต์ อภินันนุรักษ์ (2549) ได้กล่าวไว้ในเอกสารประกอบการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไว้ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะใช้สายตาในการรับรู้แทนการฟัง ร่วมกับการได้ยินที่เหลืออยู่เพื่อสื่อความหมายกับผู้อื่น ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงจำเป็นต้องเน้นการเรียนรู้ผ่านทางการเห็น และการปฏิบัติ โดยเป็นการมองเห็นหรือการปฏิบัติกับของจริง เช่น การเรียนเรื่องผลไม้ ครูก็ควรนำของจริงมาให้ดู แล้วจึงถ่ายเป็นของจำลองและรูปภาพในภายหลัง ส่วนสิ่งใดที่ไม่สามารถนำของจริงมาให้นักเรียนดูได้ ก็ควรเป็นของจำลองที่เหมือนจริง ภาพถ่าย หรือภาพวาดเสมือนจริง เช่น วิดีทัศน์เกี่ยวกับโบราณสถาน รูปถ่าย หรือของจำลอง เป็นต้น

การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอน โดยการสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นมา ให้สอดคล้อง หรือใกล้เคียงกับความเป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกเป็นบุคคลต่างๆ ตามหัวข้อที่กำหนด หรือตามบทบาทการแสดงที่กำหนด เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ทดลองและเรียนรู้ในการปรับพฤติกรรมของตนเองในสภาวะต่างๆ และหาทางแก้ไขปัญหา ตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นแสดง ในขั้นแสดงจะแบ่งเป็นขั้นตอนย่อย ดังนี้

- 2.1) การอุ่นเครื่อง 2.2) การเลือกตัวผู้แสดง 2.3) การจัดฉากการแสดง 2.4) การเตรียมผู้สังเกตการณ์ 2.5) การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง 2.6) การแสดง 3) ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล 4) ขั้นแสดงเพิ่มเติม 5) ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป วิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ทำให้เข้าใจพฤติกรรม ความรู้สึก และเหตุผลของบุคคลที่สวมบทบาทดังกล่าว การแสดงบทบาทสมมติมีหลายลักษณะ ได้แก่ การเลียนแบบการทำทางของบุคคลอื่น เช่น การยืน การเดิน การพูด การแสดงท่าทางประกอบคำพูด หรือการสมมติตัวเองเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วแสดงให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งนั้น (สุคนธ์ สินธพานนท์. 2550:130)

จากที่กล่าวมาข้างต้นการแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการหนึ่งที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสคิด พูด และมีการแสดงออก ตามสถานการณ์ต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ฝึกการคิดและแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวรรณ สังข์ทอง (2539: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องอริยสัจ 4 และฆราวาสธรรม 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้บทบาทสมมติ ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้บทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายด้านพุทธิพิสัยทั้งในด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ รวมถึง

การวิเคราะห์ และวราภรณ์ ปานทอง (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาในเรื่อง ผลของการเล่านิทาน คติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยให้นักเรียน ได้สมมติบทบาทเป็นตัวละครตามเนื้อเรื่องนิทานคติธรรม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถยอมรับผู้อื่น การช่วยเหลือและแบ่งปันได้อย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตจริง ของนักเรียน จึงสรุปได้ว่าวิธีการสอนโดยวิธีการแสดงบทบาทสมมติสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงขึ้น

จากที่ได้กล่าวมานั้นได้มีการนำวิธีการแสดงบทบาทสมมติมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ ของนักเรียนในด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง แต่สำหรับการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นั้น หากจัดการเรียนการสอนด้วยการแสดงบทบาทสมมติเพียงอย่างเดียวอาจจะทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนซึ่งเป็นเรื่องราวในอดีต ทั้งบุคคลและสถานที่เป็นเรื่องที่ต้องใช้จินตนาการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เพราะว่าโดยหลักการแสดงบทบาทสมมติโดยทั่วไปจะใช้บทสนทนา ในการแสดงเป็นหลัก แต่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีปัญหาในการฟังและการพูด หากนำการแสดงบทบาทสมมติมาใช้ในการเรียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เพียงวิธีเดียวอาจจะทำให้ยากแก่การทำความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงได้พัฒนาการสอนที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาขึ้น แล้วนำไปใช้ในการเรียนการสอนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย และเป็นแนวทางสำหรับการสอน ประวัติศาสตร์ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ให้มีการพัฒนาความสามารถ ในการเรียนรู้ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาท สมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

3. เพื่อศึกษาความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางแก่ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาประวัติศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล หลังใส่เครื่องช่วยฟัง ตรวจวัดการได้ยินโดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ มีระดับสติปัญญาปกติไม่มีความพิการอื่นๆ แทรกซ้อน กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยิน ไม่เกิน 90 เดซิเบล หลังใส่เครื่องช่วยฟัง ตรวจวัดการได้ยินโดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการอื่นๆ แทรกซ้อน กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 7 คน เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

การสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

การสอนที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา เป็นกระบวนการสอนที่ครูสอนตามจุดประสงค์ที่กำหนด โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ แบบเตรียมบทบาทแล้ว โดยบทพูดของการแสดงบทบาทสมมติจะอยู่ในหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียนที่จัดทำขึ้น และนักเรียนแสดงตามบทดังกล่าวร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาหลายประเภท ได้แก่ ของจริง ของจำลอง วิดีทัศน์ รูปภาพ ในการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพ

ทางการคิด เนื่องจากนักเรียนมีโอกาสได้เห็น ได้สัมผัส และได้ปฏิบัติร่วมกับสื่อรับรู้ทางสายตา ที่นำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย โดยมีขั้นตอนในการสอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม เป็นการเตรียมการสอน และวางแผนการสอนกำหนด ขอบเขตและสถานการณ์ของการแสดงบทบาทสมมติ

2. ขั้นแสดง แบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

2.1 การอุ่นเครื่อง เป็นการนำนักเรียนหรือกระตุ้นนักเรียนไปสู่เรื่องที่จะเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ซึ่งในขั้นนี้ครูจะให้นักเรียนได้เรียนโดยทำการอธิบายเนื้อหาในบทเรียนและใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเภทต่างๆ เข้ามาร่วมในการเรียน เช่น ของจริง ของจำลอง หนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียน หรือวีดิทัศน์ เป็นต้น

2.2 การเลือกตัวผู้แสดง ครูและนักเรียนร่วมกันเลือกตัวผู้แสดงที่มีลักษณะใกล้เคียงกับบทบาท

2.3 การจัดฉากแสดง นักเรียนจัดฉากเพื่อให้การแสดงบทบาทสมมติใกล้เคียงกับความเป็นจริง โดยนำสื่อรับรู้ทางสายตาประเภท ของจริง ของจำลอง หรือรูปภาพเข้ามาประกอบฉากด้วย

2.4 การเตรียมผู้สังเกตการณ์ ครูมอบหมายให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกตเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง

2.5 การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ก่อนการแสดงให้ผู้แสดงในบทต่างๆ ซ้อมการแสดงตามบทบาทที่ได้รับ เพื่อช่วยจัดความตื่นเต้น ประหม่า วิตกกังวล

2.6 การแสดง ผู้แสดง แสดงตามบทบาทที่ตนได้รับมอบหมาย

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง เมื่อแสดงจบแล้ว ให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์ อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทการแสดงของผู้แสดงแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ดี แต่มุ่งหมายให้เข้าใจเรื่องราวและเหตุการณ์ที่นำมาแสดง ในระหว่างการวิเคราะห์และอภิปรายผลของการแสดง ครูใช้เทคนิคต่างๆ ต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การให้แรงเสริมทางบวก

4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม หลังจากการวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงแล้ว ถ้าหากการแสดงครั้งแรกยังได้ผลไม่ดีเป็นที่พอใจครูอาจให้มีการแสดงซ้ำ หรือแสดงเพิ่มเติม เพื่อดูผลอีกครั้งหนึ่ง

5. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป ให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติและครูสรุปเพิ่มเติม

เนื้อหาสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทยได้จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ 7 หน่วย ได้แก่

1) ดินแดนไทยในอดีต 2) การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย 3) อาณาจักรสุโขทัยและ

พระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย 4) การปกครองและเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย 5) สังคมในสมัยสุโขทัย 6) บุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย และ 7) มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย ใช้เวลาทำการสอน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 70 นาที

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย
2. ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจดจำและเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัยเรื่อง 1) ดินแดนไทยในอดีต 2) การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย 3) อาณาจักรสุโขทัยและพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย 4) การปกครองและเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย 5) สังคมในสมัยสุโขทัย 6) บุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย และ 7) มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาโดยวัดจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น โดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ วัดทักษะ 2 ด้าน คือ

1.1 ความรู้ความจำ (Knowledge) ในเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจดจำระลึกได้ถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เรื่อง 1) ดินแดนไทยในอดีต 2) การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย 3) อาณาจักรสุโขทัยและพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย 4) การปกครองและเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย 5) สังคมในสมัยสุโขทัย 6) บุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย และ 7) มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) ในเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความ เกี่ยวกับเรื่อง 1) ดินแดนไทยในอดีต 2) การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย 3) อาณาจักรสุโขทัยและพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย 4) การปกครองและเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย 5) สังคมในสมัยสุโขทัย 6) บุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย และ 7) มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย

2. ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย หมายถึง ความรู้สึกเห็นคุณค่าและยอมรับมาปฏิบัติในการดำรงชีวิตประจำวันของตนเองในเรื่อง ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา คุณธรรม จริยธรรม

อันเป็นวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ประกอบด้วยการแสดงออก ที่เป็นการปกป้องและ สืบทอดโดยการปฏิบัติตน ดังนี้

2.1 ภาษา หมายถึง ภาษาไทย มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของ ตัวอักษรไทย และใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติไทยใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ทั้งการพูดและการเขียน ดังนี้

2.1.1 ไม่พูดภาษาไทยปนกับภาษาต่างประเทศ

2.1.2 เขียนอักษรไทย ก – ฮ ได้ถูกต้อง

2.2 ขนบธรรมเนียมประเพณี หมายถึง ความประพฤติที่เป็นระเบียบแบบแผน ที่คนส่วนใหญ่ในสังคมไทยยึดถือในการปฏิบัติสืบต่อกันมา ดังนี้

2.2.1 มีมารยาทในการทำความเคารพบิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้อาวุโส โดยการยกมือไหว้พร้อมก้มศีรษะ เมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่ต้องก้มหลัง

2.2.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับวันสำคัญต่างๆ ของไทย เช่น วันลอยกระทง วันเข้าพรรษา โดยสามารถเล่าประวัติความเป็นมา บอกความสำคัญ และปฏิบัติตนในวันดังกล่าว ได้ถูกต้อง เช่น วันลอยกระทง ควรไปลอยกระทงในแม่น้ำ วันเข้าพรรษาไปตักบาตรทำบุญที่วัด

2.3 ศาสนา หมายถึง คำสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้ที่นับถือประพฤติตนเป็นคนดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ โดยการปฏิบัติตนตามหลักธรรมขั้นพื้นฐานในศาสนาที่ตนนับถืออย่างต่อเนื่อง จนเป็นปกติวิสัย ดังนี้

2.3.1 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมขั้นพื้นฐานในพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนา ประจำชาติไทยโดยการรักษาศีล 5 ทุกวัน

2.3.2 เป็นผู้นำหรือชักชวนเพื่อนให้ปฏิบัติตนตามหลักธรรมขั้นพื้นฐานในศาสนา ที่ตนนับถือ

2.4 คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ควรปฏิบัติอันเป็นประโยชน์ต่อชีวิตตัวเอง และสังคม ดังนี้

2.4.1 มีความซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรง และจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง

2.4.2 มีความกตัญญูกตเวที หมายถึง การตอบแทนผู้ที่อุปการะ รู้คุณผู้อุปการะ วัดได้จากแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่สร้างขึ้น โดยประเมินจากพฤติกรรมที่ผู้เรียน แสดงออกทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน แบบประเมินเป็นลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า แบ่งออกเป็น

3 ระดับ คือ ปฏิบัติทุกวัน ปฏิบัติบางวัน และไม่เคยปฏิบัติเลย โดยมีผู้ทำแบบประเมิน
คือ นักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง ครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกที่โรงเรียน
และผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกที่บ้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การสอนประวัติศาสตร์ไทย ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรูทางสายตา	
การแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรูทางสายตา	ขั้นตอนการสอนการแสดงบทบาทสมมติ
หน่วยที่ 1 เรื่อง ดินแดนไทยในอดีต ครูสอนโดยใช้สื่อรับรูทางสายตา ดังนี้ แผนที่ รูปภาพ ของจำลอง และหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียน เรื่อง ดินแดนไทยในอดีต นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตาม เนื้อหาในหนังสือการ์ตูน หน่วยที่ 2 การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย ครูสอนโดยใช้สื่อรับรูทางสายตา ดังนี้ แผนที่ รูปภาพ หนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียน เรื่องการตั้งบ้านเมือง ในดินแดนประเทศไทย นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตาม เนื้อหาในหนังสือการ์ตูน หน่วยที่ 3 อาณาจักรสุโขทัยและพระมหาจักรพรรดิ ในสมัยสุโขทัย ครูสอนโดยใช้สื่อรับรูทางสายตา ดังนี้ วิดีทัศน์ แผนที่ รูปภาพ ของจำลอง หนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียน เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตาม เนื้อหาในหนังสือการ์ตูน หน่วยที่ 4 การปกครองและเศรษฐกิจของ อาณาจักรสุโขทัย ครูสอนโดยใช้สื่อรับรูทางสายตา ดังนี้ ของจำลอง รูปภาพ หนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียน เรื่อง การปกครองและเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อหาในหนังสือการ์ตูน หน่วยที่ 5 สังคมในสมัยสุโขทัย ครูสอนโดยใช้สื่อรับรูทางสายตา ดังนี้ วิดีทัศน์ รูปภาพ ของจำลอง ของจริง หนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียน เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมประเพณีสมัยสุโขทัย ประเพณี ลอยกระทง นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อหา ในหนังสือการ์ตูน หน่วยที่ 6 บุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย ครูสอนโดยใช้สื่อรับรูทางสายตา ดังนี้ รูปภาพ ของจำลอง หนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียนเรื่อง บุคคล สำคัญในสมัยสุโขทัย นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตาม เนื้อหาในหนังสือการ์ตูน หน่วยที่ 7 มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย ครูสอนโดยใช้สื่อรับรูทางสายตา ดังนี้ รูปภาพ ของจำลอง นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อหาใน หนังสือการ์ตูน	การแสดงบทบาทสมมติ ขั้นเตรียม 1. ครูวิเคราะห์และกำหนดขอบเขตของเนื้อหาบทเรียน และ จำแนกสถานการณ์ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ 2. ครูกำหนดสถานการณ์และเขียนบทบาทสมมติ ให้นักเรียนได้ แสดงในหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียน ตามหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย ขั้นแสดง 2.1 การอุ่นเครื่อง ครูนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนตามหน่วยการเรียนรู้โดยอธิบาย เนื้อหาในบทเรียนและใช้สื่อรับรูทางสายตาที่กำหนดไว้ 2.2 การเลือกตัวผู้แสดง ครูและนักเรียนเลือกตัวผู้แสดงที่มีลักษณะใกล้เคียงกับบท 2.3 การจัดฉากการแสดง ครูให้นักเรียนจัดสถานที่แบบสมมติขึ้น 2.4 การเตรียมผู้สังเกตการณ์ ครูคัดเลือกนักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติ เป็น ผู้สังเกตการณ์ ในขณะที่ผู้สังเกตแสดงบทบาทสมมติ 2.5 การเตรียมความพร้อมก่อนแสดง ครูให้นักเรียนทดลองแสดงตามบทบาทต่างๆ 2.6 การแสดง นักเรียนแสดงตามบทบาทที่ตัวเองได้รับมอบหมาย ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล นักเรียนและผู้สังเกตการณ์ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเหตุการณ์ ต่างๆ และความรู้สึกของผู้แสดง โดยครูเป็นผู้ตั้งคำถาม ขั้นแสดงเพิ่มเติม ถ้าการแสดงครั้งแรกได้ผลไม่เป็นที่พอใจครูให้นักเรียนแสดง อีกครั้ง หรือแสดงเพิ่มเติม ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป 1. นักเรียนอภิปรายและเล่าประสบการณ์ 2. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลที่ได้จากการเรียน (สุคนธ์ สินธพานนท์. 2550 : 134-137)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องประวัติศาสตร์ไทย

ความภาคภูมิใจ
ในความเป็นไทย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับดี
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา สูงขึ้น
3. ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับมาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามหัวข้อ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.1 ความหมายของความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.2 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.3 ประเภทของความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.4 ลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.5 ปัญหาทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.6 ความเข้าใจเรื่องเวลาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.7 วิธีการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.8 งานวิจัยเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสื่อการสอน
 - 2.1 ประเภทของสื่อการสอน
 - 2.2 คุณค่าของสื่อการสอน
 - 2.3 หลักการเลือกสื่อการสอน
 - 2.4 งานวิจัยเกี่ยวกับสื่อการสอน
3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ทางสายตา
 - 3.1 ความหมายของการรับรู้ทางสายตา
 - 3.2 ความสำคัญของการรับรู้ทางสายตา
 - 3.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ทางสายตา
4. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนประวัติศาสตร์ไทย
 - 4.1 ความหมายของประวัติศาสตร์
 - 4.2 ลักษณะทั่วไปของประวัติศาสตร์
 - 4.3 หลักการสอนประวัติศาสตร์
 - 4.4 ประเด็นในการสอนประวัติศาสตร์

4.5 งานวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

5. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

5.1 ความหมายของบทบาทสมมติ

5.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

5.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

5.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

5.5 ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

5.6 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

6. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม

6.1 องค์ประกอบสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.2 บทบาทของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในการพัฒนา

คุณภาพของผู้เรียน

6.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม

6.4 หลักการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ

6.5 สื่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.6 การประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.7 งานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม

7. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความเป็นไทย

7.1 ความหมายของความเป็นไทย

7.2 ลักษณะที่แสดงความเป็นไทย

7.3 องค์ประกอบของความเป็นไทย

7.4 งานวิจัยเกี่ยวกับความเป็นไทย

8. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

8.1 ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม

8.2 แนวทางการวัดและประเมินผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม

8.3 งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความบกพร่องทางการได้ยิน

1.1 ความหมายของความบกพร่องทางการได้ยิน

สารานุกรมสุขภาพ (Hearing loss – symptoms, Treatment and Prevention. Online: 2005) ได้ให้ความหมายของความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า ความบกพร่องทางการได้ยินเป็นลักษณะความบกพร่องที่เกิดขึ้นเนื่องจากอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการได้ยินมีความผิดปกติ เช่น เยื่อแก้วหูฉีกขาด ซึ่งความผิดปกติที่เกิดขึ้นนี้จะกระทบต่อความสามารถในการได้ยิน

ศูนย์อุตสาหกรรมแห่งแคนาดา (Definition hearing impairment. 2007) ได้ให้คำจำกัดความของความบกพร่องทางการได้ยิน ว่าเป็นคำเรียกภาวะหูหนวกและหูตึง ซึ่งหมายรวมถึงผู้ที่มีการสูญเสียการได้ยินในทุกๆระดับ ที่ได้รับผลกระทบจากความบกพร่องนี้ต่อการทำงาน ความบกพร่องทางการได้ยินอาจเป็นการสูญเสียการได้ยินในช่วงความถี่เสียงใดเสียงหนึ่ง หรือในทุกๆช่วงความถี่ตั้งแต่ 250 - 4000 เฮิรตซ์

พระราชบัญญัติคนพิการแห่งสหรัฐอเมริกา (The Individuals with Disabilities Education Act (IDEA), Disability Info: อ้างใน Deafness and Hearing Loss fact sheet. 2009) ได้กล่าวถึงความหมายของความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า ความบกพร่องที่เกิดขึ้นกับการฟังซึ่งมีระดับความรุนแรงหลายระดับ ความบกพร่องอาจคงอยู่ชั่วคราวหรือถาวรก็ได้ และส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็ก และหากความบกพร่องทางการได้ยินเกิดขึ้นในระดับรุนแรงจนกระทั่งบุคคลไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเครื่องช่วยฟังได้จะเรียกความบกพร่องนั้นว่า ภาวะหูหนวก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง ความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการได้ยิน ความผิดปกติที่เกิดขึ้นจะกระทบต่อความสามารถในการได้ยิน โดยมีคำจำกัดความของความบกพร่องทางการได้ยิน คือ หูหนวกและหูตึง ความบกพร่องอาจคงอยู่ชั่วคราวหรือถาวรก็ได้ ทำให้ส่งผลกระทบต่อ การเรียนรู้ และการทำงาน

1.2 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

สมาคมการได้ยินแห่งแคนาดา (The Canadian Hearing Society. 2008: Online) ได้เรียกบุคคลที่มีภาวะความบกพร่องทางการได้ยินว่า คนหูหนวก (Deaf) หรือผู้ที่มีความยากลำบากในการฟัง ขึ้นอยู่กับลักษณะภาษาที่บุคคลนั้นๆ ฟังพอใจใช้สื่อสารมากกว่าระดับการได้ยิน ถ้าเรียกบุคคลนั้นว่าเป็นคนหูหนวก เขาจะใช้ภาษามือในการสื่อสาร แสดงว่าบุคคลนั้นมีระดับการสูญเสียการได้ยินในขั้นรุนแรง ส่วนผู้ที่มีความยากลำบากในการฟัง คือ ผู้ที่ใช้ภาษาพูดในการสื่อสาร จะใช้เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ได้

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 21) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนี้

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องหรือ สูญเสียการได้ยิน เป็นเหตุให้การรับเสียงต่างๆ ไม่ชัดเจน มี 2 ประเภท คือ เด็กหูตึงและเด็กหูหนวก

เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26 – 89 เดซิเบล ขึ้นไป ในหูข้างที่ดีกว่า วัดโดยใช้เสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500 1000 และ 2000 เฮิรตซ์ เป็นเด็กที่สูญเสียเล็กน้อยไปจนถึง การได้ยินขั้นรุนแรง

เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไปในหูข้างที่ดีกว่า วัดโดยใช้เสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500 1000 และ 2000 เฮิรตซ์ เด็กไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็น ประโยชน์เต็มประสิทธิภาพในการฟัง อาจเป็นผู้สูญเสียตั้งแต่กำเนิดหรือ เป็นการสูญเสียภายหลัง ก็ตาม

ศรียา นิยมธรรม (2541: 23) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ไว้ ดังนี้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง ผู้ที่เริ่มได้ยินเสียงเกิน 25 เดซิเบลขึ้นไป แบ่งระดับการได้ยินออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. ระดับตึงเล็กน้อย	หมายความว่า	เริ่มได้ยินเสียงดังตั้งแต่	26 – 40 เดซิเบล
2. ระดับตึงปานกลาง	หมายความว่า	เริ่มได้ยินเสียงดังตั้งแต่	41 – 55 เดซิเบล
3. ระดับตึงมาก	หมายความว่า	เริ่มได้ยินเสียงดังตั้งแต่	56 – 70 เดซิเบล
4. ระดับตึงรุนแรง	หมายความว่า	เริ่มได้ยินเสียงดังตั้งแต่	71 – 90 เดซิเบล
5. ระดับหนวก	หมายความว่า	เริ่มได้ยินเสียงดังมากกว่า	90 เดซิเบล

หรือไม่มีปฏิกิริยาใดๆ แม้จะมีเสียงดังมากกว่า 90 เดซิเบล

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินทำให้รับฟังเสียงต่างๆ ไม่ชัดเจน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26 – 89 เดซิเบล และเด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1.3 ประเภทของความบกพร่องทางการได้ยิน

สมาคมการพูด ภาษาและการได้ยินแห่งอเมริกา (The American Speech-Language-Hearing Association) หรือ ASHA ได้กล่าวถึงประเภทของความบกพร่องทางการได้ยินว่า

ความบกพร่องทางการได้ยินแบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ การสูญเสียการได้ยินแบบการนำเสียงเสีย การสูญเสียการได้ยินแบบประสาทหูเสีย และ การสูญเสียการได้ยินแบบผสม กล่าวคือ

การสูญเสียการได้ยินแบบการนำเสียงเสีย จะเกิดขึ้นเมื่อเสียงไม่สามารถผ่านหูชั้นนอกไปยังเยื่อแก้วหูและ หูชั้นกลางได้ ผู้ที่สูญเสียการได้ยินแบบการนำเสียงเสียจะมีปัญหาในการรับฟังเสียงที่มีความดังไม่มาก อย่างไรก็ตาม การสูญเสียการได้ยินประเภทนี้สามารถรักษาได้

การสูญเสียการได้ยินแบบประสาทหูเสีย เกิดขึ้นเนื่องจากหูชั้นในหรือ ประสาทที่เชื่อมต่อระหว่างหูกับสมองเสียหาย ซึ่งไม่สามารถรักษาได้ การสูญเสียการได้ยินแบบประสาทหูเสียนี้จะกระทบต่อความเข้าใจภาษา เพราะไม่สามารถได้ยินเสียงได้อย่างชัดเจน

การสูญเสียการได้ยินแบบผสม คือ การสูญเสียการได้ยินแบบการนำเสียงเสียผสมกับการสูญเสียการได้ยินแบบประสาทหูเสีย เช่น มีความเสียหายที่หูชั้นนอกและหูชั้นใน หรือที่หูชั้นกลางและหูชั้นใน

นอกจากนี้ยังมีการสูญเสียการได้ยินอีกประเภทหนึ่ง คือ การสูญเสียการได้ยินในหูข้างเดียว (Unilateral) ซึ่งผู้ที่สูญเสียการได้ยินในหูเพียงข้างเดียวมักไม่รู้สึกรู้สียง เนื่องจากหูอีกข้างหนึ่งทำงานตามปกติ จากสถิติในประเทศสหรัฐอเมริกา มีเด็กในวัยเรียนประมาณ 3% ที่มีการสูญเสียการได้ยินในหูข้างเดียว

ศรียา นิยมธรรม; และประภัสสร นิยมธรรม (2547: 47 – 52) ได้จำแนกประเภทของความบกพร่องทางการได้ยินจากตำแหน่งที่เกิดความผิดปกติ จำแนกได้ 5 ประเภท คือ

1. การนำเสียงเสีย (Conductive Hearing Loss) เป็นการสูญเสียการได้ยินที่เกิดขึ้นจากความผิดปกติที่ส่วนนำเสียง ได้แก่ หูชั้นนอก และหูชั้นกลาง
2. ประสาทหูเสีย (Sensorineural Hearing Loss) เป็นความผิดปกติที่หูชั้นในหรือประสาทหู
3. ผสม (Mix) เป็นลักษณะการสูญเสียการได้ยินทั้งแบบส่วนนำเสียงเสีย และประสาทหูเสียร่วมกัน
4. การแปลเสียงเสีย (Central Hearing Loss) เป็นการสูญเสียการได้ยินที่เกิดจากสมองส่วนกลางซึ่งเป็นส่วนทำหน้าที่รับ และแปลความหมายของเสียงเสีย ซึ่งอาจเกิดจากเนื้องอกในสมอง สมองอักเสบ เส้นเลือดในสมองแตก
5. จิตใจผิดปกติ (Functional or Psychological Hearing Loss) เป็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นจากจิตใจหรืออารมณ์ ทำให้ไม่มีการตอบสนองต่อเสียง แสดงอาการเหมือนคนหูหนวก แต่กลไกการได้ยินทุกอย่างปกติ ต้องให้จิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยาปรึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประเภทของความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถแบ่งได้ ดังนี้ การสูญเสียการได้ยินแบบการนำเสียงเสีย เป็นความผิดปกติที่หูชั้นนอกและหูชั้นกลาง การสูญเสียการได้ยินแบบประสาทหูเสีย เป็นความผิดปกติที่หูชั้นในหรือประสาทหู การสูญเสียการได้ยินแบบผสม เป็นการสูญเสียการได้ยินทั้งแบบการนำเสียงเสียและแบบประสาทหูเสีย นอกจากนี้ยังมีการสูญเสียการได้ยินที่เกิดจากที่เกิดจากสมองส่วนกลางซึ่งทำหน้าที่รับและแปลเสียงเสีย

1.4 ลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535: 3-4) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมโดยทั่วไปของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนี้

1. ใช้ภาษาพูดค่อนข้างน้อย ชอบจ้องหน้าผู้พูด
2. แสดงการตอบสนอง หรือหวาดกลัวต่อเสียงดัง
3. ตา และความรู้สึกไวต่อสิ่งต่างๆ รอบตัว
4. ค่อนข้างขี้น และชอบเล่นรุนแรง
5. ไม่เข้าใจคำสั่งง่ายๆ
6. ชอบให้ผู้ใหญ่แสดงความรักโดยการกอด อุ้ม ลูบศีรษะ
7. พูดไม่ชัด ไม่ค่อยพูด และทำท่าไปส่งเสียงเอ้ออ่า
8. อาจพบว่ามีปัญหาในการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และสังคม

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 13-15) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนี้

1. การพูดจะมีปัญหา เด็กอาจพูดไม่ได้หรือพูดไม่ชัด ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับของการสูญเสียการได้ยินของเด็ก นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่สูญเสียการได้ยิน และโอกาสที่จะได้รับการสอนพูด
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีปัญหาเกี่ยวกับภาษา เช่น มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ในวงจำกัด เรียงคำประโยคที่ผิดหลักภาษา เป็นต้น
3. ความสามารถทางสติปัญญา ผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อาจคิดว่าเด็กพวกนี้มีระดับสติปัญญาต่ำ ความจริงแล้วไม่เป็นเช่นนั้น จากรายงานการวิจัยเป็นจำนวนมากกล่าวว่า ระดับสติปัญญาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีความหลากหลายคล้ายเด็กปกติ

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินค่อนข้างต่ำกว่าเด็กปกติ ทั้งนี้เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมักมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาทำให้เป็นอุปสรรค

5. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจมีปัญหาในการปรับตัว ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการสื่อสารกับผู้อื่น หากเด็กสามารถสื่อสารได้ดี ปัญหาทางอารมณ์อาจลดลงทำให้สามารถปรับตัวได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความลำบากในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น มีภาษาพูดค่อนข้างน้อย มีการแสดงออกทางภาษาที่จำกัดเนื่องมาจากรับรู้และเข้าใจภาษาน้อย ปัญหาต่างๆ ที่พบ เช่น การพูดไม่ชัด การไม่เข้าใจคำศัพท์ และคำพูดต่างๆ ทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม การไม่เข้าใจหลักไวยากรณ์ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และเกิดปัญหาทางพฤติกรรมได้

1.5 ปัญหาทางการเรียนรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

องค์การอนามัยโลก (WHO. 2006: Online) กล่าวว่า ความบกพร่องทางการได้ยินนี้เป็น ความพิการในระดับรุนแรง เนื่องจากจะทำให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาในการเข้าสังคม รวมทั้งกระทบถึงเรื่องการดำรงชีวิต รายได้ ครอบครัว สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมักจะสังสรรค์กับเพื่อนได้น้อย มีพัฒนาการด้านการพูด ภาษา รวมถึงความสามารถด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Skills) ล่าช้ากว่าเด็กปกติ ซึ่งส่งผลให้เรียนช้า และเรียนลำบาก

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 24) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจำนวนมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อาจเป็นเพราะการมีปัญหาด้านภาษา การมีทักษะทางภาษาที่จำกัดเป็นอุปสรรคในการทำข้อสอบ

ศรียา นิยมธรรม; และประภัสสร นิยมธรรม (2547: 115) ได้กล่าวว่า ปัญหาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินคือ ภาษา หรือการสื่อสารกับผู้อื่น ปัญหาทางด้านภาษา และการสื่อสารจะมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เนื่องจากประสาทสัมผัสด้านการรับฟังเสียงไม่อาจใช้เป็นประสาทนำได้เท่ากับประสาทตา ดังนั้น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงต้องอาศัยการรับรู้ทางสายตาช่วยในการรับรู้ และการสัมผัสก็ช่วยอย่างมาก ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้ เพราะต้องใช้สายตา ในการเรียนรู้ภาษาแทนการฟัง หรือประกอบกับการได้ยินที่เหลืออยู่ เพื่อสื่อความหมายกับผู้อื่นอันเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ซึ่งได้มีการทดสอบการรับรู้ทางสายตาของเด็กหูหนวก ผลการทดสอบมักแสดงให้เห็นว่า เด็กหูหนวก ทำงานได้ดีในงานที่ใช้สายตาในการจำคำ หรือจำตัวอักษร และคะแนนของเด็กหูหนวกต่ำกว่าเด็กปกติในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ภาษาพูด ดังนั้น เพื่อเป็นการลดปัญหา

ในการเรียนรู้ของเด็กหูหนวกที่มีข้อจำกัดในเรื่องการใช้ภาษาและการสื่อสาร จึงควรใช้วิธีที่สามารถใช้ประโยชน์จากประสาทสัมผัสที่มีอยู่ คือ การเห็น การสัมผัส การดมกลิ่น การลิ้มรส โดยผ่านสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ปัญหาทางการเรียนรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีสาเหตุมาจากการสูญเสียทักษะทางการฟังซึ่งเป็นช่องทางหลักในการรับรู้ภาษา ส่งผลให้ได้รับประสบการณ์ได้น้อย มีพัฒนาการด้านการพูด ภาษา รวมถึงความสามารถด้านพุทธิปัญญาต่ำ อย่างไรก็ตาม เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถใช้ทักษะทางสายตาและทางสัมผัสได้ดี ดังนั้น ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ และจดจำสิ่งต่างๆ ผ่านทางการเห็น และการสัมผัส

1.6 ความเข้าใจเรื่องเวลาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

จากการศึกษา และค้นคว้าข้อมูล แม้จะไม่มีผู้ใดได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการเข้าใจเรื่องเวลาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยเฉพาะ แต่เนื่องจากความคิดรวบยอดเรื่องเวลานี้เป็นเรื่องหนึ่งที่เป็นนามธรรมซึ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาในการรับรู้ จึงสามารถกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่น่าจะเข้าใจความคิดรวบยอดเรื่องเวลาน้อย่างแท้จริง ผู้ศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องเวลาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินน้อยมาก แต่จากงานวิจัยที่มีก็แสดงให้เห็นปัญหาในการเรียนรู้นี้ ไกเซอร์โกรเดคา; และซีทิสกา (1989) ได้ศึกษาความเข้าใจเรื่องเวลา (The Understanding of Time by Deaf Pupils) ในหัวข้อช่วงเวลาการเจริญเติบโตของมนุษย์ ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ ช่วงเวลาการสืบทอด จากรุ่นสู่รุ่นในครอบครัว เมื่อปี 1989 กับนักเรียนชาวโปแลนด์ ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจำนวน 30 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีอายุ 12 ปี และอายุ 14 ปี กลุ่มละ 15 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจเรื่องเวลาในหัวข้อต่างๆ อยู่ในระดับต่ำมาก

สาเหตุการไม่เข้าใจความคิดรวบยอดเรื่องเวลานี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเวลาไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน นักเรียนอาจเห็นเข็มนาฬิกา แต่เวลาในความเป็นจริงที่บอกด้วยบริบทแวดล้อมตัวนักเรียน เช่น การเคลื่อนที่ของพระอาทิตย์ กลางวัน กลางคืน มีการเปลี่ยนแปลงซ้ำมาจนนักเรียนที่ไม่มีผู้คอยชี้แนะ หรือไม่ได้รับการบอกเล่าอย่างสม่ำเสมอ จะไม่สามารถสังเกตได้ และเมื่อนักเรียนไม่ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของเวลาทำให้นักเรียนไม่สามารถแยกแยะ หรือทบทวนเมื่อผู้อื่นพูดถึงสิ่งที่ผ่านมาแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

1.7 วิธีการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

สมาคมผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินนานาชาติและสมาคมนักโสตสัมผัสวิทยาแห่งยุโรป ได้กล่าวถึงวิธีการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า (Teaching Hearing-Impaired Children. 2008: Online) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจำเป็นต้องได้รับการอธิบายถึงสิ่งต่างๆ อย่างละเอียด และเป็นขั้นตอน ซึ่งรวมถึงการอธิบายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่นักเรียนกำลังจะทำ เช่น เรากำลังจะทำอะไร เรากำลังจะไปไหน หรือนักเรียนกำลังจะไปที่ไหน สิ่งเหล่านี้ใช้เวลามากแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษเมื่อเริ่มเรียนคำและความคิดรวบยอดใหม่ๆ สำหรับสิ่งของที่จับต้องหรือมองเห็นได้มักไม่เป็นอุปสรรคมากนักในการเรียนรู้ แต่ในเรื่องของความคิดรวบยอด สิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น เรื่องของเวลา ความรู้สึก และความคิด สิ่งเหล่านี้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะเข้าใจได้ยาก นอกจากนั้นยังเป็นสิ่งที่ยากที่บุคคลอื่นจะอธิบายอีกด้วย ดังนั้น เมื่อจะสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จึงควรอธิบายให้สั้น ชัดเจน บางทีอาจใช้การวาดรูป หรือใช้รูปภาพประกอบ จะทำให้นักเรียนเข้าใจได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังควรสนทนากับนักเรียนตลอด ถึงแม้พวกเขาจะมีปัญหาในการฟังและในการทำความเข้าใจความหมายของคำที่พูด เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่น และให้เขาเห็นคุณค่าของการพูด

เว็บไซต์หลักและวิธีการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (Strategies for Teaching Students with Hearing Impairments: online) ได้กล่าวถึงหลักในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้หลายประการ สรุปได้ว่า เมื่อต้องการจะสื่อสารกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ครูจะต้องให้นักเรียนมองและรู้ว่าครูต้องการพูดด้วย นักเรียนจะได้อ่านสีหน้า และท่าทางของครู เพราะการแสดงออกทางสีหน้า สายตา และท่าทางจะช่วยสื่อสารให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น หากนักเรียนมองไปที่อื่น หรือไม่ได้ยินเสียงครูเรียก ให้ครูตะโกนเบาๆ เพื่อเป็นสัญญาณให้นักเรียนทราบว่า ครูต้องการพูดด้วย ครูไม่ควรโกรธเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจหรือเมื่อครูไม่เข้าใจสิ่งที่นักเรียนสื่อสาร ครูจะต้องใจเย็นและค่อยๆ ทำความเข้าใจไปทีละน้อย และพยายามเชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับความรู้เดิมที่นักเรียนมีอยู่รวมทั้งใช้สื่ออุปกรณ์ที่เป็นรูปธรรม หรือมองเห็นได้ และเขียนข้อความบนกระดาน เพราะนักเรียนใช้การเห็นเป็นช่องทางในการเรียนรู้หลัก และเพื่อสร้างแรงกระตุ้น ให้ครูทบทวนคำศัพท์ใหม่ๆ ในบริบทต่างๆ เสมอ

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 27) ได้กล่าวถึงสิ่งที่พึงกระทำเมื่อสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนี้

1. ควรให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั่งหน้าชั้นหรือนั่งใกล้ครู ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้ยินครูพูด และครูจะได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนได้ดีขึ้น

2. เครื่องช่วยฟังอาจขยายเสียงให้ดังขึ้น แต่อาจไม่ชัดขึ้นก็ได้ เครื่องช่วยฟังสามารถช่วยให้นักเรียนได้ยินเสียง แต่ไม่ช่วยให้ นักเรียนเข้าใจทุกเสียงที่เขาได้ยิน ครูจะต้องเข้าใจในเรื่องนี้
3. ก่อนสอนควรตรวจเช็คการทำงานของเครื่องช่วยฟัง
4. เมื่อต้องการพูดกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ครูควรมองหน้านักเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนอ่านริมฝีปากตลอดจนอ่านสีหน้าท่าทางของครู
5. ใช้ท่าทางประกอบการพูดเพื่อให้นักเรียนเข้าใจคำพูดของครู แต่ไม่ควรแสดงท่าทางมากเกินไป
6. เมื่อต้องการอธิบายถึงสิ่งหนึ่ง ครูควรชี้ไปที่สิ่งนั้น ครูอาจแตะหรือจับสิ่งนั้น หรือใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการอธิบาย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูอธิบายยิ่งขึ้น
7. ครูควรเขียนบนกระดานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่มีความสำคัญ เช่น นิยาม คำสั่ง หรือการบ้าน
8. อย่าพูดขณะเขียนกระดาน เพราะครูจะหันหลังให้นักเรียน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ไม่สามารถอ่านริมฝีปากของครูได้
9. พยายามอย่าให้มีเสียงรบกวนเกินความจำเป็นในขณะที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอยู่ในชั้นเรียน เครื่องช่วยฟังจะขยายทุกเสียงที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเสียงนักเรียนคุยกัน เสียงลากเก้าอี้ ถ้ามีเสียงรบกวนมากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อาจปิดเครื่องช่วยฟังซึ่งทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการใช้เครื่องช่วยฟัง
10. หมั่นเตือนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอย่าให้ส่งเสียงดังมากเกินไปจะเป็นการรบกวนการเรียนของนักเรียนปกติที่เรียนร่วมกัน
11. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่สามารถจดคำบรรยายของครู (Lecture) ในขณะที่ครูพูด เพราะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะต้องอ่านริมฝีปากของครูประกอบเพื่อให้เข้าใจคำบรรยาย ครูควรแจกหัวข้อบรรยายให้นักเรียนก่อนการบรรยาย หัวข้อบรรยายควรมีใจความสำคัญ หรือสาระสำคัญของการบรรยายด้วย
12. สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีความรับผิดชอบและประพฤติปฏิบัติเช่นเดียวกับนักเรียนปกติ
13. ชี้แจงให้นักเรียนปกติเข้าใจว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมชั้น ช่วยให้นักเรียนปกติเข้าใจปัญหา และขีดความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

14. ควรพูดกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์ ไม่ควรพูดทีละคำหรือพูดกระต่อนกระแท่น การพูดเป็นประโยคจะช่วยให้เด็กเรียนเกิดความหมายได้มากกว่า และจะช่วยให้เด็กเรียนจำโครงสร้างของประโยคได้

15. พูดกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในความดังเช่นเดียวกับที่พูดกับนักเรียนปกติ ไม่จำเป็นต้องตะโกนหรือพูดด้วยเสียงอันดัง

16. แสงสว่างอาจเป็นปัญหาต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน แสงสว่างควรตกที่ใบหน้าของครู เพื่อให้เด็กเรียนสามารถอ่านริมฝีปากได้ ยิ่งไปกว่านั้น หากหลังควรทึบ ครูไม่ควรพูดที่หน้าต่างหรือประตู หรือจากหลังที่มีแสงสว่างมาก เพราะจะทำให้เด็กเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่สามารถอ่านปากได้

17. เมื่อครูต้องการให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหันหน้ามาทางครู ควรใช้วิธีเรียกชื่อนักเรียน ไม่ควรใช้วิธีตะแคงหรือสัมผัส เพราะการเรียกชื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินรู้จักฟังในทางกลับกันนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก็ต้องปฏิบัติเช่นเดียวกันเมื่อต้องการความสนใจจากครู

18. ให้โอกาสแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินออกมารายงานหน้าชั้น ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเรียนได้มีโอกาสแสดงออกด้วยการพูดและในขณะเดียวกันก็เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนปกติได้ฟังภาษา การพูดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

19. หากนักเรียนปกติออกมาพูดหน้าชั้นครูที่สอนควรสรุปสิ่งที่นักเรียนปกติพูดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินฟัง เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเข้าใจคลาดเคลื่อน

ในด้านของลักษณะการจัดการศึกษา มลิวลีย์ ธรรมแสง (2528: 8) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้แก่เด็กเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในประเทศไทยมีหลายรูปแบบ ตามลักษณะหน่วยงานที่รับผิดชอบ กล่าวคือ จัดเป็นโรงเรียนพิเศษ แบบประจำและไปกลับ จัดชั้นเรียนพิเศษ หรือชั้นเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ ตลอดจนจัดเป็นโครงการพิเศษขึ้นในหน่วยงาน เนื่องจากเด็กเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีหลายระดับ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอน มักแยกเด็กเรียนหูตึงออกจากเด็กเรียนหูหนวก โดยกำหนดระดับการได้ยินและเรียกชื่อบุคคลที่สูญเสียการได้ยินนั้นแตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดแบ่งกลุ่มคนเพื่อให้เหมาะสมกับกับเด็กเรียนแต่ละประเภท นอกจากนั้น ผดุง อารยะวิญญู (2542: 25) ได้เหตุผลเพิ่มเติมว่า เหตุที่ต้องแยกชั้นเรียนระหว่างเด็กเรียนหูหนวกและเด็กเรียนหูตึงนั้น เนื่องจาก เด็กเรียนที่หูตึงมีการได้ยินหลงเหลืออยู่มาก ดังนั้นจึงสามารถเรียนร่วมกับเด็กเรียนปกติได้ การจัดบริการทางการศึกษาจึงควรมุ่งเตรียมเด็กเรียนให้มีความพร้อม

เพื่อการเรียนร่วม และหากนักเรียนหูตึงคนใดเรียนร่วมอยู่แล้ว ก็ควรได้รับการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนร่วม ดังนั้น หลักสูตรจึงควรเน้นการฝึกฟัง การแก้ไขการพูด การอ่านคำพูด การฝึกภาษาและการเรียนวิชาอื่นๆ ควบคู่กันไป ส่วนนักเรียนหูตึงที่เรียนในชั้นพิเศษหรือโรงเรียนพิเศษก็ควรเน้นทักษะในการสื่อความหมายควบคู่ไปกับวิชาการโดยใช้เนื้อหาจากวิชาอื่นๆ ที่มีสอนอยู่ในโรงเรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า วิธีการสอนกล่าวได้ใน 2 ลักษณะ คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งได้เป็นการสอนในโรงเรียนเฉพาะ การสอนในโรงเรียนเรียนร่วม และการสอนในชั้นเรียนคู่ขนาน ส่วนวิธีการสอนมีหลักสำคัญ คือ เมื่อผู้สอนจะต้องให้นักเรียนมองเห็นและให้นักเรียนรู้ว่าครูจะพูดด้วย นักเรียนจะได้อ่านสีหน้าและท่าทางของครู ซึ่งจะเป็นการช่วยในการสื่อสารให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น

1.8 งานวิจัยเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

งานวิจัยต่างประเทศ

ชาร์มิสตา (2009) ได้ศึกษาความเข้าใจเรื่อง เวลา ระหว่างนักเรียนปกติ และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูหนวกที่มีอายุระหว่าง 6 – 11 ปี มีจุดมุ่งหมายทางการวิจัยเพื่อศึกษาพัฒนาการความเข้าใจเรื่องเวลาในกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูหนวก กับความเข้าใจเรื่องเวลาในกลุ่มนักเรียนปกติ เพื่อศึกษาผลกระทบของสิ่งเร้าในโรงเรียน โสตศึกษาที่มีต่อพัฒนาการความเข้าใจเรื่องเวลา และเพื่อศึกษาความยากลำบากในการพัฒนาความเข้าใจเรื่องเวลาในกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูหนวกอย่างละ 100 คน มีข้อสอบแบบเติมคำ ข้อสอบมี 25 ข้อ มีคำศัพท์ที่เกี่ยวกับเวลา ได้แก่ เมื่อวาน วันนี้ พรุ่งนี้ ตอนนี ก่อน หลัง ชื่อวันในสัปดาห์ ชื่อเดือน การนับปี วันที่ และการนับสัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนปกติสามารถเข้าใจเรื่องเวลาได้ง่าย และรวดเร็วกว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูหนวกใช้เวลานานกว่าในการเข้าใจเรื่องเวลา เนื่องจากการมีปัญหากับการอธิบายเวลา และปรับใช้เรื่องเวลาในสถานการณ์ใหม่ การแยกแยะสัญลักษณ์ออกจากมโนคติ และข้อจำกัดทางการรับรู้และเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับนามธรรมที่สามารถเข้าใจด้วยการมองเห็น

2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสื่อการสอน

2.1 ประเภทของสื่อการสอน

กิดานันท์ มะลิทอง (2543: 48) ได้จัดแบ่งสื่อการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ ดังนี้

1. ประสบการณ์ตรง เป็นประสบการณ์ขั้นที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดโดยการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรงจากของจริง สถานการณ์จริง หรือด้วยการกระทำของตนเอง เช่น การจับต้อง และการเห็น เป็นต้น
2. ประสบการณ์รอง เป็นการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเรียนจากสิ่งที่ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด ซึ่งอาจเป็นของจำลอง หรือการจำลองก็ได้
3. ประสบการณ์นาฏกรรม หรือการแสดง เป็นการแสดงบทบาทสมมติ หรือการแสดงละคร เพื่อเป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนในเรื่องที่มีข้อจำกัดด้วยยุคสมัย เวลา สถานที่ เช่น เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ หรือเรื่องราวที่เป็นนามธรรม เป็นต้น
4. การสาธิต เป็นการแสดง หรือการกระทำประกอบคำอธิบาย เพื่อให้เห็นลำดับขั้นตอนของการกระทำนั้น
5. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการให้ผู้เรียนได้รับ และเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ภายนอกสถานที่เรียน อาจเป็นการเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ การสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เป็นต้น
6. นิทรรศการ เป็นการจัดแสดงสิ่งของต่างๆ การจัดป้ายนิเทศ ฯลฯ เพื่อให้สาระประโยชน์ และความรู้แก่ผู้ชม เป็นการให้ประสบการณ์แก่ผู้ชมโดยการนำประสบการณ์หลายอย่างผสมผสานกันมากที่สุด
7. โทรทัศน์ โดยใช้ทั้งโทรทัศน์การศึกษา และโทรทัศน์การสอนเพื่อให้ข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียน หรือผู้ชมที่อยู่ในห้องเรียน หรืออยู่ทางบ้าน และใช้ส่งได้ทั้งในระบบวงจรเปิด และวงจรปิด การสอนอาจจะเป็นการสอนสด หรือบันทึกลงวีดิทัศน์ก็ได้
8. ภาพยนตร์ เป็นภาพที่บันทึกเรื่องราวเหตุการณ์ลงบนฟิล์มเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทั้งภาพ และเสียงโดยใช้ประสาทตาและหู
9. การบันทึกเสียง วิทยู ภาพนิ่ง การบันทึกเสียงอาจเป็นทั้งในรูปของแผ่นเสียงหรือเทปบันทึกเสียง วิทยูเป็นสื่อที่ให้เฉพาะเสียง ส่วนภาพนิ่งอาจเป็นรูปภาพ สไลด์ โดยเป็นภาพวาด ภาพล้อเลียน หรือภาพเหมือนจริงก็ได้ ข้อมูลที่อยู่ในสื่อขั้นนี้จะให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนที่ถึงแม้จะอ่านหนังสือไม่ออกแต่ก็สามารถจะเข้าใจเนื้อหาเรื่องราวที่สอนได้ เนื่องจากเป็นการฟัง หรือดูภาพเท่านั้นไม่จำเป็นต้องอ่าน

10. ทศนสัญลักษณ์ เช่น แผนที่ แผนภูมิ แผนสถิติ หรือเครื่องหมายต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์แทนความเป็นจริงของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูลที่ต้องการให้เรียนรู้

11. วจนสัญลักษณ์ เป็นประสบการณ์ขั้นที่เป็นนามธรรมมากที่สุด ได้แก่ ตัวหนังสือในภาษาเขียน และเสียงของคำพูดในภาษาพูด

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประเภทของสื่อการสอนแบ่งได้หลายประเภท เช่น สื่อการสอนที่เป็นของจริง ของจำลอง สื่อที่ให้ประสบการณ์ตรงกับผู้เรียน แผนที่ และหนังสือ ซึ่งสื่อแต่ละประเภทจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีกับผู้เรียน

2.2 คุณค่าของสื่อการสอน

กิดานันท์ มะลิทอง (2543: 65) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการสอนที่มีต่อผู้เรียนและผู้สอนดังนี้

สื่อกับผู้เรียน

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว
2. สื่อจะช่วยกระตุ้น และสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสุข และไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน
3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียน
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง และกับผู้สอนด้วย
5. ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้น
6. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล

สื่อกับผู้สอน

1. การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเรียนการสอน เป็นการช่วยให้บรรยากาศในการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสุขสนุกสนานในการสอนมากกว่าวิธีการที่เคยใช้การบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองให้เพิ่มขึ้นด้วย
2. สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้

3. เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียม และผลิตวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ตลอดจนคิดค้นเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้การเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม สื่อการสอนจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อผู้สอนได้นำไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกวิธี ดังนั้น ก่อนที่จะนำสื่อแต่ละอย่างไปใช้ ผู้สอนจึงควรจะได้ศึกษาถึงลักษณะและคุณสมบัติของสื่อการสอน ข้อดีและข้อจำกัดอันเกี่ยวเนื่องกับตัวสื่อ และการใช้สื่อแต่ละประเภท ตลอดจนการผลิตและการใช้สื่อให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การจัดกิจกรรมการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ชาญชัย อินทรสุนานนท์ (2539: 14) ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยสื่อเป็นตัวกลางจากผู้ส่งไปยังผู้รับ ฉะนั้นสื่อจึงมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. เป็นศูนย์รวมความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้มากขึ้น มีประสบการณ์กว้างขวางขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง
3. ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดและแก้ปัญหาในการเรียนรู้ได้ดีขึ้น
4. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างมั่นใจ ประทับใจ และจดจำได้นาน
5. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้นจากประสบการณ์ที่มีความหมายรูปแบบต่างๆ
6. ช่วยลดคำบรรยายของผู้สอนให้น้อยลง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น
7. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของศัพท์ต่างๆ ทำให้นักเรียนอ่านได้เร็วขึ้น
8. ช่วยให้ข้อจำกัดต่างๆ เกี่ยวกับรูปร่าง เวลา ระยะทาง การเคลื่อนไหว หรือสิ่งยุ่งยากในการเรียนรู้น้อยลง หรือหมดไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สื่อการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้เรื่องต่างๆ ให้ผู้เรียนรู้จักคิดและแก้ปัญหาในการเรียน และจดจำในเรื่องที่เรียนได้ดีขึ้น

2.3 หลักการเลือกสื่อการสอน

จรรยา เหนียนเฉลย (2549: 18) ได้กล่าวถึงหลักในการเลือกใช้สื่อการสอน ดังนี้

1. ความเหมาะสม สื่อที่จะใช้นั้นเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการสอน
2. ความถูกต้อง สื่อที่จะช่วยให้นักเรียนได้ข้อสรุปที่ถูกต้องในเนื้อหา
3. ความเข้าใจ สื่อที่ใช้นั้นช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักเรียน
4. ประสบการณ์ที่ได้รับ สื่อที่จะใช้นั้นจะช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักเรียน

5. เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น จำนวนผู้เรียน ความสามารถ ความสนใจ รวมทั้งทักษะ และรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน

6. ใช้การได้ดี ในแง่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้
7. คำนึงกับราคา และการลงทุนในการผลิตและการนำมาใช้
8. สื่อการสอนนั้นช่วยให้นักเรียนร่วมกิจกรรมตามที่ครูต้องการ

กิดานันท์ มะลิทอง (2543: 55) กล่าวว่า การเลือกสื่อการสอน เพื่อนำมาใช้ประกอบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยในการเลือกสื่อ ผู้สอนจะต้องตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนให้แน่นอนเสียก่อน เพื่อใช้วัตถุประสงค์นั้นเป็นตัวชี้้นำในการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังมีหลักการอื่นๆ เพื่อประกอบการพิจารณา คือ

1. สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน และจุดมุ่งหมายที่จะสอน
2. เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่จะให้ผลต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชานั้นได้ดีเป็นลำดับขั้นตอน
3. เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ มีวิธีใช้ไม่ซับซ้อนยุ่งยากจนเกินไป
5. ต้องเป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนและเป็นจริง
6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป หรือถ้าจะผลิตเองควรคำนึงกับเวลา และการลงทุน

จากหลักการนี้สรุปได้ว่า การจะเลือกสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน
2. จุดมุ่งหมายในการนำสื่อมาประกอบ หรือร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อใช้ นำบทเรียน ใช้ในการประกอบคำอธิบาย ใช้เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์แก่ผู้เรียน หรือใช้เพื่อสรุปบทเรียน
3. ต้องเข้าใจลักษณะเฉพาะของสื่อชนิดต่างๆ แต่ละชนิดว่า สามารถสร้างความสนใจและให้ความหมายต่อประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างไรบ้าง เช่น หนังสือเรียน และสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ ใช้เพื่อเป็นความรู้พื้นฐาน ของจริง และของจำลอง ใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง แผนภูมิ แผนภาพ และแผนสถิติ ใช้เพื่อต้องการเน้นหรือเพื่อแสดงให้เห็นส่วนประกอบ หรือเปรียบเทียบข้อมูล สไลด์และฟิล์มสทริป ใช้เพื่อเสนอภาพนิ่งขนาดใหญ่ให้ผู้เรียนเห็นทั้งชั้น หรือใช้เพื่อการเรียนรายบุคคลก็ได้ เป็นต้น

4. ต้องมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งของสื่อการเรียนการสอนทั้งภายใน และภายนอกสถาบัน การศึกษา สื่อบางอย่างจะคุ้มค่าในการผลิตเองหรือไม่ หรืออาจหาซื้อได้ที่ไหนบ้าง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ในการเลือกสื่อการสอนควรคำนึงถึงความเหมาะสมของสื่อที่จะนำมาใช้กับบทเรียนต้องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายที่จะสอน ผลิตได้ง่าย ประหยัด เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น และประสบการณ์ของผู้เรียน

2.4 งานวิจัยเกี่ยวกับสื่อการสอน

นัยนา พรหมมา (2546) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านจินตนาการในผลงานทัศนศิลป์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการใช้สื่อการสอนทางศิลปะที่สร้างตามแนวทางของทฤษฎีเกสตัลท์ที่แทรกระหว่างเนื้อหากับทำยเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านจินตนาการของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทั้งในภาพรวมและรายละเอียดรายด้าน ได้แก่ จินตนาการในการใช้สี จินตนาการสร้างสรรค์ จินตนาการด้านเนื้อหา จินตนาการด้านการออกแบบ และจินตนาการด้านเทคนิควิธีการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วันวิสาข์ เพ็ชรรัตน์มณี (2548) ได้ศึกษาการใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณะเกษตรศาสตร์นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าหลังจากใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอน นักศึกษามีความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ทางสายตา

3.1 ความหมายของการรับรู้ทางสายตา

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 128) ได้กล่าวไว้ว่า การรับรู้ (Perception) หมายถึง กระบวนการที่ร่างกายรับรู้ความรู้สึกต่างๆ ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าด้าน คือ การเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การชิมรส และการสัมผัส กระบวนการรับรู้เป็นสิ่งสำคัญมากต่อพัฒนาการของเด็กทุกวัย ซึ่งการรับรู้ที่สำคัญที่สุด และใช้มากที่สุดสำหรับการเรียนรู้ คือ การฟัง การมองเห็น และการสัมผัส หากปราศจากการรับรู้โดยเฉพาะทั้ง 3 ด้านนี้แล้ว มนุษย์เราไม่สามารถเรียนรู้ได้

อารม คล้ายคลุ้ม (2540: 19) กล่าวว่า การรับรู้ทางสายตา หมายถึง การมองดูภาพโดยใช้ประสาทสัมผัสทางการรับภาพแล้วส่งผ่านไปยังสมองส่วนกลาง เพื่อแปลความหมายตามความคิด มโนคติ ความสามารถ ความตั้งใจ การคาดหมาย ทักษะและประสบการณ์ ประสมประสานกับประสบการณ์เดิม ถ้าไม่มีการแปลความหรือประสมประสานใดๆ ก็ไม่เรียกว่า การรับรู้ แต่เป็นเพียงการสัมผัสสิ่งเร้าเท่านั้น

รัตนวดี ทองรวย (2544: 24) กล่าวว่า การรับรู้ทางสายตา หมายถึง กระบวนการทำงานของสายตาและสมอง โดยที่ตารับรู้ความรู้สึกเกี่ยวกับการมองเห็น แล้วส่งข้อมูลไปแปลความที่สมอง

สมองซีกขวาจะทำงานมากโดยรับรู้ภาพรวม และตีความเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีการตอบสนองต่อสิ่งที่เห็น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การรับรู้ทางสายตา คือ กระบวนการทำงานของสายตา และสมอง โดยตารับรู้ความรู้สึกเกี่ยวกับการมองเห็น แล้วส่งข้อมูลไปแปลความที่สมองโดยประสมประสานกับเหตุการณ์เดิม ถ้าไม่มีการแปลความก็จะไม่เรียกการรับรู้เป็นเพียงการสัมผัสสิ่งเร้าเท่านั้น

3.2 ความสำคัญของการรับรู้ทางสายตา

การรับรู้ทางสายตาเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งอันดับแรกที่เราใช้ในการเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งมีการพัฒนาตามลำดับขั้น อายุ และวุฒิภาวะ การรับรู้ทางสายตามีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับกิจกรรมทุกอย่างที่เราทำ การรับรู้ทางสายตาที่ดีทำให้เราเห็นสิ่งต่างๆ รู้ถึงลักษณะ เข้าใจความสัมพันธ์ ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะสำคัญทั้งหมดที่จำเป็นต่อความสำเร็จในการเรียน เช่น การอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ เป็นต้น เด็กที่ขาดประสิทธิภาพในการรับรู้ทางสายต้ามักจะมีปัญหาในการเรียนรู้เสมอ แต่ความสามารถทางสายตาก็สามารถฝึกให้ดีขึ้นได้ การรับรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรับรู้ทางสายตาเป็นการรับรู้ที่สำคัญที่สุด เพราะก่อนที่สัญลักษณ์ต่างๆ จะผ่านเข้าไปยังสมองได้ จะต้องผ่านตารับภาพ หรือสัญลักษณ์ หากตารับภาพหรือสัญลักษณ์ได้ไม่ละเอียดพอ การแปลความหมายก็อาจจะผิดพลาดได้ ประสบการณ์ที่มีความสำคัญที่เด็กพึงจะได้รับก่อนที่เด็กจะประสบความสำเร็จ ในการอ่าน เมื่อเด็กอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า เด็กที่มีความสามารถในการรับรู้จะสามารถแปลความหมายเกี่ยวกับสัญลักษณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง และมีเหตุผลการรับรู้ จึงนับได้ว่า เป็นความรู้เบื้องต้นในการอ่านและหากเด็กคนใดไม่มีโอกาสได้ เรียนรู้ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการรับรู้ ซึ่งเป็นความรู้เบื้องต้นในการอ่านจนกระทั่งเด็กคนนั้นเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถพยากรณ์เกี่ยวกับความสำเร็จในการอ่านของเด็กคนนั้นว่า จะต้องประสบปัญหายุ่งยากในการเรียนการอ่านเป็นอย่างยิ่ง (Frostig, 1963: 5 - 6)

3.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ทางสายตา

จากงานวิจัยของ The American Printing House for the Blind ในปี 1985 ได้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการรับรู้ทางสายตาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นอายุ 3 – 5 ปี จำนวน 12 คน ด้วยอุปกรณ์ที่ออกแบบมาเป็นพิเศษสำหรับเด็กเหล่านี้ เรียกว่า Light Box เป็นเวลาประมาณ 8 สัปดาห์ พบว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีการรับรู้ทางสายตาดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .025 โดยมีหลักการฝึก ดังนี้

1. ฝึกทักษะการมองเห็นพื้นฐาน (Basic Visual Skills ได้แก่ Awareness, Localization, Tracking)
 2. ฝึกทักษะการประสานงานของตา กับ มือ (Eye – Hand Coordination)
 3. ฝึกทักษะการจับคู่และการแยกประเภท (Matching and Sorting)
- (The American Printing House for the Blind. 1985: 3)

สุจิตรา ติกวัฒนานนท์ (2531: 42 – 43) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ทางสายตา กับความจำระยะสั้นเกี่ยวกับคำที่มีความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 73 คน โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือ แบบทดสอบการรับรู้ทางสายตาจำนวน 4 ชุด ชุดละ 20 ข้อ และแบบทดสอบความจำระยะสั้น เกี่ยวกับคำที่มีความหมายจำนวน 9 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 54 คำ เริ่มจากกลุ่มแรก 2 คำ เพิ่มขึ้น ครั้งละ 1 คำ จนถึงกลุ่มสุดท้ายมี 10 คำ โดยทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการรับรู้ทางสายตาเกี่ยวกับคำที่มีความสัมพันธ์กัน ทางบวก

อารม คล้ายคลุ่ม (2540: 62) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้ ทางสายตาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้อายุ 9 – 12 ปี ระหว่าง วิธีการฝึกทักษะด้วยการเล่นเกมและวิธีการฝึกทักษะด้วยการใช้แบบฝึกพบว่า เด็กที่ได้รับการฝึก ด้วยการเล่นเกมและฝึกทักษะด้วยการใช้แบบฝึกมีความสามารถในการรับรู้ทางสายตาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเด็กที่ได้รับการฝึกด้วยการเล่นเกม มีความสามารถในการรับรู้ ทางสายตาสูงกว่าเด็กที่ฝึกด้วยการใช้แบบฝึก

4. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนประวัติศาสตร์ไทย

4.1 ความหมายของประวัติศาสตร์

ราชบัณฑิตยสถาน (2542: 665) ได้อธิบาย ความหมายของประวัติศาสตร์ว่า ประวัติ หมายถึง เรื่องราวว่าด้วยความเป็นไปของคน สถานที่ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และประวัติศาสตร์ หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเรื่องราวของประเทศชาติ ตามที่บันทึกไว้เป็นหลักฐาน

เฉลิม มลิลา (2545: 4) กล่าวว่า ในความหมายที่เป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง ประวัติศาสตร์ หมายความว่า ประมวลวิทยาการความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวทั้งหลายของมนุษย์ ซึ่งก่อให้เกิด วิวัฒนาการและแปรเปลี่ยนปรับปรุงมาตลอด ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันตามความเป็นจริง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ตัวแปร คือ สถิติปัญญา ความสามารถ ความรอบรู้ ความรู้สึนึกคิด ความต้องการ ความหวัง

และพฤติกรรมของมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญ ในความหมายที่เป็นความรู้แขนงหนึ่ง ประวัติศาสตร์หมายถึง บันทึกเรื่องราวและเหตุการณ์ของโลก และมนุษยชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

วงเดียน นาราสิจจ์ (2548: 1) ได้ให้ความหมายของประวัติศาสตร์ว่า เหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตที่มีหลักฐานยืนยันและตรวจสอบได้ เรื่องราวในอดีตหรือความจริงในอดีตที่นักประวัติศาสตร์เรียงร้อยขึ้นมา โดยอาศัยข้อมูลหรือหลักฐานที่เชื่อว่าเป็นความจริงและถูกต้อง ประกอบการวิเคราะห์หรือข้อสมมติฐานของตน

ผ่องศรี จันทาว (2548:2) ได้ให้ความหมายของประวัติศาสตร์ว่า ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตของสังคมมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แม้ว่าอดีตจะเป็นสิ่งที่ผ่านพ้นไปแล้วแต่มนุษย์ในอดีตก็ได้ทิ้งร่องรอยและหลักฐานไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษา เพื่อทำความเข้าใจว่าได้เกิดเหตุการณ์ใดขึ้นในอดีตสาเหตุที่เกิดขึ้น รวมทั้งผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์ คือ เรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต ของคน สถานที่ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่มีหลักฐานยืนยันและตรวจสอบได้

4.2 ลักษณะทั่วไปของประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งมีอิทธิพลต่อปัจจุบัน และอนาคต ลักษณะทั่วไปของประวัติศาสตร์นั้นมีมากมายตามที่ เฉลิม มลิล (2545: 5) ได้กล่าวถึงลักษณะของประวัติศาสตร์ไว้ดังต่อไปนี้

1. ประวัติศาสตร์เป็นที่รวมเรื่องนานาชนิดไว้ จึงพอที่จะสนองความสนใจของเด็ก และคน ที่มีความสนใจแตกต่างกันได้อย่างกว้างขวาง
2. นักประวัติศาสตร์นั้นไม่ใช่ผู้ก่อวินาศกรรม แต่เป็นผู้ชอบอ่านชอบเขียนประวัติศาสตร์ อันเป็นทางหนึ่งที่จะตัดสินชี้ขาดเรื่องราวที่ได้จากการศึกษาประวัติศาสตร์
3. จุดประสงค์ของการศึกษาประวัติศาสตร์ที่ดี คือ มุ่งหวังที่จะพัฒนาสังคมของมนุษย์ให้ถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และสถานการณ์
4. การศึกษาประวัติศาสตร์เราอาจไม่ได้รับคำตอบที่ถูกต้องในการแก้ปัญหาต่างๆ เสมอไป เหมือนอย่างผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์ หรือวิศวกรรมที่มุ่งหวังไว้ เพราะประวัติศาสตร์ และ สังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อมมีตัวการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เป็นตัวการที่ไม่คงที่ ประวัติศาสตร์ทำได้ไม่ดีก็เพียงให้รายละเอียดเกี่ยวกับกรณีต่างๆ เพื่อประกอบประสบการณ์ของมนุษย์

5. ประวัติศาสตร์ย่อมมีเรื่องซ้ำๆ กันและเรื่องใหม่ๆ มักมีเรื่องคล้ายกันและแตกต่างกันเป็นเพราะประวัติศาสตร์เป็นเพียงบันทึกที่ไม่รู้จักจบสิ้นเกี่ยวกับมนุษย์จำนวนมหาศาลที่เหมือนและไม่เหมือนกันเลย

6. สิ่งทั้งหลายที่เราศึกษาจากประวัติศาสตร์ คือ สิ่งที่เราไม่เคยเรียนรู้จากประวัติศาสตร์เลย หมายความว่า ประวัติศาสตร์ไม่ได้สอนบทเรียนให้โดยตรง แจ่มชัด แต่สอนให้พอเป็นแนวทาง ดังนั้น จะคิดว่าจะดำเนินการตามบทเรียนในประวัติศาสตร์ทั้งหมดจึงไม่เป็นการฉลาด ไม่มีเหตุผล และไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร

7. ถึงแม้ประวัติศาสตร์สามารถเพียงแสดงให้เห็นสิ่งต่างๆ นอกเหนือจาก การรวบรวมเรื่องราวประสบการณ์ทั่วไปของมนุษย์อย่างกว้างๆ ก็จริง แต่ประวัติศาสตร์ยังสามารถแสดงให้เห็นหรือสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่พอดี หรือเกินความพอดี และเปลี่ยนแปลงไปภายในขอบเขตซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้า

8. ประวัติศาสตร์อาจสอนให้เราทราบเกี่ยวกับลักษณะของสถาบันและพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ และสามารถช่วยให้เราเข้าใจมนุษย์ว่าทำไมจึงเป็นอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น เข้าใจว่าทำไมคนไทยจึงมีขนบธรรมเนียมเคารพนับถือบรรพบุรุษ มีน้ำใจโอบอ้อมอารี เชื้อเผ่าเผือเผ่า เป็นต้น

9. ความเชื่อว่าประวัติศาสตร์อาจเปิดเผยให้เรามองเห็นอดีต ปัจจุบัน และเชื่อว่ามนุษย์ไม่สามารถตกแต่งรูปการณ์ในอนาคตให้เป็นดังที่ตนปรารถนาได้ เพราะลักษณะต่างๆ ของอนาคตนั้น ถูกลักษณะธรรมชาติของอดีตที่ตกแต่งไว้เรียบร้อยแล้วนั้น อย่างไรก็ตาม ก็หาความรู้ประวัติศาสตร์ในอดีตมากพอที่จะทำนายเหตุการณ์ในอนาคตได้อย่างแม่นยำได้ไหม เช่น เราสรุปไม่ได้ว่า เป็นเพราะอยุธยาเสื่อม รัตนโกสินทร์จึงเสื่อมด้วยในปัจจุบัน

10. บันทึกทางประวัติศาสตร์เป็นบันทึกที่ไม่สมบูรณ์ที่สุด และการเขียนประวัติศาสตร์เมื่อ 2 – 200 ปีที่ผ่านมา นักประวัติศาสตร์ลงความเห็น ว่า ประวัติศาสตร์ยังไม่ใช่ ความจริงทั้งหมด แต่เป็นเพียงเรื่องที่ได้ลงความเห็นพ้องด้วยกันเท่านั้น ดังนั้น ประวัติศาสตร์จะมีประโยชน์ในการขยายความรู้ประสบการณ์ในกาลเทศะที่กว้างขวางออกไป

11. ประวัติศาสตร์สอนสิ่งต่างๆ ให้แก่เรามากมาย วิชาทุกสาขาทั้งที่เกี่ยวกับบุคคลและสังคมการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ซึ่งมีเรื่องราวดำเนินติดต่อกันมาจนทำให้เราได้แนวทางที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไป โดยอาศัยประวัติศาสตร์ทำให้คนได้ใช้ชีวิตอย่างถูกแบบแผนและได้สิ่งที่สำคัญๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องราวอนานาชนิดไว้ จุดประสงค์ของประวัติศาสตร์ คือ มุ่งเน้นที่จะพัฒนาสังคมมนุษย์ให้ถูกต้องตามกาลเทศะ

4.3 หลักการสอนประวัติศาสตร์

เจลิม มลิล (2545:107) กล่าวว่าครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการสอน ซึ่งปัจจุบันมีรูปแบบ คือ

1. การถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์จากตำราให้แก่ผู้เรียนโดยผ่านทางผู้สอน ซึ่งการเรียนในลักษณะนี้ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับ เอาความรู้และประสบการณ์จากผู้สอน ทางเดียว ไม่มีโอกาส และวิธีแสวงหาประสบการณ์ด้วยตนเองที่นอกเหนือประสบการณ์ที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอด

2. แบบผู้เรียนแสวงหาประสบการณ์ความรู้จากการลงมือกระทำด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ช่วยให้แนวทางหรือแนะนำ ซึ่งผู้เรียนจะต้องฝึกดำเนินการเองทั้งในชั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ และขั้นสรุป เพื่อประมวลความรู้เข้าด้วยกันอย่างมีระเบียบ เกิดประสบการณ์และพร้อมที่จะนำไปใช้ต่อไป สำหรับแนวทางการดำเนินการครูประวัติศาสตร์อาจพิจารณาหลักการ และแนวทางต่างๆ ดังนี้

2.1 ยึดหลักการว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ส่วนตัวครู สภาพการณ์ทางการเรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียน อาคารเรียน หลักสูตร วิธีการสอน เทคนิค และอุปกรณ์ เป็นเพียงสื่อการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรู้ประสบการณ์อย่างดีที่สุด

2.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกการวางแผนเป็นขั้นๆ ตั้งแต่การกำหนดจุดประสงค์ การประกอบกิจกรรม การสรุป และการประเมินผลได้ด้วยตนเอง

2.3 ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน

2.4 ให้ข้อแนะนำเกี่ยวกับคุณค่า และประโยชน์ หรือสิ่งที่เรียนต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้แนวคิด และมองเห็นแนวทางที่จะนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจให้เรียนรู้ประสบการณ์ด้วยความสนใจ และตั้งใจเรียน

2.5 พยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีโดยตลอดเวลา และสม่ำเสมอ

2.6 ใช้หลักจิตวิทยา ใ้กับผู้เรียนมีความสนใจ และตั้งใจที่จะเรียนรู้ประสบการณ์อย่างจริงจัง

2.7 ส่งเสริม และใ้ให้ผู้เรียนเรียนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ การสังเกต การค้นคว้าหาเหตุผล การพิจารณา การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

2.8 ครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดีทั้งทางด้านความคิด หลักการ และทางการปฏิบัติ

2.9 ครูใช้เทคนิคการสอนหลายๆ รูปแบบ เพื่อเข้าใจผู้เรียนไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย และท้อแท้ต่อการประกอบกิจกรรม

2.10 ครูจัด และเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ดี น่าสนใจ และมีประโยชน์ แก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักในการสอนประวัติศาสตร์ ควรยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และทัศนคติที่ดีในการเรียน ใช้เทคนิคการสอนหลายๆรูปแบบเพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ที่น่าสนใจและมีประโยชน์แก่ผู้เรียน

4.4 ประเด็นในการสอนประวัติศาสตร์

ไพฑูรย์ มีกุล; และคณะ (2550: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพื้นฐานการศึกษา ประวัติศาสตร์ที่ต้องมีความเข้าใจในเรื่องความคิดรวบยอดด้านเวลา เนื่องจากทั้งสองสิ่งนี้ มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกล่าว คือ เวลา เป็นสิ่งที่กำหนดให้รู้ว่า เรื่องราวเหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อไร เกิดอยู่นานเพียงใด และสิ้นสุดลงเมื่อไร โดยมีคำที่บ่งบอกเวลา เช่น ตอนบ่าย 19.00 นาฬิกา วันที่ 12 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2548 เดือนนี้ ปีหน้า เมื่อวาน

ตามปกติเราจะแบ่งเวลาคว่าๆ ออกเป็น 3 ส่วน คือ อดีต ปัจจุบัน และอนาคต อดีต คือ เวลาที่ล่วงเลยมาแล้ว ปัจจุบัน คือ เวลาในขณะนี้ และอนาคต คือ เวลาที่มาไม่ถึง อดีตเป็นเวลาที่ยาวนานมาก ตรงข้ามกับปัจจุบันที่กินเวลาแค่พริบตาเดียว สิ่งที่เกิดขึ้นจะกลายเป็นอดีต เพราะผ่านพ้นไปแล้ว ดังนั้น เหตุการณ์ในอดีตจึงสะสมเพิ่มพูนขึ้นตลอดเวลา ส่วนอนาคตก็เป็นเวลาที่ไม่สามารถบอกได้แน่นอนว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง ในเวลาใด

อย่างไรก็ตาม อดีต ปัจจุบัน และอนาคตที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ปัจจุบันเกิดจากเงื่อนไขในอดีต และเป็นเงื่อนไขสำหรับอนาคต ส่วนอนาคตจะเป็นไปในทิศทางใดก็เป็นผลมาจากอดีต และปัจจุบันประกอบกัน ดังนั้น ที่กล่าวว่า ประวัติศาสตร์ คือ การศึกษาเพื่ออธิบายเรื่องราวของมนุษย์ ในอดีตนั้น แม้ที่จริงเป็นการศึกษา เพื่อให้เข้าใจเรื่องราว และพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกัน ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

นอกจากจะมีความเข้าใจด้านความคิดรวบยอดด้านเวลาแล้ว พื้นฐานในการเรียน ประวัติศาสตร์ยังต้องให้ความสำคัญของการนับเวลา และช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์อีกด้วย การนับเวลาทางประวัติศาสตร์ คือ การบอก หรือการระบุว่าเหตุการณ์ในอดีตเกิดขึ้นเมื่อไร เช่น พ่อขุนรามคำแหงประดิษฐ์อักษรไทยเมื่อ พ.ศ. 1826 ใน พ.ศ. 1902 พระมหาธรรมราชาที่ 1

(ลิไทย) ได้ยกทัพไปยังเมืองแพร่ เป็นต้น ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ หมายถึง เวลาเริ่มต้น และเวลาสิ้นสุดของเหตุการณ์ หรือเรื่องราวในอดีต ซึ่งจะทำให้รู้ว่าเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้นๆ เกิดขึ้นหรือดำรงอยู่นานแค่ไหน คำที่บ่งบอกช่วงเวลา ได้แก่ ระหว่าง สมัย ยุค เช่น มนุษย์ยุคหินใหม่ รู้จักตั้งหลักแหล่งและดำรงชีพด้วยการเกษตร ในสมัยสุโขทัยตอนต้น กษัตริย์ทรงเป็น พ่อขุน เนื่องจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์เกิดขึ้นในอดีต บางเรื่องเกิดนานมาแล้ว การนับเวลา และช่วงเวลา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ เพราะช่วยให้รู้ว่าเรื่องใดเกิดก่อน เรื่องใดเกิดขึ้นตามมา เรื่องใดเกิดหลัง มิฉะนั้นแล้วจะเรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ หรือลำดับไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวในอดีตผิดไปจากความจริง

4.5 งานวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

วิมลทกานต์ อำพันแสง (2545: 55) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น: กรณีศึกษาประชุมจารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม โดยศึกษาจากประชุมจารึกวัดพระเชตุพน ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ด้านต่างๆ รวม 6 สาขาวิชา ได้แก่ ศาสนา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประเพณี วรรณกรรม และการแพทย์ อีกทั้งยังให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของบุคคลต่างๆ ในสังคม

จงรัก สุโกไส (2550) การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่องประวัติศาสตร์ไทยยุคประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 บท คือ บทที่ 1 การวางรากฐานประชาธิปไตยของไทย บทที่ 2 การเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย พ.ศ. 2475 และบทที่ 3 สถานการณ์ภายหลังการเปลี่ยนการปกครอง พ.ศ. 2547 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียมีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก และด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดี

5. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

5.1 ความหมายของบทบาทสมมติ

ฟานนี; และแชฟเทิล (Fannie; & Shafitel. 1986: 83 - 84) ให้ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติว่า หมายถึง วิธีการเรียนรู้สภาพชีวิตในสังคมอย่างถ่องแท้ การแสดงบทบาทสมมติเป็นแนวทางที่จะช่วยให้บุคคลดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การแสดงบทบาทสมมติจะแฝงไว้ซึ่งมวลประสบการณ์ และกลวิธีแก้ปัญหาหลายด้าน หลายทาง เช่น การอภิปรายเนื้อหา การวิเคราะห์ปัญหา และให้คำจำกัดความโดยผ่านขั้นตอน

ทศนา แชมมณี (2550: 27) กล่าวถึงบทบาทสมมติว่า เป็นวิธีการอีกวิธีหนึ่งที่ได้รับความนิยมนำมาใช้ในการสอน มีการกำหนดบทบาทของผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นมา แล้วให้ผู้เรียนเข้าสวมบทบาทนั้น และแสดงออกตามธรรมชาติโดยอาศัยบุคลิกภาพ ประสบการณ์ และความรู้สึกนึกคิดของตนเองเป็นหลัก

สุวิทย์ มูลคำ (2545: 53) กล่าวถึงบทบาทสมมติว่า เป็นการสร้างหัวข้อเรื่องหรือสถานการณ์ขึ้นมาให้คล้ายกับสภาพความเป็นจริง แล้วแสดงตามบทบาทนั้น ตามความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ที่ผู้แสดงคิดว่าควรจะเป็น ภายหลังการแสดงจะต้องมีการอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงออกทั้งด้านความรู้ และพฤติกรรมของผู้แสดง เพื่อการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550: 130) กล่าวถึงบทบาทสมมติว่า บทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอน โดยสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าเป็นลักษณะนิสัยของตัวเอง ตามที่ผู้เรียนคิดว่าจะเป็นไปเช่นนั้น เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ทดลอง และเรียนรู้ในการปรับพฤติกรรมของตน ในสภาวะต่างๆ และหาทางแก้ไขปัญหาตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเอง และผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง ทำให้เข้าใจพฤติกรรม ความรู้สึก และเหตุผลของบุคคลที่สวมบทบาทดังกล่าวในชีวิตจริง

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง วิธีการสอนอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนแสดงออกตามสถานการณ์ มีการกำหนดบทบาทของผู้เรียนในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นแล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาทนั้น ภายหลังการแสดงจะต้องมีการอภิปรายเกี่ยวกับการแสดง

5.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

สมาน ลอยฟ้า (2535: 61 - 62) กล่าวถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ดังนี้

1. บทบาทสมมติแบบมีโครงสร้าง (Structured) กล่าวว่า เป็นแบบที่ครูให้คำแนะนำแก่นักเรียนผู้แสดง โดยอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างอุปนิสัยของตัวเอง รวมทั้งภูมิหลังที่เกี่ยวกับสถานการณ์ของบทบาทสมมตินั้น

2. บทบาทสมมติแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured) เป็นรูปแบบที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่นบทบาทที่สำคัญ และองค์ประกอบต่างๆ ของสถานการณ์จะถูกกำหนดขึ้นโดยสมาชิกของกลุ่ม ผู้แสดงจะต้องกำหนดองค์ประกอบเหล่านั้นขึ้นเอง

นิพนธ์ ไทพานิชย์ (2535: 291) กล่าวถึง รูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ดังนี้

1. บทบาทสมมติแบบกำหนดโครงสร้างเป็นการแสดงบทบาทสมมติตามที่กำหนดให้ คือ กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดบทบาท กำหนดเนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ไว้เรียบร้อยแล้ว มีการเตรียมเอกสารเพื่อชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้ผู้แสดงได้มีแนวทางชัดเจนที่จะแสดงบทบาทสมมตินั้นๆ

2. บทบาทสมมติแบบไม่กำหนดโครงสร้างจะเกิดขึ้นเองและเป็นไปโดยธรรมชาติของการอภิปรายกลุ่ม เกิดขึ้นโดยไม่มีการคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะเป็นเรื่องอะไร ส่วนมากจะเกิดขึ้นเมื่อสถานการณ์บางสิ่งบางอย่าง เหตุการณ์บางอย่างที่เป็นเรื่องราวประเด็นที่สำคัญค่อนข้างวิกฤติ

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550: 131) กล่าวถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ดังนี้

1. การแสดงแบบเตรียมบทบาทมาแล้ว ผู้สอนได้เตรียมบทบาทมาแล้ว และผู้เรียนจะแสดงตามบทบาทดังกล่าว ซึ่งบางครั้งอาจมีการชักซ้อมล่วงหน้ามาบ้าง
2. การแสดงโดยทันทีทันใด เป็นการแสดงอย่างฉับพลัน อาจเป็นการแสดงที่เกิดขึ้นจากความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้น
3. การแสดงโดยกำหนดสถานการณ์ให้ เป็นประเภผสมระหว่างประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 คือ ผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ขึ้น และนำมาเล่าให้ผู้เรียนฟังในภาพรวม โดยผู้แสดงต้องคิดหาคำพูดด้วยตนเอง หาเทคนิคในการแสดงเอง เพื่อให้ได้ผลตามขอบข่ายตามสถานการณ์ที่กำหนด

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติจะแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบด้วยกัน คือ การแสดงบทบาทสมมติแบบกำหนดโครงสร้างคือมีการกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดบทบาท กำหนดเนื้อหาเรื่องราวต่างๆ และการแสดงบทบาทสมมติแบบไม่กำหนดโครงสร้าง โดยจะเกิดขึ้นเองและเป็นไปโดยธรรมชาติ โดยไม่มีการคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะเป็นเรื่องอะไร

5.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550: 132 - 133) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมตินั้น ผู้สอนสามารถออกแบบเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่อง และเนื้อหาตลอดทั้งผลการเรียนรู้ ดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนบทบาท (Role - Reversal) เมื่อมีบทบาทในเรื่องนั้น 3 บทบาท เช่น บทบาทเป็น พ่อ แม่ ลูก เมื่อเด็กชายจอมได้แสดงเป็นพ่อแล้ว ต่อไปก็ลองเปลี่ยนบทบาทเป็นแม่ และต่อไปเปลี่ยนบทบาทเป็นลูก ผู้แสดงได้เข้าใจบทบาททุกบทบาท จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ

และสามารถปรับตัวเองได้ เมื่อจบการแสดงแล้วให้มีการวิเคราะห์ว่าบทบาทกับหน้าที่มีความสัมพันธ์กัน

2. การแสดงบทบาทที่ผู้แสดงรำพึงกับตนเอง (Solilogy) โดยให้ผู้แสดงพูด หรือรำพึง ออกมาดังๆ จะช่วยให้ผู้แสดงแต่ละกลุ่มเกิดความเข้าใจ มีความรู้สึก และทัศนคติที่ดีต่อกัน เช่น ในหน่วยบทเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อบุคคลต่างๆ เพื่อหาหลักการปฏิบัติต่อบุคคลต่างๆ ในสังคม เช่น บุคคลที่กำลังเข้าแถวซื้อบัตรภาพยนตร์ แล้วมีบุคคลหนึ่งแซงคิว บุคคลที่อยู่ด้านหลัง ก็รำพึงออกมาว่ามีความรู้สึกอย่างไร หรือแสดงบทบาทลูกต่อว่าพ่อแม่ที่เคียดแค้นให้ลูกอ่านหนังสือ ผู้เรียนที่แสดงเป็นพ่อแม่รำพึงรำพันออกมาว่ามีความรู้สึกอย่างไรที่ลูกไม่เชื่อฟัง เมื่อผู้เรียนได้แสดง บทบาทจบแล้วควรได้มีการสรุปถึงความรู้สึก

3. การหมุนเวียนบทบาท (Role - Rotation) คือ ให้ผู้เรียนหลายๆ คนเปลี่ยนกันมาแสดง เป็นตัวละครตัวเดิม เช่น กำหนดตัวละครแสดง เรื่องการเตรียมตัวจัดงานวันกตัญญู หรืองานวันไหว้ครู หรือการเตรียมตัวร่วมกิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ เพื่อจะได้เห็นบทบาทของบุคคลว่าในวันนั้นควรทำอะไรบ้าง

4. การแสดงสองบทบาท (Monodrama) วิธีการนี้มอบให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ คนเดียวแต่มี 2 บทบาท โดยแสดงกลับไปกลับมา เช่น ผู้เรียนไม่ช่วยเหลือกิจกรรมงานกลุ่ม ผู้สอน ก็จัดให้ผู้เรียนคนนั้นแสดงเป็นนักเรียนที่ไม่ยอมช่วยเหลืองานกลุ่ม กับแสดงเป็นสมาชิกในกลุ่มที่ช่วย แนะนำช่วยเหลืองานเพื่อนๆ การแสดงทั้งสองบทบาทจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้สึกของเพื่อน ที่มีต่อผู้ที่ไม่ยอมช่วยเหลืองานกับแสดงความรู้สึกของบุคคลที่มีความรักความเข้าใจเพื่อนที่ช่วยเหลือ งานกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้สึกของบุคคลทั้งสองฝ่าย และเข้าใจบทบาททั้งสองได้ชัดเจน

5. การใช้วิธิดูภาพสะท้อน (The Mirror Technique) เป็นวิธีการที่ให้ผู้เรียนได้แสดงร่วมกัน เป็นหมู่ โดยการนำปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่มมาให้ผู้อื่นแสดง เพื่อช่วยให้เจ้าของปัญหามองเห็น ตนว่าเป็นคนอย่างไร ตัวอย่างเช่น เพื่อนในห้องเรียนบางคนเป็นคนช่างพูดโอ้อวด บางคนเป็นคน ถ่อมตน บางคนเป็นคนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น

ดังนั้น เมื่อมีการดูบุคคลอื่นแสดงบทบาทที่เปรียบเทียบกับเหมือนภาพสะท้อนของบุคคล ซึ่งลักษณะดังกล่าว ทำให้ได้แง่คิดและอาจจะปรับปรุงตนเองในกรณีที่บุคคลนั้นมีพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสม แต่ถ้ามีพฤติกรรมที่ดีแล้วก็มีกำลังใจจะทำต่อไปอีก

6. การแสดงบทบาทผสม (Multiple Role - Playing) เป็นบทบาทสมมติโดยให้ผู้เรียน หลายกลุ่มแสดงบทบาทเดียวกันไปพร้อมๆ กัน ซึ่งทำให้มีการเปรียบเทียบกันเกี่ยวกับการตัดสินใจ ในการนำเสนอหรือแก้ปัญหา ตัวอย่างเช่น การแสดงเรื่องการเลือกบริโภคสินค้าจะแบ่งผู้เรียน ออกเป็นกลุ่มๆ ในแต่ละกลุ่มจะแสดงเป็นแม่ค้า พ่อค้า เสนอขายสินค้า ประชาชนผู้ซื้อสินค้า

เลือกซื้อ และต่อรองสินค้า ให้แต่ละกลุ่มแสดงอภิปรายข้อสรุปในเรื่องวิธีการเลือกบริโภคสินค้า วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเลือกตัดสินใจเป็นกลุ่ม ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การแสดงและทำให้เกิดการเปรียบเทียบผลงานของแต่ละกลุ่มทำให้ช่วยในการสรุปข้อมูล

7. การแลกเปลี่ยนบทบาทเป็นกลุ่ม (Group Role - Reversers) เป็นการกำหนดให้ สมาชิกของกลุ่มทุกคนรับช่วงบทบาทของสมาชิกกลุ่มอื่นที่กำลังแสดงอยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งกลุ่ม จะได้รับปัญหาที่สมาชิกทุกคนต้องช่วยกันแก้ไขปัญห โดยการแสดงบทบาทต่อจากบทบาทที่ผู้อื่น กำลังแสดงอยู่ หลังจากนั้นจะต่อด้วยการอภิปรายเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่ได้รับ เช่น เรื่องการอนุรักษ์ ป่าไม้ จะมีการแสดงเกี่ยวกับการตัดไม้ทำลายป่า ผู้แสดงทุกคนเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ผู้สอนกำหนดว่า ให้ทุกคนหาวิธีการช่วยกันป้องกันการทำลายป่า สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันหาวิธีที่ดีที่สุดหลังจาก จบการแสดงว่าเป็นพลเมืองดีนั้นมีความรู้สึกละอายใจอย่างไรบ้าง

8. การแสดงบทบาทของผู้ชม (Audience Role - Playing) ใช้สำหรับให้ทุกคนได้ ชมการแสดงหลายๆ แบบ แล้วจึงให้ผู้ชมตัดสินใจเลือกแนวทางที่ดีที่สุด ตัวอย่างเช่น ชุดการแสดง คนไข้บนชมที่เตียงในโรงพยาบาล เพราะเป็นมะเร็งที่ปอด และสอนหลาน 2 – 3 คน ให้เลิกสูบบุหรี่ ให้ผู้ชมตัดสินใจเลือกแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมตินั้นผู้สอน สามารถออกแบบกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เช่น การแลกเปลี่ยน บทบาท การแสดงสองบทบาท การหมุนเวียนบท การแลกเปลี่ยนบทบาทในกลุ่ม การแสดงบทของผู้ชม

5.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550:134 – 136) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ วิธีการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อนำไปใช้ในการสอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

ขั้นนี้เป็นการเตรียมการของผู้สอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1.1 การวิเคราะห์ และกำหนดขอบเขตของปัญหา ผู้สอนสามารถจำแนกสถานการณ์ ออกมาให้ได้ว่าอะไร หรือปัญหาอะไรเป็นจุดที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

1.2 กำหนดสถานการณ์ และบทบาทสมมติ เมื่อผู้สอนได้ปัญหาที่ชัดเจนแล้ว จึงนำมา กำหนดสถานการณ์ที่ง่าย ๆ ชัดเจน (ซึ่งอาจเขียนบทบาทให้ผู้เรียนได้แสดงไว้ก็ได้) สถานการณ์ ในบทนั้นควรมีความขัดแย้ง หรือมีอุปสรรคที่จะเอาชนะ มีเนื้อหาเรื่องราวที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ไม่มีความซับซ้อนมากนัก การกำหนดสถานการณ์ในบทนั้น เพื่อเป็นการฝึกฝนการแก้ปัญหา และการตัดสินใจของผู้เรียน

2. ชั้นแสดง

วิธีสอนแบบการแสดงบทบาทสมมตินั้น แบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

2.1 การอุ่นเครื่อง เป็นการนำผู้เรียน หรือกระตุ้นผู้เรียนไปสู่เรื่องที่เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน ผู้สอนพูดโน้มน้าวใจผู้เรียนให้ตั้งใจฟังเรื่องอย่างตั้งใจ มีวิธีการทำให้ผู้เรียนรู้ว่าทุกคนมีโอกาสจะประสบกับปัญหาทำนองนั้น และกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดที่จะช่วยแก้ปัญหา นั้น ผู้สอนต้องมีวิธีการเล่าที่เร้าใจผู้เรียนให้เกิดความรู้สึกตามเรื่องที่เล่า ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา นั้น เรื่อง หรือสถานการณ์ที่ผู้สอนนำมาเล่า นั้น อาจจะแต่งขึ้นเอง ให้สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการสอน หรือจะนำมาจากตอนใดตอนหนึ่งของวรรณคดี หรือหนังสืออื่นๆ ก็ได้ และผู้สอนจะหยุดเล่าเรื่องลงตรงที่มีปัญหาเกิดขึ้น

ข้อสังเกตในการเล่าเรื่องของผู้สอนนั้น ในการเริ่มต้นเล่าจะต้องพูดอธิบายให้ผู้เรียน เข้าใจว่าผู้สอนจะเล่าเรื่องให้ฟังเรื่องหนึ่ง ให้ผู้เรียนตั้งใจฟัง และติดตามว่าเรื่องนี้ น่าจะจบลงอย่างไร และเมื่อผู้สอนเล่าจบแล้ว ผู้เรียนบางคนอาจจะอยากออกมาแสดงให้เพื่อนๆ ดูว่าผู้เรียนคิดว่าบุคคล ในเรื่องนี้จะแก้ปัญหาอย่างไร ซึ่งจุดนี้สำคัญมาก เพราะจะทำให้ผู้เรียนตั้งใจฟังอย่างมาก เพื่อจะนำ ตนเองเข้าสู่เหตุการณ์ และเพื่อจะได้จัดการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ และเมื่อเล่าเรื่องจบ แล้วก็นำให้ผู้เรียนมีการอภิปรายร่วมกัน โดยตั้งคำถาม เช่น นักเรียนคิดว่า จะเกิดอะไรขึ้น และวิจารณ์ตัวละครต่างๆ เพื่อนำไปสู่การแสดงบทบาทสมมติต่อไป

2.2 การเลือกตัวผู้แสดง การเลือกตัวผู้แสดงนั้นอาจเลือกได้หลายทาง โดยผู้สอน เป็นผู้เลือกหรือผู้เรียนมีส่วนในการเลือกว่าแสดงบทใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการแสดงและการสอนเป็นสำคัญ เช่น เลือกผู้แสดงที่มีลักษณะใกล้เคียงกับบท เลือกผู้แสดงที่มีลักษณะตรงกัน ข้ามกับบท เลือกผู้แสดงที่แสดงตนออกมาว่าตนเข้าใจเรื่องเป็นอย่างดี เมื่อแสดงแล้วจะไม่มีอาการ เคอะเจิน เลือกผู้เรียนที่ใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบสังคมไม่ยอมรับ เพื่อให้ผู้เรียนคนอื่นได้มีโอกาส คิดแก้ไขในวิธีอื่นๆ บ้าง

2.3 การจัดฉากตัวแสดง เมื่อได้ตัวผู้แสดงแล้วผู้สอนควรให้ผู้เรียนที่เหลือได้มีส่วนร่วม ในการจัดสถานที่แบบสมมติขึ้น เพื่อให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง การจัดฉากนั้นอาจจะใช้วิธีการแบบ ง่ายๆ จนกระทั่งถึงการจัดฉากแบบหรูหราก็ได้ แล้วแต่สภาพการณ์ที่เหมาะสม

2.4 การเตรียมผู้สังเกตการณ์ ผู้สอนเตรียมผู้เรียนให้รู้จักสังเกตและรู้จักวิเคราะห์ เหตุการณ์ไปด้วย เป็นการฝึกผู้เรียนให้มีส่วนร่วม และได้ร่วมกิจกรรมการอภิปรายหลังการแสดง โดยผู้สอนแนะนำผู้เรียนให้รู้จักกับผู้สังเกต รับฟังวิธีการแก้ไขปัญหามา เพื่อนที่เสนอมา ใช้เหตุผล ในการคิดวิเคราะห์ว่า วิธีการดังกล่าว นั้นจะสามารถแก้ไขปัญหได้จริงหรือไม่ และถ้าได้แก้ปัญหา ไปแล้วจะทำให้เกิดปัญหาอื่นตามมาอีกหรือไม่

2.5 การเตรียมความพร้อมก่อนแสดง ก่อนแสดงผู้เรียนควรได้วางแผนกันคร่าวๆว่าจะแสดงกันอย่างไร การแสดงจะเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยผู้สอนจะช่วยให้ผู้แสดงเข้าใจสถานการณ์มากขึ้น โดยการถามเพื่อสร้างความมั่นใจ เช่น เรื่องเกิดขึ้นที่ไหน สถานที่นั้นเป็นอย่างไร ตัวละครมีใครบ้าง มีบทบาทอย่างไร เมื่อพบปัญหาจะคิดแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง ผู้สอนให้กำลังใจ ผู้แสดงและแนะนำผู้แสดงให้หายใจลึกๆ เมื่อประหม่า เป็นต้น

2.6 การแสดง เมื่อทุกคนพร้อมแล้วก็ให้เริ่มการแสดงได้ ผู้แสดงทุกคนจะแสดงตามบทที่ได้รับมอบหมายเป็นไปตามธรรมชาติ มีการแสดงอารมณ์ ความรู้สึก การตัดสินใจของตนเหมือนกับว่าตนเองอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริงๆ ในกรณีที่ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมไม่เป็นระเบียบ ผู้สอนควรมีวิธีการทำให้ผู้เรียนมีระเบียบ โดยให้หันมาติดตามเรื่อง หรือฝึกการฟังอย่างต่อเนื่อง และหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดตำหนิอย่างทันทีทันใด

2.7 การตัดบท เมื่อการแสดงเป็นไปจนได้เวลาพอสมควรแล้ว และการแสดงนั้นได้ข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์และอภิปรายได้แล้ว เพื่อไม่ให้มีการแสดงยืดเยื้อจนผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย ผู้สอนก็ควรตัดบทเพื่อให้ผู้เรียนได้มีเวลาดำเนินการในขั้นวิเคราะห์ และอภิปรายผล

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

การวิเคราะห์การแสดงจะเป็นไปในลักษณะการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้แสดง ผู้ชม หรือผู้สังเกตการณ์ ซึ่งการอภิปรายจะเป็นแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการเรียนเป็นหลัก อาจมีการแบ่งกลุ่มย่อย ซึ่งมีทั้งผู้แสดง และผู้สังเกตการณ์ บางครั้งให้ผู้แสดงเปิดเผยความรู้สึกส่วนตัว และเหตุการณ์ก่อนเสนอความคิดเห็นว่าทำไมจึงแสดงบทบาทนั้น แล้วจึงให้ผู้ชมหรือ ผู้สังเกตการณ์เสนอความคิดเห็นบ้าง ซึ่งอาจจะมีความคิดทั้งเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ขึ้นอยู่กับเหตุผลของผู้อภิปราย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้วยการตั้งคำถามกว้างๆ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้คิดและหาคำตอบ เช่น ในเรื่องนี้มีเหตุการณ์สำคัญอะไรบ้าง ตัวละครมีความรู้สึกอย่างไร เหตุการณ์ดังกล่าวจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้จริงหรือไม่ ควรแก้ปัญหาอย่างไร บอกเหตุผล ฯลฯ

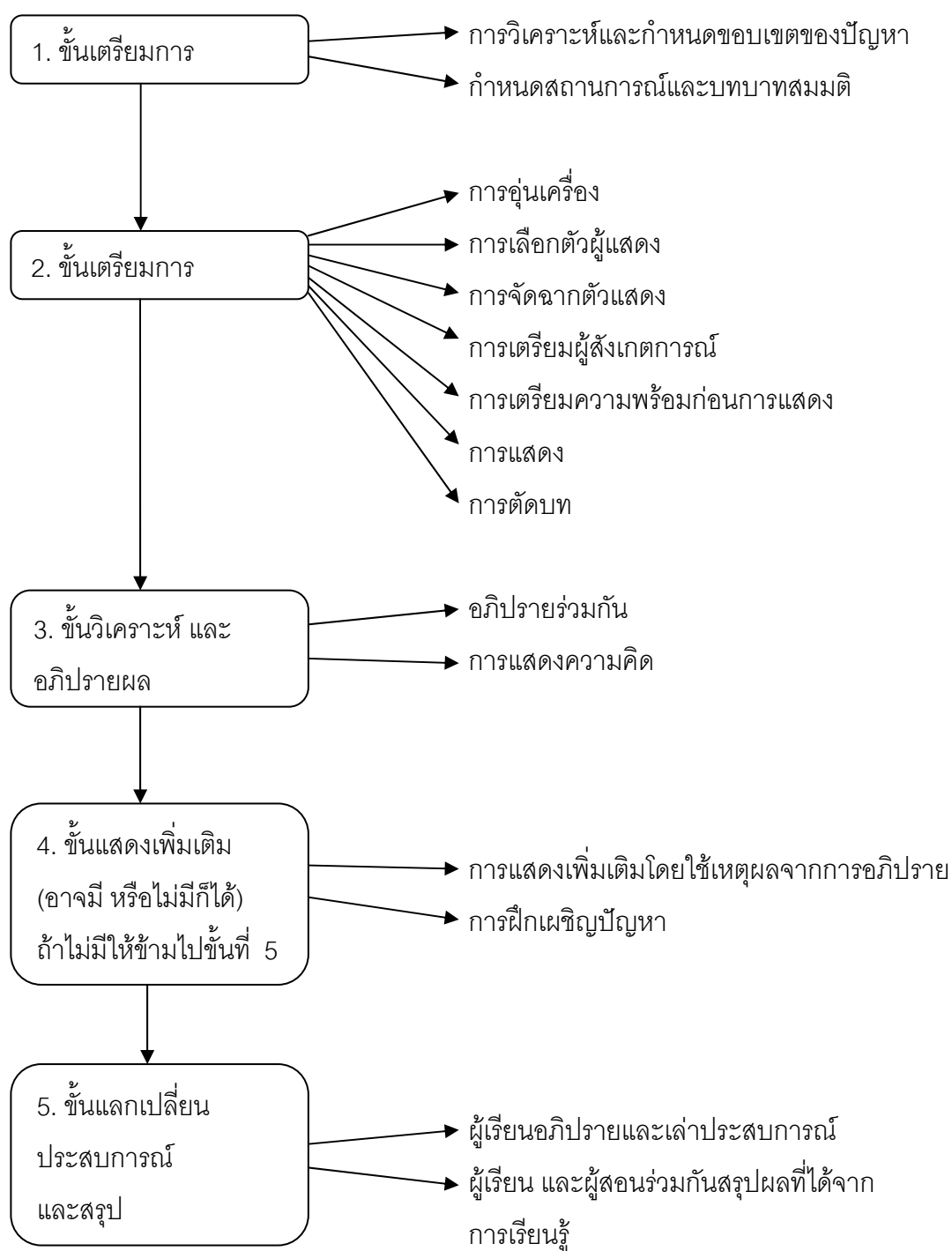
4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ขั้นแสดงเพิ่มเติมเป็นขั้นที่เมื่อมีการอภิปรายเสนอความคิดเห็นแล้ว มีการเสนอแนะแนวความคิดใหม่ในการแก้ไขปัญหา หรือการตัดสินใจ ในการแสดงครั้งแรกอาจยังได้ผล ไม่เป็นที่พอใจผู้สอนก็อาจจะให้มีการแสดงเพิ่มเติมได้ โดยใช้ทางเลือกใหม่ที่ได้จากการอภิปรายมาเป็นพื้นฐานของการแสดงครั้งใหม่ การฝึกการเผชิญปัญหานั้นอาจจะทำได้หลายครั้ง และจัดว่าเป็นคุณค่าสำคัญของบทบาทสมมติ ถ้าไม่จำเป็นต้องมีการแสดงใหม่ ก็ข้ามไปขั้นที่ 5

5. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้แนวความคิดที่หลากหลายกว้างขวางขึ้น ทำให้เห็นว่าเรื่องที่เรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง และสามารถสรุปหาข้อยุติหรือความคิดรวบยอดที่ได้จากการเรียนในเรื่องนั้น ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้อภิปรายร่วมกัน และเล่าประสบการณ์ของตนให้เพื่อนฟัง ผู้สอนอาจจะใช้คำถามว่าเรื่องอย่างนี้เคยเกิดขึ้นกับบุคคลที่ผู้เรียนรู้จักบ้างไหม หรือผู้เรียนคิดว่าเรื่องนี้อาจเกิดขึ้นกับชีวิตของผู้เรียนได้หรือไม่ แต่ผู้สอนไม่ควรถามว่าผู้เรียนเคยทำเช่นนี้บ้างหรือไม่ ในกรณีที่มีปัญหานั้นเป็นไปในทางลบ เพราะทำให้ผู้เรียนสูญเสียความนิยมจากเพื่อนๆ ในกลุ่มได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ มีขั้นตอนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ดังนี้ ขั้นเตรียมการ เป็นการเตรียมการและวิเคราะห์ขอบเขตของเนื้อหาที่จะสอน การกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมติ ขั้นแสดง เป็นการนำผู้เรียนไปสู่เรื่องที่จะเรียน ผู้สอนจะเล่าเรื่องให้ผู้เรียนฟัง เมื่อเล่าเรื่องจบแล้วจึงเลือกตัวผู้แสดง เตรียมผู้สังเกตการณ์ หลังจากนั้นช่วยกันจัดฉากการแสดง ผู้เรียนเตรียมพร้อมก่อนการแสดงจริงเพื่อความถูกต้องและเพิ่มความมั่นใจ หลังจากนั้นจึงเริ่มการแสดงจริง ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล เป็นการวิเคราะห์การแสดงร่วมกันระหว่างผู้แสดง ผู้ชม และผู้สังเกตการณ์ ถ้าการแสดงครั้งแรกยังได้ผลไม่ดี ก็จะมีการแสดงเพิ่มเติม ขั้นสุดท้าย ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป ขั้นนี้จะทำให้ผู้เรียนได้แนวคิดที่หลากหลายขึ้น

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

ที่มา : สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550) : 137

5.5 ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

ทศนา แชมมณี (2550: 42 - 43) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ นั้น เป็นเครื่องมือ และวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยในการสอนได้มาก ครูสามารถนำบทบาทสมมติไปช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจว่าพฤติกรรมทุกพฤติกรรมมีสาเหตุ การที่ให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทต่างๆ ที่ถูกจำกัดอยู่ในสภาพการณ์ต่างๆ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสาเหตุต่างๆ ที่ผลักดันให้คนต้องแสดงพฤติกรรมใดๆ ความเข้าใจนี้จะช่วยให้ผู้เรียนไม่ด่วนตัดสินใจอะไรง่าย ๆ ก่อนที่จะพิจารณาถึงสาเหตุ นอกจากนั้นยังจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวทางในการแก้ปัญหาให้ตรงประเด็นอีกด้วย
2. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น การที่ให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทของผู้อื่น จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ว่าผู้อื่นมีความคิด และความรู้สึกอย่างไร ความเข้าใจนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเอาใจเขามาใส่ใจเรา
3. ช่วยลดความรู้สึกตึงเครียดของผู้เรียน ในบางครั้งผู้เรียนอาจจะมีความรู้สึกเกร็งแรงในใจหลายประการที่ไม่สามารถแสดงออกมาได้ ครูอาจใช้บทบาทสมมติเป็นเครื่องมือ ในการช่วยให้ผู้เรียนได้ระบายความรู้สึกนั้นๆ ออกมา เป็นการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของผู้เรียนลงได้บ้าง
4. ช่วยให้ครูได้เรียนรู้ถึงความต้องการของผู้เรียน ในกรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถจะบอกความต้องการของตนเองออกมาได้ ครูอาจจะจัดบทบาทสมมติให้ผู้เรียนได้แสดง ซึ่งผู้เรียนอาจจะเปิดเผยความต้องการของตนเองออกมาโดยไม่รู้ตัว
5. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี การให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเองมากขึ้น และพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง สิ่งนี้นับว่าเป็นพื้นฐานของความเจริญงอกงามทางจิตใจ อันจะช่วยให้บุคคลนั้นดำรงชีพอยู่อย่างปกติสุข และสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
6. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจค่านิยมของตนเอง และหาหลักยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตของตน ในขณะที่ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติอยู่นั้น ผู้เรียนจะมีพฤติกรรม การตัดสินใจที่แสดงให้เห็นถึงค่านิยมของตน การที่มีโอกาสได้แสดง อภิปราย และวิเคราะห์ถึงค่านิยมเหล่านั้นจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเองมากขึ้น
7. ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาถึงความสามัคคีในกลุ่มให้ดีขึ้นในการทำงานร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มมักจะมีปัญหาขัดแย้งกันอยู่เนืองๆ ความขัดแย้งนี้ทำให้เกิดความไม่เข้าใจกัน และเกิดความแตกแยกกันในหมู่คณะ วิธีการแสดงบทบาทสมมตินี้สามารถนำมาใช้ทำให้คนในกลุ่มเกิดความเข้าใจกัน และมีความสามัคคีปรองดองกัน

8. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสังคม มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ดังนั้น การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็น บทบาทสมมตินี้สามารถนำมาใช้ทำให้คนในกลุ่มเกิดความเข้าใจกัน และมีความสามัคคีปรองดองกัน

9. ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหา และการตัดสินใจบทบาทสมมติทุกบทบาทมักจะมี สถานการณ์ที่มีความขัดแย้งแฝงอยู่ ผู้แสดงต้องใช้วิจารณญาณ และไหวพริบในการแก้ปัญหา จึงนับว่าวิธีการนี้จะช่วยฝึกเรื่องการแก้ปัญหา และการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550: 138 - 139) ได้กล่าวถึงประโยชน์ และข้อจำกัดของการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ดังนี้

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น หรือความสำคัญของสิ่งของ ในเรื่อง สามารถปรับความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนได้
 2. ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจจากบทบาทสมมติ ซึ่งในสถานการณ์ ของความขัดแย้งแฝงอยู่ และผู้แสดงได้รู้จักใช้ไหวพริบในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ และรู้จัก วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อแก้ไขปัญหามาได้ตรงจุด
 3. ผู้เรียนเห็นแนวทางการนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง
 4. เป็นการสร้างความสามัคคีระหว่างกลุ่ม การทำงานร่วมกันจะทำให้ทุกคน มีความเข้าใจ และรู้จักปรับปรุงตนเองให้เข้ากับผู้อื่น
 5. ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ในการปฏิบัติให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ และสถานการณ์ต่างๆ ในสังคม
 6. ทำให้บทเรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความสนใจ และทำให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้หลายๆ ด้าน และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
 7. ผู้สอนได้เรียนรู้ความต้องการของผู้เรียนที่ได้เปิดเผยความต้องการของตนเองออกมา อย่างไม่รู้จักตัว ผู้สอนได้รู้ความสามารถ อุปนิสัยการทำงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นของผู้เรียน
- จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การแสดงบทบาทสมมติช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่าพฤติกรรม ทุกพฤติกรรมมีสาเหตุ ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้เกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี ช่วยให้ผู้เรียน ฝึกแก้ปัญหาผู้เรียนเห็นแนวทางการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง บทเรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลายๆด้าน และมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้

5.6 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

วรารักษ์ ปานทอง (2548) ได้ศึกษาผลของการเล่นนิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์พบว่าคะแนนพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อายุพร สาชาติ (2548) ได้ศึกษาพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติมีพฤติกรรมในการแสดงบทบาทสมมติโดยรวม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรมรายด้าน ได้แก่ พฤติกรรมในการแก้ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวกับผู้อื่น และพฤติกรรมในการแก้ปัญหา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นของเด็กปฐมวัย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ระวิน ทองใบ (2545) ได้ศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขาแก้ววิทยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการสื่อสารที่ดีขึ้นหลังจากการได้รับการใช้บทบาทสมมติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการใช้บทบาทสมมติมีพฤติกรรมการสื่อสารที่ดีขึ้นมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้บทบาทสมมติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.1 องค์ประกอบสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กรมวิชาการ (2544) ได้กล่าวว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ มีความสามารถ ทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ ดังองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังนี้

1. ด้านความรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะให้ความรู้แก่ผู้เรียน ในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญๆ ในสาขาวิชาต่างๆ ทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ มนุษยวิทยา รัฐศาสตร์ จริยธรรม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษา และสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้น โดยจัดการเรียนรู้ ในลักษณะบูรณาการ หรือสหวิทยาการ

2. ด้านทักษะและกระบวนการ

ในการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมนั้น ผู้เรียนควรจะได้พัฒนากระบวนการต่างๆ จนเกิดทักษะและกระบวนการ ดังนี้

ทักษะการคิด เช่น การสรุปความคิด การแปลความ การวิเคราะห์หลักการ และการนำไปใช้ ตลอดจนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ทักษะการแก้ปัญหา ตามกระบวนการทางสังคมศาสตร์ กระบวนการสืบสอบ เช่น ความสามารถในการตั้งคำถามและการตั้งสมมติฐานอย่างมีระบบ การรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล การทดสอบสมมติฐาน และการสรุปเป็นหลักการ

ทักษะการเรียนรู้ เช่น ความสามารถในการแสวงหาข้อมูล ความรู้โดยการอ่าน การฟัง และการสังเกต ความสามารถในการสื่อสารโดยการพูด การเขียน และการนำเสนอ ความสามารถในการตีความ การสร้างแผนภูมิ แผนที่ ตารางเวลา และการจัดบันทึก รวมทั้งการใช้เทคโนโลยี และสื่อสารสนเทศต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้

ทักษะกระบวนการกลุ่ม และการทำงานเป็นทีมซึ่งเป็นทักษะทางสังคม เช่น ความสามารถในการเป็นผู้นำ และผู้ตามในการทำงานกลุ่ม มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การทำงานของกลุ่ม ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ สร้างสรรค์ผลงาน ช่วยลดข้อขัดแย้ง และการแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยพัฒนาเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ เช่น รู้จักฟังตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์การทำงานเป็นกลุ่มเคารพสิทธิของผู้อื่น เสียสละ

เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่าการอนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา และการปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. ด้านการจัดการและปฏิบัติการ

กิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติที่ได้รับ การอบรมปณิธานมาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้

เมื่อมองในภาพรวมแล้วจะพบว่า ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทั้งทางธรรมชาติ และสังคมวัฒนธรรม มีทักษะกระบวนการต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และมีส่วนร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในฐานะพลเมืองดีแล้ว ยังช่วยให้มีความรู้ทางจริยธรรม หลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนาตนเองและสังคมได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 6) ได้กล่าวว่าการเรียนการสอน รายวิชาต่างๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้ แต่เนื้อหาความรู้เท่านั้น แต่ผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะด้านต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การวิเคราะห์ปัญหา แก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล การนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

นอกจากนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จัดเป็นศาสตร์ แห่งการบูรณาการ เชื่อมโยงได้ทุกกลุ่มสาระครูผู้สอนสามารถสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการได้หลาย รูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างรอบด้าน เชื่อมโยงผสมผสานหลายสาขาวิชาส่งผลให้ผู้เรียนได้ มองโลกและชีวิตในภาพรวม และเป็นการลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาสาระในวิชาต่างๆ ด้วย

การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระนี้ เน้นกระบวนการขัดเกลาทางสังคม กระบวนการสืบสอบ กระบวนการสืบค้น กระบวนการทางจริยธรรม กระบวนการพัฒนาค่านิยม กระบวนการประชาธิปไตย วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการทางภูมิศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการเชิงระบบ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่ม สาระที่มุ่งเน้นการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันของสังคมมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นพลเมือง ที่มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

6.2 บทบาทของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

กรมวิชาการ (2544: 16 - 18) ได้กล่าวถึงบทบาทของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ยึดมั่นในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ สามารถนำหลักธรรม คำสอนไปใช้ปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันได้ เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม
 2. ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย รวมทั้งถ่ายทอดสิ่งที่ดีงามไว้เป็นมรดกของชาติ เพื่อสันติสุขของสังคมไทย และสังคมโลก
 3. มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพ และสามารถนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 4. เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ภาควิชาในความเป็นไทยทั้งในอดีต และปัจจุบัน สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบและนำไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้
 5. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีงามระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เป็นผู้สร้าง วัฒนธรรม มีจิตสำนึก อนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ตลอดระยะเวลาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้มีส่วนสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และเป็นพลเมืองของสังคม

6.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ได้กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางซึ่งเป็นกรอบสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาทั่วประเทศ โดยกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี กำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระมาตรฐานการเรียนรู้เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวเป็นคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งประเทศหลังจากที่จบการศึกษาแต่ละช่วงชั้น หรือจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อให้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์กำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Content Standards/Learning Standards) เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ะบุงค์ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็น สำหรับผู้เรียนทุกคนที่ต้องรู้ และปฏิบัติได้เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือเป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางการพัฒนาหลักสูตรทั้งในระบบ นอกกระบบ ตามอัยาศัย และใช้กับผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน

2. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Interval Benchmarks) เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ะบุงค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะสำคัญที่ผู้เรียนต้องรู้ และปฏิบัติได้เมื่อเรียนจบแต่ละช่วงชั้น มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ใช้สำหรับเป็นจุดมุ่งหมาย และกรอบทิศทางการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน และใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเมื่อผู้เรียนเรียนจบแต่ละช่วงชั้น

สาระ (Strands) คือ องค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการ ค่านิยม และคุณลักษณะสำคัญที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนต้องรู้ และปฏิบัติได้โดยจัดแบ่งสาระเป็น 8 กลุ่มที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องรู้อย่างต่อเนื่องตลอด 12 ปี

สาระที่ 1: ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ การทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมและศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ สามารถนำหลักคำสอนไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระที่ 2: หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี ตามกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุขเข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3: เศรษฐศาสตร์

เข้าใจ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเศรษฐกิจอย่างพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพเข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจ และ ความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคม

สาระที่ 4: ประวัติศาสตร์

เข้าใจ ความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถ ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็น ระบบเข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในแง่ความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5: ภูมิศาสตร์

เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏ ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูล ภูมิสารสนเทศ อันจะนำไปสู่การใช้และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม และมีจิตสำนึก อนุรักษ์ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

6.4 หลักการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ

1. จัดการเรียนการสอนที่มีความหมาย โดยเน้นแนวคิดที่สำคัญๆ ที่ผู้เรียนสามารถ นำไปใช้ทั้งใน และนอกโรงเรียนได้ เป็นแนวคิด ความรู้ที่คงทน ยั่งยืน มากกว่าที่จะศึกษาในสิ่งที่ เป็น เนื้อหา หรือข้อเท็จจริงที่มากมายกระจัดกระจายแต่ไม่เป็นแก่นสาร ด้วยการจัดกิจกรรมที่มี ความหมายต่อผู้เรียน และด้วยการประเมินผลที่ทำให้ผู้เรียนต้องใส่ใจในสิ่งที่เรียน เพื่อแสดงให้เห็น ว่าเขาได้เรียนรู้ และสามารถทำอะไรได้บ้าง

2. จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการ การบูรณาการตั้งแต่หลักสูตร หัวข้อที่จะเรียน โดยเชื่อมโยงเหตุการณ์ พัฒนาการต่างๆ ทั้งในอดีต และปัจจุบันที่เกิดขึ้นในโลกเข้าด้วยกัน บูรณาการความรู้ ทักษะ ค่านิยม และจริยธรรมลงสู่การปฏิบัติจริงด้วยการใช้แหล่งความรู้ สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ และสัมพันธ์กับวิชาต่างๆ

3. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาค่านิยม จริยธรรม จัดหัวข้อหน่วยการเรียนรู้

ที่สะท้อนค่านิยม จริยธรรม บรรทัดฐานในสังคม การนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิต ช่วยผู้เรียนให้ได้ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ยอมรับและเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่างไป จากตนเอง และรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

4. จัดการเรียนรู้การสอนที่ท้าทาย คาดหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ทั้งในส่วนตัว และการเป็นสมาชิกกลุ่ม ให้ผู้เรียนใช้วิธีการสืบเสาะ จัดการกับการเรียนรู้ของตนเอง ครูควรใส่ใจและ เคารพในความคิดของผู้เรียน

5. จัดการเรียนรู้การสอนที่เน้นการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ตัดสินใจ สร้างสรรค์ ความรู้ด้วยตนเอง จัดการตัวเองได้ มีวินัยในตนเองทั้งด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต เน้นการจัด กิจกรรมที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในชีวิตจริง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นการจัดการเรียนที่มีความหมาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ทั้งในและ นอกโรงเรียน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาค่านิยม จริยธรรม จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เชื่อมโยงเหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆ จัดการเรียนรู้ที่ท้าทาย เน้นการปฏิบัติให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด และตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

6.5 สื่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ ด้วยตนเองเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ทุกประเภททั้งที่อยู่รอบตัวในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งอื่นๆ ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ และแหล่งความรู้อย่างฉลาด

สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีประโยชน์อย่างยิ่งในการส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมี คุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหา ความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง

ประเภทของสื่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. สื่อการเรียนรู้ประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือแบบฝึกหัด เอกสารประกอบการ เรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ ตำรา หนังสือพิมพ์ สารานุกรม นิตยสาร นิทานคุณธรรม นิทานชาดก หนังสือพระไตรปิฎก พจนานุกรมศัพท์พุทธศาสนา เป็นต้น

2. วัสดุ ได้แก่ ภาพ วิดีทัศน์ สไลด์ เทปบันทึกเสียง หุ่นจำลอง เทปเพลงคุณธรรม วิดีทัศน์พระพุทธรูปประวัติ ของจริง ลูกโลก แผนที่ แผนที่ เป็นต้น

3. อุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องฉายวิดีโอทัศน์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องเล่นเทป คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

4. กิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การอภิปรายแสดงความคิดเห็น นิทรรศการทัศนศึกษา การสัมภาษณ์ บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การสาธิต การแสดงละคร เป็นต้น

5. บุคคล ได้แก่ ครู พระสงฆ์ ผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งบุคลากรในโรงเรียน และในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ

6. สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ห้องเรียน ห้องฟังบรรยาย ห้องประชุม ห้องปฏิบัติการ ห้องบันทึกเสียง ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสวนมนต์และฝึกสมาธิ

7. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วัดนธรรม ประเพณีของชุมชน ชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ วัด ปุชนียสถาน ตลาด ฟาร์มเกษตร ไร่ นา โรงงาน บริษัท ห้างร้านต่างๆ

8. ธรรมชาติ และปรากฏการณ์ธรรมชาติ ได้แก่ ธรรมชาติที่อยู่โดยรอบทั้งในโรงเรียน และธรรมชาติภายนอก การเปลี่ยนแปลงของลมฟ้าอากาศ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติในแต่ละฤดูกาล ท้องฟ้า ดาวตก ดวงจันทร์ ครูควรฝึกให้ผู้เรียนได้สังเกตความเปลี่ยนแปลงสาเหตุ และผลของการเปลี่ยนแปลง สื่อธรรมชาตินี้สำคัญสำหรับสาระภูมิศาสตร์อย่างยิ่ง

ข้อควรปฏิบัติของครูในการใช้สื่อการเรียนรู้

1. คัดเลือกสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้
2. ควรเรียนรู้วิธีใช้สื่อ และทดลองใช้ก่อน เพื่อให้สามารถใช้จริงได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้และสื่อที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย
3. สื่อควรมีราคาไม่แพง ครู และผู้เรียนควรช่วยกันผลิตสื่อขึ้นใช้เองในบางประเภท
4. ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อให้มากที่สุด
5. ครูควรประเมินผลคุณภาพสื่อ หรือความเหมาะสมเมื่อนำไปใช้ เพื่อการพัฒนาต่อไป
6. ห้อง หรือสถานที่ที่จัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ ควรสะอาด สะดวก สงบ สว่าง ปลอดภัย มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียน
7. สื่อที่เป็นลูกโลก แผนที่ชนิดแขวน เป็นสื่อที่สำคัญ มีราคาค่อนข้างสูง ควรระมัดระวังในการใช้ เพราะเสียหายง่าย ควรจัดที่เก็บมีป้ายชื่อแผนที่ชัดเจนเพื่อสะดวกในการนำไปใช้ และการเก็บที่เป็นระเบียบ
8. สื่อที่เป็นภาพควรชัดเจน ควรหุ้มพลาสติก เพื่อความคงทน และง่ายต่อการเก็บรักษา
9. ข้อมูลสถิติต่างๆ ควรทันสมัย และระบุแหล่งที่มา

10. ครูควรทำทะเบียน หรือรายการสื่อการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยแยกประเภทสื่อ ชื่อเรื่อง ปีที่ผลิตตีพิมพ์ไว้ เพื่อสะดวกต่อการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และการนำไปใช้

11. ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ควรติดตามหนังสือ ตำรา หรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่ทันสมัย มีประโยชน์ต่อผู้เรียน เพื่อจัดซื้อหรือจัดหาไว้ในห้องสมุดโรงเรียนอย่างน้อยทุกปี การศึกษา

12. ครูเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สำคัญ ครูควรมีบุคลิกที่เหมาะสม เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส มีเมตตา มีความเป็นกัลยาณมิตร ควบคุมอารมณ์ และการแสดงพฤติกรรมขณะเกิดอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม แต่งกายสุภาพ ทันสมัย สมวัย เหมาะกับกาลเทศะ พูดจาไพเราะ ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง แสดงออกถึงความเป็นผู้ใหญ่ คิดกว้าง คิดไกล คิดเป็นเหตุเป็นผล ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้เรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สื่อการเรียนรู้มีคุณค่าและประโยชน์ในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหลายประเภทเช่น หนังสือ วิทยทัศน์ ของจำลอง ของจริง ครูควรเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ รู้จักวิธีการใช้สื่อ และทดลองก่อนใช้ จัดทำทะเบียนหรือรายการสื่อการเรียนรู้ เพื่อสะดวกในการค้นหา

6.6 การประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กรมวิชาการ (2544: 272) กล่าวว่าไว้ว่า มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นอกจากจะใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณสมบัติตามมาตรฐาน ยังเป็นกรอบในการวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีพัฒนาการมีความสามารถ และมีความสำเร็จทางการเรียนในระดับใด เพื่อนำผลมาใช้ในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องมีผลการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในระดับชั้น ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติ รวมทั้งรับการประเมินจากภายนอกด้วย

เนื่องจากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม มุ่งให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติแสวงหาความรู้ มีการทำโครงการ โครงการเป็นผู้ผลิตผลงาน รวมทั้งมีการทำงานกลุ่ม และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน ดังนั้น การวัดการประเมินจะเน้นการประเมินผลจากสภาพจริง

อันเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการค้นหาความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน จึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลายที่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ โดยการประเมินจะครอบคลุม ความรู้ ทักษะ ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานในการวัด และประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เน้นความสามารถ และคุณลักษณะที่แท้จริงของนักเรียนจะต้องใช้วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น

1. การทดสอบ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้ ความคิด ความก้าวหน้า ในสาระการเรียนรู้ มีเครื่องมือวัดหลายแบบ เช่น แบบเลือกตอบ แบบเขียนตอบ บรรยาย ความ แบบเติมคำสั้นๆ แบบถูกผิด แบบจับคู่ เป็นต้น
2. การสังเกต สังเกตจากพฤติกรรม ความประพฤติ การทำงานเป็นกลุ่ม การรักษาสาธารณสมบัติ การไม่ดูดาบในการทำงาน การแสดงออกทางความคิด ความรับผิดชอบ และความสำเร็จในการทำงาน
3. การสัมภาษณ์เมื่อจบเรื่องหรือจบกิจกรรมหนึ่งๆ โดยใช้วิธีซักถามเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ ค่านิยม ความคิดเห็น และการประเมินตนเองในกิจกรรมต่างๆ
4. การประเมินภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินการกระทำ การปฏิบัติงาน เพื่อประเมินการสร้างผลงานชิ้นงานให้สำเร็จ เช่น การทำแผนผังมโนคติ การทำรายงาน การตรวจสอบสมุดจดงาน และกิจกรรมทุกอย่างในการเรียนการสอนสังคม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความสำคัญต่อการเรียน สามารถนำประโยชน์จากการศึกษาเล่าเรียน ไปปรับใช้ในชีวิตรจริง และทำให้นักเรียนยอมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น และสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ครูสังคมศึกษามีหน้าที่ในการแสวงหาเทคนิควิธีการสอน ตลอดจนการวัดและการประเมินผลแบบต่างๆ มาดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และตัวนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมและประเทศชาติ

6.7 งานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สมศักดิ์ นุชมิตร (2547) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนแบบโครงการ เรื่องสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย ผลการวิจัยพบว่า การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนแบบโครงการ

มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จิรศักดิ์ จินพุท (2549) ได้ศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู และนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่าสภาพการใช้แหล่งการเรียนรู้ของครู ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้อยู่ในระดับกลาง

7. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความเป็นไทย

7.1 ความหมายของความเป็นไทย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2541: 6) ได้ให้ความหมายของความเป็นไทย หมายถึง การเห็นคุณค่า ภาคภูมิใจ และสำนึกในความเป็นไทยที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเองพร้อมที่จะปฏิบัติ ปกป้องและสืบทอด อีกทั้งเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ศรีเพ็ญ เกื้อนศิริ (2547: 18) กล่าวว่า ความเป็นไทยหมายถึง การเห็นคุณค่า ภาคภูมิใจ และสำนึกในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของตนเอง พร้อมที่จะปฏิบัติ ปกป้อง และสืบทอดให้แก่ลูกหลานไทยต่อไป

วีระ อำพันสุข (2551: 125) ได้ให้ความหมายของความเป็นไทย คือ ผลรวมของประชาชนพลเมืองหลายเผ่าพันธุ์ที่มีลักษณะนิสัยใจคอคล้ายคลึงกัน มาแต่โบราณกาลมารวมกันเป็นหมู่คณะร่วมต่อสู้ฝ่าฟันอุปสรรคมาด้วยกันสืบเลือดเนื้อเชื้อไขเดียวกัน ผูกไมตรี และสัมพันธ์กับคนต่างถิ่น กำเนิด เกิดลูกหลาน อยู่ร่วมแผ่นดินเดียวกัน รวมทั้งที่ย้ายมาอยู่ใหม่ และใช้ชีวิตร่วมกัน จนมีจิตใจอันดีงามตรงกันเรียกว่าคนไทย หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ชาติ นั่นเอง ผู้คนที่ประกอบกันเป็นชาติไทยต่างนับถือศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางใจคือ ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาและมีศูนัยรวมใจของคนไทยให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยมีบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำสูงสุดสืบทอดมาแต่โบราณกาลด้วยการยอมรับนับถือ เคารพบูชาของปวงชนชาวไทย โดยทรงอยู่ในฐานะองค์ประมุขของประเทศ คือ พระมหากษัตริย์ คนในชาติมีพฤติกรรมเป็นตัวอย่างของกันและกัน ดำเนินชีวิตในแนวเดียวกัน โดยรักษา พื้นฟู ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อให้การกระทำหรือการแสดงออกในอดีตที่ดีงามดำรงอยู่เป็นหลักปฏิบัติ เป็นมรดกทางพฤติกรรมตกทอดมาจนถึงปัจจุบันมีการสะสม รักษา ส่งเสริม พัฒนาถ่ายทอด หรือสืบสานถึงอนาคตโดยไม่ขาดตอน คือ วัฒนธรรม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความเป็นไทย หมายถึง การเห็นคุณค่า ภาคภูมิใจ

สำนักในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมและประเพณี พร้อมทั้งจะปฏิบัติ เพื่อปกป้อง และสืบทอด โดยการรักษา ส่งเสริม และพัฒนาให้สืบทอดต่อไปในอนาคต

7.2 ลักษณะที่แสดงความเป็นไทย

กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ (2543: 10 - 11) ได้กล่าวถึง ลักษณะทั่วไปของสังคมอย่างกว้างๆ ดังนี้

1. ลักษณะนิสัยของคนไทย

แม้ว่าอิทธิพลของเทคโนโลยีจากตะวันตกจะแพร่เข้ามาเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนไทยให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้าง แต่คนไทยส่วนใหญ่ก็ยังรักษาเอกลักษณ์ของตนเองเอาไว้ เช่น ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักความเป็นอิสระ ยึดถือความกตัญญู การเคารพผู้อาวุโส มีจิตใจว่าจริง และความมีใจกว้าง ถึงแม้ในปัจจุบันลักษณะนิสัยบางข้อจะเป็นจริงน้อยลง เนื่องจากการบีบรัดตัวทางเศรษฐกิจ แต่โดยทั่วไปคนไทยส่วนใหญ่ยังมีลักษณะนี้อยู่มาก

2. ศิลปวัฒนธรรมไทย

ชาติไทยเป็นชาติที่เก่าแก่มากมีศิลปวัฒนธรรมประจำชาติที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองมาตั้งแต่โบราณไม่ว่าจะเป็นภาษา วรรณคดี ศิลปวัตถุ ดนตรี อาหารการกิน ธรรมเนียมการแสดงความเคารพ อย่างไรก็ตาม คนไทยก็ยังยอมรับเอาศิลปวัฒนธรรมของชนชาติอื่นเข้ามาได้ด้วย โดยเราดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย ทำให้ศิลปวัฒนธรรมที่เรานำมาจากชาติอื่นกลายเป็นศิลปวัฒนธรรมของชนชาติไทยไป ถึงแม้จะมีเค้าเดิมอยู่บ้างแต่ก็ไม่เหมือนของเดิมเลยทีเดียว ดังเช่น พระพุทธรูปศาสนา ภาษา วรรณคดี สถาปัตยกรรม นาฏศิลป์ วิธีการดำเนินชีวิต เป็นต้น

3. ประเพณีไทย

ประเพณีของไทยส่วนใหญ่มีที่มาจากคำสอน หรือความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ศาสนาพราหมณ์ และสภาพภูมิประเทศของไทยก็มีส่วนกำหนดรูปแบบของประเพณีด้วย จึงทำให้ประเพณีไทยมีหลายรูปแบบแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของสังคมไทยในแต่ละยุคสมัย ประเพณีไทย จึงแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

3.1 ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต เป็นประเพณีที่เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวซึ่งคนส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวข้องด้วยนอกจากญาติมิตร เช่น ประเพณีเกี่ยวกับการเกิด ประเพณีบวช ประเพณีแต่งงาน ประเพณีงานศพ เป็นต้น

3.2 ประเพณีเกี่ยวกับเทศกาล คือ ประเพณีที่เกี่ยวกับบุคคลทั่วไปในชาติมาทำร่วมกัน ส่วนใหญ่มักทำคล้ายคลึงกันทั้งประเทศ ได้แก่ ประเพณีทำบุญขึ้นปีใหม่ ประเพณีทำบุญสงกรานต์ ประเพณีทำบุญวันสารท ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

3.3 ประเพณีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา คนไทยกว่าร้อยละ 90 นับถือ พระพุทธศาสนามาเป็นเวลานานหลายร้อยปีมาแล้ว พระพุทธศาสนาจึงเป็นบ่อเกิดของประเพณี เนื่องในวันสำคัญทางศาสดังต่อไปนี้ ประเพณีวันเข้าพรรษา ประเพณีวันออกพรรษา ประเพณี วันวิสาขบูชา ประเพณีวันมาฆบูชา เป็นต้น

3.4 ประเพณีทางราชการ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.4.1 ราชพิธี เป็นพิธีหลวงสำหรับพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ จัดขึ้นประจำตาม ประเพณีที่มีมาแต่โบราณ และในวาระพิเศษตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า พระราชพิธีที่สำคัญ ได้แก่ พระราชพิธีฉัตรมงคล พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา เป็นต้น

3.4.2 รัฐพิธี เป็นพิธีที่รัฐบาลหรือทางราชการเป็นผู้จัดทำ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นองค์ประธานในพิธี รัฐพิธีที่สำคัญ ได้แก่ พิธีพืชมงคล แรกนาขวัญ พิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

ดังนั้น ความเป็นไทยที่กล่าวมานี้ เป็นสิ่งที่ประเพณีปฏิบัติต่อกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ เป็นลักษณะที่แสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยให้ปรากฏแก่สายตาชาวโลก สมควรที่คนรุ่นหลังจะช่วยกันรักษาและปรับปรุงให้อยู่คู่กับประเทศไทยตลอดไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะที่แสดงความเป็นไทย คือ ลักษณะนิสัยของคนไทย ที่เป็นเอกลักษณ์ คือ มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความรักอิสระ ยึดถือความกตัญญู มีศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ภาษา วรรณคดี สถาปัตยกรรม นาฏศิลป์ และประเพณีต่างๆ ที่สืบทอดมา ตั้งแต่ครั้งอดีต

7.3 องค์ประกอบของความเป็นไทย

วีระ อัมพันสุข (2551: คำนำ) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความเป็นไทยไว้ดังนี้คือ

1. สถาบันพระมหากษัตริย์ และการแสดงความจงรักภักดีของปวงชนชาวไทยทั้งปัจจุบัน และอนาคตต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อองค์พระมหากษัตริย์ ถือเป็น ความสำคัญของความเป็นไทยที่นำไปสู่ความผูกพันกับสถาบันชาติ สถาบันศาสนาและวัฒนธรรม
2. “ไท ไม่ใช่ทาส” เป็นคำบ่งบอกความเป็นไทย หมายถึง คนไทยมีอิสระเสรี ประเทศไทย ีความเป็นเอกราชสมบูรณ์ทุกด้าน

3. ลักษณะเด่นของคนไทย จากอดีตถึงปัจจุบันเป็นพลังที่สามารถดำรงความเป็นไทยไว้ได้เพราะ

3.1 คิดอย่างไทย (คิดกว้าง คิดไกล คิดรอบด้าน คิดโดยอาศัยปัญญาสติไม่ประมาท)

3.2 พูดภาษาไทย (รวมถึง คำสุภาพ พูดให้เกิดประโยชน์)

3.3 ทำแบบไทย (ทำความดีเพื่อส่วนรวมด้วยความเพียรและความเสียสละ)

3.4 เป็นผู้ประพฤติธรรม และมีวัฒนธรรม (มีความเคารพ ความกตัญญูกตเวที และวัฒนธรรมและน้ำใจแสดงออกเป็นพฤติกรรม)

4. การปกครอง เป็นตัวชี้วัดความเป็นไทยที่ปรากฏให้รู้เห็นกันอย่างเด่นชัดและต่อเนื่องว่าคนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจกัน รักกันและช่วยเหลือกัน เพื่อดำรงรักษาประเทศด้วยการปกครองแบบพหุปกครองลูกมาตั้งแต่ยุคสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช จนถึงรัชกาลปัจจุบันที่มีรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สถาบันพระมหากษัตริย์ ถือเป็นความสำคัญของความเป็นไทยที่นำไปสู่ความผูกพันกับสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และ วัฒนธรรมที่เป็นลักษณะเด่นของคนไทย เช่น ภาษา การทำความเคารพ และความกตัญญูกตเวที คนไทยอยู่ด้วยกันด้วยความเข้าใจ รักกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

7.4 งานวิจัยเกี่ยวกับความเป็นไทย

ภักธนามล กระต่ายแก้ว (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครผลการวิจัยสรุปว่าการได้รับการปลูกฝังความเป็นไทยในครอบครัว การได้รับการปลูกฝังความเป็นไทยในโรงเรียน อิทธิพลของเพื่อน และอิทธิพลของสื่อมวลชนกับค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนชายมีค่าเท่ากับ .49 ของนักเรียนหญิงมีค่าเท่ากับ .52 และของนักเรียนทั้งหมดมีค่าเท่ากับ.54 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรีเพ็ญ เกื่อนศิริ (2547) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน่วยดำรงความเป็นไทย และหน่วยเอกลักษณ์ไทย ด้วยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้กับการสอนแบบกระจำค่านิยม ผลการวิจัยสรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้กับการสอนแบบกระจำค่านิยมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้กับการสอนแบบกระจำค่านิยมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

8.1 ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม

ราชบัณฑิตยสถาน (2542: 11) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่าเป็นสภาพคุณงามความดี จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ, ศีลธรรม และกฎศีลธรรม

ยนต์ ชุ่มจิต (2531: 139) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดีถูกต้องซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นหรือทั้งตนเองและผู้อื่น

วิทย์ วิศทเวทย์; และคณะ (2534: 2) กล่าวว่า จริยธรรม คือ พันธะ หรือหน้าที่ที่เราปฏิบัติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางพระพุทธศาสนา จริยธรรม คือ การนำเอาความรู้ในความจริงหรือคุณธรรมนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตที่ดีงาม ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรม คือ สภาพคุณงามความดี ซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจของคน พร้อมที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่น เพื่อก่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

8.2 แนวทางการวัดและประเมินผู้เรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม

สมบุญ ชาติพงศ์ (2543: 10) กล่าวว่า การวัดด้านคุณธรรม จริยธรรมต้องมีระดับความเข้มในการกระทำที่แสดงออกของผู้เรียนว่า มีคุณธรรม จริยธรรมระดับสูงสุดที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เครื่องมือวัดและประเมินต้องสะท้อนว่าผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม อันเกิดจากความมีปัญญาแล้วแสดงการกระทำนั้นออกมา ดังนั้น การตอบแบบประเมิน หรือแบบสอบถามของนักเรียนแสดงว่า มีพื้นฐานการเกิดปัญญาวุฒิจำเป็นที่จะทำหรือไม่ทำ ด้วยเจตนาของตนเอง ดังนั้น การวัดและประเมินผู้เรียนในด้านคุณธรรม มี 4 ประการ คือ

1. ความรู้ (Knowledge) คือ การวัดความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม
2. วัดทัศนคติเชิงจริยธรรม (Attitude) คือ ความโน้มเอียงทางจิตใจอันเนื่องมาจากการมองเห็นคุณประโยชน์และโทษของสิ่งนั้น การกระทำหรือไม่กระทำ ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ขึ้นอยู่กับการมองเห็นประโยชน์และโทษเหล่านั้น
3. วัดเหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral Reasoning) คือ การวัดที่มาสนับสนุนให้ผู้เรียนกระทำหรือไม่กระทำ ซึ่งการวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ต้องมีทฤษฎีทางจริยธรรมมาประกอบการพิจารณาการตอบของนักเรียนด้วย แต่ในการนำทฤษฎีหนึ่งมาใช้ต้องคำนึงถึงบริบทของสังคมไทยด้วย
4. พฤติกรรมการแสดงออก (Action) เป็นการแสดงออกของนักเรียนในการกระทำดีละเว้นชั่ว การวัดด้านคุณธรรม จริยธรรมต้องสามารถวัดได้ทั้งการกระทำหรือการแสดงออก

ด้านคุณธรรม จริยธรรม องค์ประกอบของคุณธรรม จริยธรรมที่มีส่วนคล้ายคลึงและสัมพันธ์กัน เป็นเครื่องกำหนดหลักปฏิบัติในการดำรงชีวิตเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย ประกอบด้วย การมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความกตัญญู

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัดคุณธรรม จริยธรรม จะวัดใน 4 ประการคือ ความรู้ ทักษะคติเชิงจริยธรรม วัดเหตุผลเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมที่แสดงออก เครื่องมือวัดและประเมิน ต้องสะท้อนว่าผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม โดยการแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา

8.3 งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

รุ่งรัตน์ สนธิจันทร์. (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนกลุ่มสนามชัย สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่างกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และ ระดับชั้นต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียน ในกลุ่มสนามชัย สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 826 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ระดับปานกลาง และต่ำมีคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่างกันมีค่าต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในระดับชั้นต่างกันมีค่าต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปฏิสัมพันธ์ของความสามารถในการคิดวิเคราะห์กับระดับชั้นมีผลต่อ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยณรงค์ ศรีสุข (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 285 คน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบ

หลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 5 ด้าน คือ ด้านมีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีความเมตตากรุณา ด้านมีวินัย ด้านมีความรับผิดชอบ และด้านประหยัด จำนวน 50 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.69 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test (Independent Samples) ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมและนักเรียนหญิง มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นนักเรียนโดยรวมมีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนชายมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน มากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติรวมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการทดลอง
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล หลังใส่เครื่องช่วยฟัง ตรวจวัดการได้ยินโดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการอื่นๆแทรกซ้อน กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยิน ไม่เกิน 90 เดซิเบล หลังใส่เครื่องช่วยฟัง ตรวจวัดการได้ยินโดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการอื่นๆแทรกซ้อน กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 7 คน เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1. ครูประจำชั้นคัดเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล หลังจากใส่เครื่องช่วยฟัง
2. ศึกษาจากใบตรวจวัดการได้ยินจากนักโสตสัมผัสวิทยา และจากสมุดทะเบียนคนพิการ
3. เลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล หลังจากใส่เครื่องช่วยฟัง สามารถสื่อสารด้วยการพูดและอ่านริมฝีปากได้ จำนวน 7 คน มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

คนที่	ระดับการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟัง		ระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟัง	
	หูซ้าย	หูขวา	หูซ้าย	หูขวา
1	95 dB	98 dB	ประมาณ 60 dB	ประมาณ 62 dB
2	87 dB	88 dB	ประมาณ 50 dB	ประมาณ 53 dB
3	78 dB	100 dB	ประมาณ 48 dB	ประมาณ 68 dB
4	98 dB	100 dB	ประมาณ 68 dB	ประมาณ 70 dB
5	100 dB	83 dB	ประมาณ 70 dB	ประมาณ 56 dB
6	93 dB	78 dB	ประมาณ 63 dB	ประมาณ 50 dB
7	110 dB	97 dB	ประมาณ 76 dB	ประมาณ 63 dB

นักเรียนคนที่ 1 เป็นเพศหญิง มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 95 เดซิเบล หูขวา 98 เดซิเบล ใส่เครื่องช่วยฟังแบบทัดหลังใบหู มีระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 60 เดซิเบล หูขวา 62 เดซิเบล ความสามารถทางภาษามีทักษะในการรับรู้ภาษาอยู่ในระดับดี สามารถฟังและอ่านริมฝีปากเวลาครูพูดได้ พูดได้ตอบเป็นประโยค สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้ในระดับดี มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตของตนเอง จำได้แค่ช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่นาน เล่าเรื่องในอดีตของตัวเองสั้นๆ ได้ เช่น เมื่อวานครูไม่มา ตอนเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แม่เคยพาไปเที่ยวสวนสัตว์ โดยครูจะต้องใช้คำถามนำ

นักเรียนคนที่ 2 เป็นเพศชาย มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 87 เดซิเบล หูขวา 88 เดซิเบล ใส่เครื่องช่วยฟังแบบทัดหลังใบหู มีระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 50 เดซิเบล หูขวา 53 เดซิเบล ความสามารถทางภาษามีทักษะในการรับรู้ภาษาพอสมควร สามารถฟังและอ่านริมฝีปากเวลาครูพูดได้ พูดได้ตอบเป็นคำ และวลี อ่านและเขียนหนังสือได้ในระดับดี มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตของตนเอง จำได้แค่ช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่นาน เล่าเรื่องในอดีตของตัวเองได้เล็กน้อย เช่น กินข้าวแล้ว ทำแล้ว โดยครูจะต้องใช้คำถามนำ

นักเรียนคนที่ 3 เป็นเพศหญิง มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 78 เดซิเบล หูขวา 100 เดซิเบล ใส่เครื่องช่วยฟังแบบทัดหลังใบหู มีระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 48 เดซิเบล หูขวา 68 เดซิเบล ความสามารถทางภาษามีทักษะในการรับรู้ภาษาพอสมควร สามารถฟังและอ่านริมฝีปากเวลาครูพูดได้ พูดได้ตอบเป็นวลีหรือประโยคสั้นๆ อ่านและเขียนหนังสือได้ในระดับดี มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตของตนเองจำได้แค่ช่วงเวลา

ที่ผ่านมาไม่นาน เล่าเรื่องในอดีตของตัวเองได้เล็กน้อย เช่น เมื่อวานดูหนัง แม่ซื้อเสื้อเมื่อวาน โดยครูจะต้องใช้คำถามนำ

นักเรียนคนที่ 4 เป็นเพศชาย มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 98 เดซิเบล หูขวา 100 เดซิเบล ใส่เครื่องช่วยฟังแบบตัดหลังใบหู มีระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 68 เดซิเบล หูขวา 70 เดซิเบล ความสามารถทางภาษา มีทักษะในการรับรู้ภาษาพอสมควร สามารถฟังและอ่านริมฝีปากเวลาครูพูดได้ พูดได้ตอบเป็นวลีหรือประโยคสั้นๆ อ่านและเขียนหนังสือได้ในระดับดี มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตของตนเอง จำได้แค่ช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่นาน เล่าเรื่องในอดีตของตัวเองได้เล็กน้อย โดยครูจะต้องใช้คำถามนำ

นักเรียนคนที่ 5 เป็นเพศชาย มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 100 เดซิเบล หูขวา 83 เดซิเบล ใส่เครื่องช่วยฟังแบบตัดหลังใบหู มีระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 70 เดซิเบล หูขวา 56 เดซิเบล ความสามารถทางภาษามีทักษะในการรับรู้ทางภาษาค่อนข้างน้อย สามารถฟังและอ่านริมฝีปากเวลาครูพูดได้ พูดได้ตอบเป็นคำ หากพูดเป็นวลีจะพูดตามครู อ่านและเขียนหนังสือได้ค่อนข้างน้อย ครูต้องคอยแนะนำ การสื่อสารในชีวิตประจำวัน ใช้การพูดประกอบท่าทาง นักเรียนมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนมาก มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตของตนเองเพียงเล็กน้อย เล่าเรื่องในอดีตของตัวเองแค่บอกว่า ทำแล้ว ไปแล้ว โดยครูจะต้องใช้คำถามนำ

นักเรียนคนที่ 6 เป็นเพศชาย มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 93 เดซิเบล หูขวา 78 เดซิเบล ใส่เครื่องช่วยฟังแบบตัดหลังใบหู มีระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 63 เดซิเบล หูขวา 50 เดซิเบล ความสามารถทางภาษามีทักษะในการรับรู้ภาษาค่อนข้างดี สามารถฟังและอ่านริมฝีปากเวลาครูพูดได้ พูดได้ตอบเป็นประโยค อ่านและเขียนหนังสือได้ดี มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตของตนเองพอสมควร สามารถเล่าเรื่องในอดีตของตัวเองได้

นักเรียนคนที่ 7 เป็นเพศชาย มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 110 เดซิเบล หูขวา 97 เดซิเบล ใส่เครื่องช่วยฟังแบบตัดหลังใบหู มีระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟังหูซ้าย 76 เดซิเบล หูขวา 63 เดซิเบล ความสามารถทางภาษามีทักษะในการรับรู้ภาษาค่อนข้างดี สามารถฟังและอ่านริมฝีปากเวลาครูพูดได้ พูดได้ตอบเป็นประโยค อ่านและเขียนหนังสือได้ดี มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตของตนเองพอสมควร เล่าเรื่องในอดีตของตัวเองได้ เช่น เคยไปเที่ยวทะเลพ่อพาไป โดยครูจะต้องใช้คำถามนำ

การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. หนังสือการบูรณประกอบบทเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องประวัติศาสตร์ไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยแบ่งเนื้อหาตามสาระการเรียนรู้จำนวน 9 เล่ม ดังนี้

- 1.1 ดินแดนไทยในอดีต จำนวน 1 เล่ม
- 1.2 การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย จำนวน 1 เล่ม
- 1.3 อาณาจักรสุโขทัยและพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย จำนวน 2 เล่ม
- 1.4 การปกครองและเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย จำนวน 2 เล่ม
- 1.5 สังคมในสมัยสุโขทัย จำนวน 1 เล่ม
- 1.6 บุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย จำนวน 1 เล่ม
- 1.7 มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย จำนวน 1 เล่ม

2. แผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องประวัติศาสตร์จำนวน 13 แผนการเรียนรู้ ดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง มิติของเวลาและประวัติศาสตร์ 3 แผน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ดินแดนไทยในอดีต 1 แผน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย 2 แผน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาณาจักรสุโขทัยและพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย

1 แผน

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง อาณาจักรสุโขทัยและพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย (ต่อ)

1 แผน

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การปกครองและเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย

1 แผน

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง การปกครองและเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย (ต่อ)

1 แผน

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สังคมในสมัยสุโขทัย 1 แผน

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง บุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย 1 แผน

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย 1 แผน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้ทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบทดสอบ

วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย มีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนโดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด หรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

4. แบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำแนกตามพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยการปฏิบัติตน 3 ระดับ ดังนี้ ปฏิบัติทุกวันได้ 2 คะแนน ปฏิบัติเป็นบางวัน ได้ 1 คะแนน ไม่เคยปฏิบัติเลย ได้ 0 คะแนน จำนวน 15 ข้อ

ขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีตามลำดับ ดังนี้

1. การสร้างหนังสือการดูประกอบบทเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องประวัติศาสตร์ไทย มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ. 2544) ดังนี้

สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
ดินแดนไทยในอดีต	สามารถสรุปการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนประเทศไทยในอดีต
การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย	รู้และเข้าใจการตั้งบ้านเมืองแคว้นแคว้นในดินแดนประเทศไทย
อาณาจักรสุโขทัยและพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย	รู้และเข้าใจสภาพของอาณาจักรสุโขทัย ก่อนและหลังการสถาปนาและพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย
การปกครองและเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย	รู้และเข้าใจพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยด้านการปกครองและเศรษฐกิจโดยสังเขป
สังคมในสมัยสุโขทัย	รู้และเข้าใจพัฒนาการด้านสังคม และชนชั้นต่างๆ ในสมัยสุโขทัย
บุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย	เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในประวัติผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัยที่มีต่อการพัฒนาของชาติไทย
มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย	เห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย

1.2 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือการดูประกอบบทเรียน

1.3 กำหนดขอบข่ายเนื้อหาแล้วนำเนื้อหาที่วิเคราะห์ได้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้

1.4 กำหนดเนื้อหาในการสร้างหนังสือการดูประกอบบทเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย

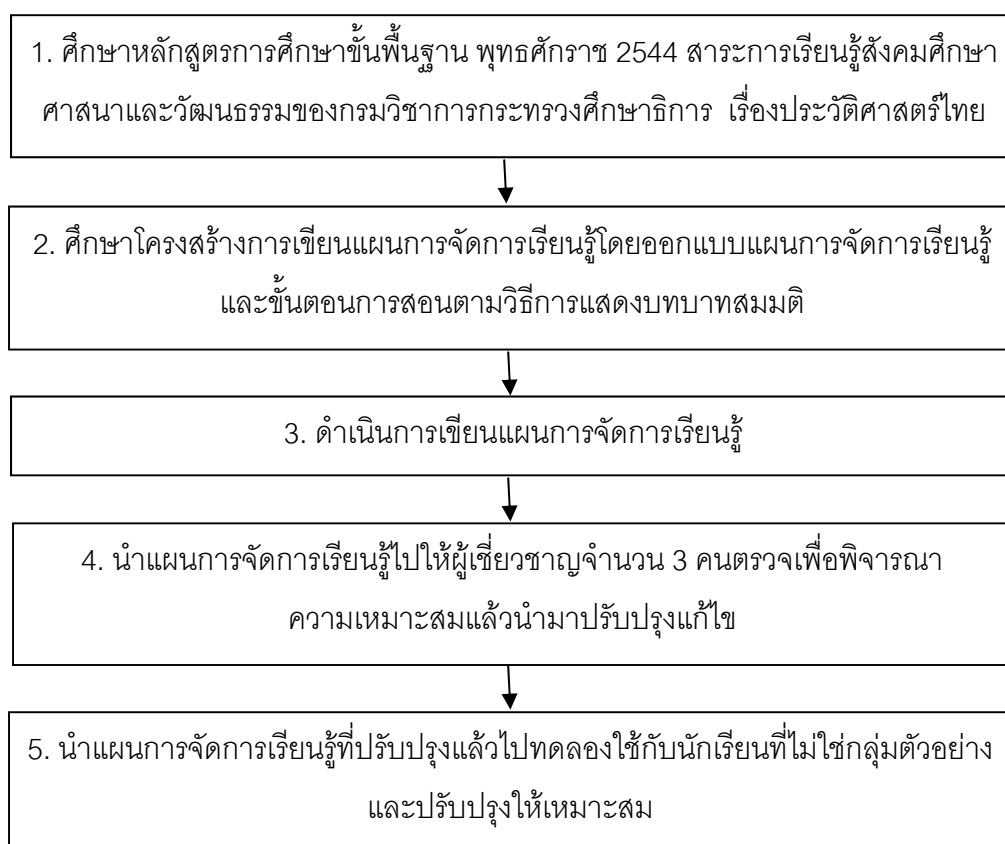
1.5 จัดทำหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียนตามเนื้อหาที่กำหนด

1.6 นำหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาประวัติศาสตร์ไทย ด้านการสร้างสื่อการ์ตูน และการสอนประวัติศาสตร์ไทยรวมจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงเรื่องรูปภาพเพิ่มเติมรายละเอียดภาพในหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียนเกี่ยวกับการแต่งกายของตัวการ์ตูนควรมีความแตกต่างกัน การใช้สีไม่ควรซ้ำจนเกินไป ภาพและเนื้อเรื่องควรมีความสอดคล้องกัน และเพิ่มขนาดตัวหนังสือให้ใหญ่กว่าเดิม

1.7 นำหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา มีขั้นตอนในการสร้างแสดงในภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ลำดับขั้นในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ไทย

จากภาพประกอบลำดับขั้นในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาคู่มือครูการสอน สังคมศึกษา และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องประวัติศาสตร์ไทย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อเลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการสอน ดังนี้

- 2.1.1 มิติของเวลาและประวัติศาสตร์
- 2.1.2 ดินแดนไทยในอดีต
- 2.1.3 การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย
- 2.1.4 อาณาจักรสุโขทัยและพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย
- 2.1.5 การปกครองและเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย
- 2.1.6 สังคมในสมัยสุโขทัย
- 2.1.7 บุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย
- 2.1.8 มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย

2.2 ศึกษาโครงสร้างการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนวิธีการสอนที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา มีขั้นตอนประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นเตรียมการ ขั้นแสดง ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสรุป) สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์.2550:134-137)

2.3 ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น แผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- 2.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง มิติของเวลาและประวัติศาสตร์
- 2.3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ดินแดนไทยในอดีต
- 2.3.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย
- 2.3.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย
- 2.3.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง พระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย
- 2.3.6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การปกครองในสมัยสุโขทัย

2.3.7 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง เศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย

2.3.8 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สังคมในสมัยสุโขทัย

2.3.9 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง บุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย

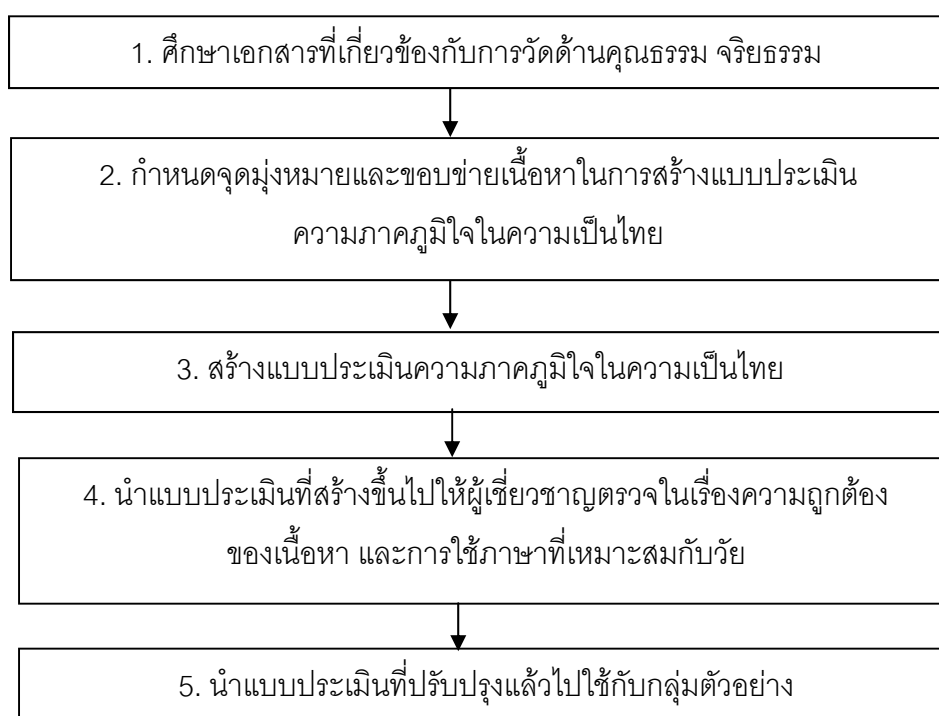
2.3.10 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ไทยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และนักวิชาการการศึกษาพิเศษที่เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดการเรียนรู้รวมจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในการปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา การเลือกใช้สื่อรับรู้อย่างเหมาะสมให้เหมาะกับเนื้อหาในแต่ละเรื่อง และเกณฑ์ในการประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และปรับปรุงจนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

การสร้างแบบประเมินความภาคภูมิใจมีขั้นตอนการสร้างดังแสดงไว้ในภาพประกอบ
ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

จากภาพประกอบเป็นลำดับขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความภาคภูมิใจ
ในความเป็นไทย มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดด้านคุณธรรม จริยธรรม จากกรอบแนว
การประเมินคุณธรรมของผู้เรียน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ

3.2 กำหนดจุดมุ่งหมาย และขอบข่ายเนื้อหาในการสร้างแบบประเมินความภาคภูมิใจ
ในความเป็นไทย ด้านภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา คุณธรรม จริยธรรม

3.3 สร้างแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เป็นการวัดแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert scale) ซึ่ง
ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อความหรือสถานการณ์ที่กล่าวถึงความรู้สึก
ความคิดเห็น และพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
ส่วนที่ 2 เป็นคำตอบ คือ การกำหนดคะแนนของพฤติกรรมที่แสดงออก แบ่งออกเป็น 3 ระดับ
โดยดัดแปลงมาจาก พิชิต ฤทธิ์จำรูญ (2545: 67) คือ ปฏิบัติทุกวัน ปฏิบัติเป็นบางวัน
ไม่เคยปฏิบัติเลย จำนวน 20 ข้อ กำหนดระดับคะแนนไว้ 3 ระดับ ดังนี้

พฤติกรรมที่ปฏิบัติทุกวัน	ได้ 2 คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นบางวัน	ได้ 1 คะแนน
พฤติกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติเลย	ได้ 0 คะแนน
กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้	

คะแนน 21 - 30 หมายถึง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยมาก

คะแนน 11 - 20 หมายถึง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยปานกลาง

คะแนน 0 - 10 หมายถึง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยน้อย

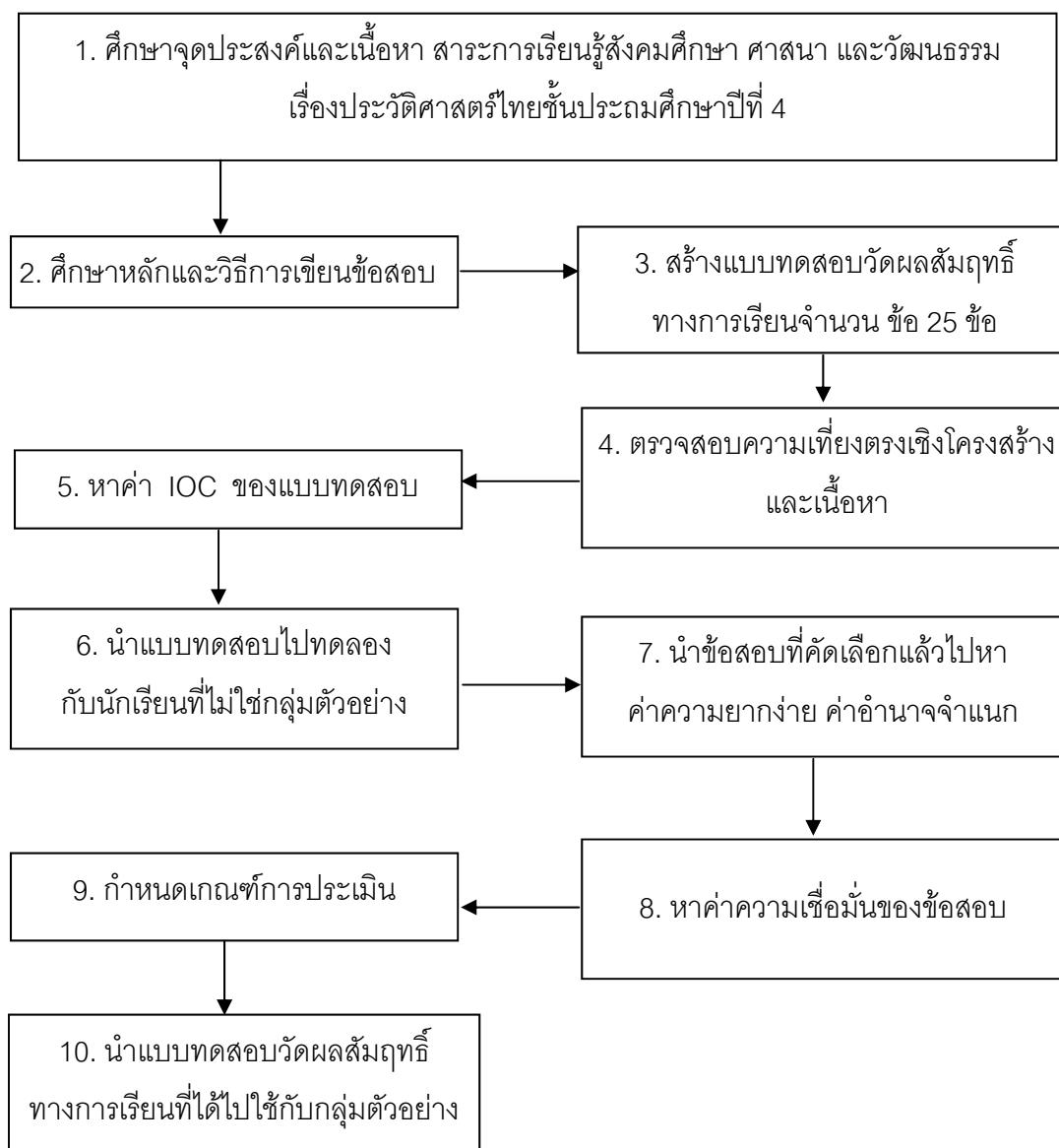
3.4 นำแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา
พิเศษ ผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และด้านการวัดผลและประเมินผล
จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัย ของข้อคำถาม
ในการวัดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยผู้เชี่ยวชาญให้ปรับแก้เกี่ยวกับข้อคำถามโดยให้เติมคำ
ที่แสดงความรู้สึกลงในแบบประเมิน ได้แก่ คำว่า มีความภูมิใจ ซาบซึ้ง ชอบ หรือเห็นคุณค่า

3.5 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหรือหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม
(IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.33 ถึง 1.00 คัดเลือก
ข้อคำถามสำหรับการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00
จำนวน 15 ข้อ

3.6 จัดทำแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทยเพื่อใช้ประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทยหลังจากการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ไทย

4. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยมีขั้นตอนการสร้างดังแสดงไว้ในภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย

จากภาพประกอบเป็นลำดับขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องประวัติศาสตร์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรสถานศึกษา

4.2 ศึกษาหลัก และวิธีการเขียนข้อสอบจากหนังสือการวัดผลและประเมินผล

4.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการวัดผลและประเมินผล ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในเรื่องการสร้างตัวเลือกของแบบทดสอบว่า ไม่ควรใช้คำที่แตกต่างกันมากเกินไปเพราะจะเป็นแนวคำตอบสำหรับนักเรียน การเรียงลำดับตัวเลือกของข้อสอบในแต่ละข้อควรเริ่มจากประโยคที่สั้นที่สุด เป็นตัวเลือกแรกไปจนถึงประโยคที่ยาวที่สุดให้เป็นตัวเลือกสุดท้าย

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	พฤติกรรมที่ต้องการวัด	
		ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ
1. อธิบายการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนประเทศไทยในอดีตได้	ดินแดนไทยในอดีต	2	-
2. อธิบายการตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทยได้	การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย	3	-
3. อธิบายการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัยได้	อาณาจักรสุโขทัยและพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย	2	1
4. อธิบายลักษณะการปกครองและสภาพเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยได้	การปกครองและเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย	5	2
5. อธิบายสภาพสังคมในสมัยสุโขทัยได้	สังคมในสมัยสุโขทัย	2	1
6. อธิบายประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญของอาณาจักรสุโขทัยได้	บุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย	2	2
7. อธิบายมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยได้	มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย	2	1
รวม		18	7

4.4 นำแบบทดสอบที่จัดทำขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ผู้สอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาหรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อสอบวัดตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

-1 หมายถึง ข้อสอบวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

4.5 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และเนื้อหา

มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จากผลการประเมินดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 นำมาใช้ในการทดสอบจำนวน 25 ข้อ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.2543: 248 – 249)

4.6 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนวัดพระยาอภัยจำนวน 48 คน เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการวิเคราะห์รายข้อ หาคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้ ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ผู้วิจัยหาค่าความยากง่ายจากการคำนวณหาสัดส่วนรายข้อ และคัดเลือกแบบทดสอบที่มีความยากง่ายระหว่าง 0.22 – 0.77 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้แบบทดสอบจำนวน 20 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (KR-20) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ.2543: 217) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70 กำหนดเกณฑ์ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ ดังนี้

คะแนน 16 - 20	คะแนน หมายถึง	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีมาก
คะแนน 10 - 15	คะแนน หมายถึง	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี
คะแนน 6 - 9	คะแนน หมายถึง	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับพอใช้
คะแนน 0 - 5	คะแนน หมายถึง	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปรับปรุง

วิธีการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบ One – Group Pretest-Posttest Design (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 248 – 249) ดังรูปแบบต่อไปนี้

กลุ่มทดลอง	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

E	แทน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
X	แทน	การสอนที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
T ₂	แทน	การทดสอบหลังเรียน

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยไปทดสอบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนสอน (Pretest) เมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2552 โดยครูเป็นผู้อ่านคำถามและตัวเลือก นักเรียนเป็นผู้ฟังและอ่านริมฝีปากครู นักเรียนทำพร้อมกันที่จะข้อจนครบทุกข้อ

2.3 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 70 นาที รวมทั้งสิ้น 13 ครั้ง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ระหว่างวันที่ 9 กันยายน 2552 ถึง 5 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ดังนี้

สัปดาห์	ครั้งที่	วัน	แผนการจัดการเรียนรู้
1	1	พุธ	มิติของเวลาและประวัติศาสตร์
	2	พฤหัสบดี	มิติของเวลาและประวัติศาสตร์
	3	ศุกร์	มิติของเวลาและประวัติศาสตร์
2	4	พุธ	ดินแดนไทยในอดีต
	5	พฤหัสบดี	การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย
	6	ศุกร์	การตั้งบ้านเมืองในดินแดนประเทศไทย
3	7	พุธ	อาณาจักรสุโขทัย
	8	พฤหัสบดี	พระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย
	9	ศุกร์	การปกครองในสมัยสุโขทัย
4	10	พุธ	สังคมในสมัยสุโขทัย
	11	พฤหัสบดี	เศรษฐกิจในสมัยสุโขทัย
	12	ศุกร์	มรดกทางวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย
5	13	พุธ	แสดงบทบาทสมมติ

2.4 เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์ไทยไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังสอน (Posttest) ซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบก่อนสอน และประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยใช้แบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย วิธีการประเมิน ครูจะอ่านคำถามแล้วให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนที่ตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ ที่กำหนดไว้ในแบบประเมิน ในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2552

2.5 นำแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินนักเรียนแต่ละคน ในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2552 และรับผลการประเมินจากครูประจำชั้น ในวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2552

2.6 แจกซองเอกสารที่ใส่แบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมในขณะอยู่ที่บ้าน ในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ.2552 แล้วให้นักเรียนนำแบบประเมินมาคืน ในวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2552

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยควอไทล์ (Inter-Quartile Range) และสถิติทดสอบ The Signed Test for Median: One Sample

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดย The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Ranks Test

3. การศึกษาความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยควอไทล์ (Inter-Quartile Range) และสถิติทดสอบ The Signed Test for Median: One Sample

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตร IOC (Index of Consistency: IOC) (ลิวน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2541: 248 - 249) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

$\sum R$ แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 วิเคราะห์ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 196) ดังนี้

$$\text{สูตร } P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ดัชนีค่าความยากง่าย
 R แทน จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบถูก
 N แทน จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบทั้งหมด

1.3 การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2543:50) ดังนี้

$$\text{สูตร } r = \frac{H - L}{N / 2}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
 H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูกในข้อสอบข้อนั้น
 L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูกในข้อสอบข้อนั้น
 N แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.4 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบด้วยวิธีของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน โดยใช้สูตร KR-20 (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 183) ดังนี้

$$\text{สูตร } r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n แทน จำนวนข้อสอบของแบบทดสอบ
 p แทน คะแนนที่ตอบถูก
 q แทน คะแนนที่ตอบผิด
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนการสอบครั้งนั้น

2. หาค่าสถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) โดยใช้สูตร (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533: 56) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad Mdn = \frac{X_N + 1}{2}$$

เมื่อ Mdn	แทน	มัธยฐาน หรือ ค่ากลาง
X	แทน	จำนวนคะแนนหรือข้อมูลที่เป็นเลขคู่
$\frac{X_N}{2}$	แทน	คะแนนตัวที่ $\frac{N}{2}$
$\frac{X_{N+1}}{2}$	แทน	คะแนนตัวที่ $\frac{N}{2} + 1$

2.2 วิเคราะห์ค่าพิสัยควอไทล์ (Inter-Quartile Range) โดยใช้สูตร (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2543: 152) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad IQR = Q_3 - Q_1$$

เมื่อ Q_1 แทน ค่าที่ตำแหน่ง 1/4 หรือ 25% หาได้จาก $Q_1 = \frac{N}{4}$

Q_3 แทน ค่าที่ตำแหน่ง 3/4 หรือ 75% หาได้จาก $Q_3 = \left(\frac{N}{4}\right) \times 3$

N แทน จำนวนข้อมูล

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ใช้สถิติแบบนอนพาราเมตริก (Nonparametric Statistics) การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยใช้สูตร The Signed Test for Median: One Sample (Miltion; Mcteer; & Corbet. 1997:594 - 595) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad P(X \leq M) = P(X \geq M) = \frac{1}{2}$$

เมื่อ M	แทน	ค่ามัธยฐานที่ตั้งไว้ (เกณฑ์ที่กำหนดไว้)
X	แทน	จำนวนค่าของตัวแปรที่น้อยกว่าค่ามัธยฐานที่กำหนดไว้ (-) หรือ จำนวนค่าของตัวแปรที่มากกว่าค่ามัธยฐานที่ตั้งไว้ (+) โดยพิจารณา ใช้ค่า + เมื่อตั้งสมมติฐาน $H_a: M < M_0$ และพิจารณาใช้ค่า - เมื่อ ตั้งสมมติฐาน $H_a: M > M_0$ เมื่อ M เป็นค่ามัธยฐานที่ได้จากการ ทดลองและ M_0 เป็นค่ามัธยฐานที่กำหนดไว้

3.2 ใช้สถิติแบบนอนพาราเมตริก (Nonparametric Statistics) เปรียบเทียบความแตกต่างก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สูตร The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test (นิภา ศรีโพธิ์โรจน์. 2533: 93) ดังนี้

$$\text{สูตร } D = Y - X$$

เมื่อ D	แทน	ค่าความแตกต่างของผลคะแนน ก่อนและหลังการทดลอง
X	แทน	ค่าคะแนนที่ได้จากการประเมินก่อนทดลอง
Y	แทน	ค่าคะแนนที่ได้จากการประเมินหลังการทดลองจัดอันดับ ค่าความแตกต่างจากค่าน้อยไปหาค่ามากกำกับอันดับที่ด้วย เครื่องหมายบวก หรือเครื่องหมายที่มีอยู่เดิมหาผลรวมของอันดับที่ มีเครื่องหมายบวก และมีเครื่องหมายลบตามลำดับค่าค่าของ ผลรวมที่น้อยกว่า (โดยไม่คำนึงถึงเครื่องหมาย) เราเรียกค่านี้นว่า T

$$\text{สูตร } Z = \frac{T - E(T)}{S_T}$$

$$\text{เมื่อ } E(T) = \frac{N(N+1)}{4}$$

$$S_T = \sqrt{\frac{N(N+1)(2N+1)}{24}}$$

เมื่อ	$E(T)$	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมอันดับที่น้อยกว่า
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	S_T	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	Z	แทน	คะแนนมาตรฐาน
	T	แทน	ค่าของผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับที่น้อยกว่า

3.3 ใช้สถิติแบบนอนพาราเมตริก (Nonparametric Statistics) หาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์ (Kendall 's W Test) เพื่อหาความสอดคล้องของคะแนนความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่ประเมินโดยนักเรียน ครูประจำชั้น และผู้ปกครอง ประเมินพฤติกรรมความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่นักเรียนแสดงออกทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน (วิสา เกษประทุม. 2545; อ้างอิงจาก Siegel; & Castellan. 1988) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad W = \frac{12 \sum R_i^2 - 3K^2 N(N+1)^2}{K^2 N(N^2 - 1) - K \sum T_j}$$

$$\text{เมื่อ} \quad T_j = \sum^{g_i} (t_j^3 - t_j)$$

เมื่อ	W	แทน	สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์
	K	แทน	จำนวนผู้จัดอันดับหรือจำนวนชุดของอันดับ
	N	แทน	จำนวนข้อมูลหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ถูกจัดอันดับ
	R_i	แทน	ผลรวมของอันดับในสดมภ์ที่ i หรือกลุ่มที่ i
	R_i^2	แทน	กำลังสองของอันดับที่ในสดมภ์ที่ i หรือกลุ่มที่ i
	t_j	แทน	จำนวนอันดับที่ซ้ำกันในกลุ่มที่ j
	g	แทน	จำนวนกลุ่มที่มีอันดับซ้ำกันในกลุ่มที่ i

จัดข้อมูลให้อยู่ในรูปตารางขนาด $K \times N$ เมื่อ K แทนจำนวนผู้ประเมินหรือผู้จัดอันดับ N แทนจำนวนผู้ถูกประเมินหรือผู้ถูกจัดอันดับ หาผลรวมของอันดับที่ในแต่ละสดมภ์หาค่าเฉลี่ยของอันดับที่ในแต่ละสดมภ์ และค่าเฉลี่ยของอันดับที่ทั้งหมด หาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์ตามสูตรทดสอบความมีนัยสำคัญของ W ตามขนาดของกลุ่ม เมื่อ N มีค่าอยู่ระหว่าง 3 ถึง 7 หาค่าวิกฤติของ W จากตาราง ค่าวิกฤติของสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์ ถ้าค่า W ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับค่าวิกฤติของ W จากตาราง จะต้องปฏิเสธ H_0

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

3. การศึกษาความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

**การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย
ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา**

ตาราง 1 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้
ทางสายตา

คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ ก่อนทดลอง (X)	ระดับ	คะแนนผลสัมฤทธิ์ หลังทดลอง (Y)	ระดับ	ผลต่าง ของคะแนน
1	8	พอใช้	15	ดี	7
2	6	พอใช้	9	พอใช้	3
3	5	ปรับปรุง	11	ดี	6
4	4	ปรับปรุง	16	ดีมาก	12
5	2	ปรับปรุง	7	พอใช้	5
6	6	พอใช้	15	ดี	9
7	5	ปรับปรุง	7	พอใช้	2
Mdn	5	ปรับปรุง	11	ดี	
IQR	2		8		

จากตาราง 1 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้
วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับดี โดยก่อนการสอนนักเรียนมี
คะแนนระหว่าง 2 – 8 คะแนน ค่ามัธยฐานของกลุ่มเท่ากับ 5 และค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 2 และมี
ระดับความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ไทยอยู่ในระดับปรับปรุง หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้
วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา นักเรียนมีคะแนนระหว่าง 7 – 16 คะแนน
ค่ามัธยฐานของกลุ่มเท่ากับ 11 ค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 8 และมีระดับความรู้ ในเรื่องประวัติศาสตร์
ไทยอยู่ในระดับดี

ตาราง 2 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

คนที่	คะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)	ค่ามัธยฐานที่เป็นเกณฑ์ระดับดี	เครื่องหมาย		P - Value	
			+	-		
1	15	11 – 15	+	-	0.7734	
2	9					
3	11		+			
4	16		+	-		
5	7					
6	15		+			
7	7					
Mdn	11		4	3		
IQR	8					

จากตาราง 2 แสดงว่า คะแนนมัธยฐานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา แตกต่างจากค่ามัธยฐานที่เป็นเกณฑ์ระดับดี (11 – 15 คะแนน) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับดี

**การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย
ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา**

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดง
บทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

คนที่	คะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)		ผลต่างของ คะแนน $D = Y - X$	ลำดับที่ ความ แตกต่าง	ลำดับตาม เครื่องหมาย		T
	ก่อนสอน (X)	หลังสอน (Y)			+	-	
1	8	15	+7	5	+5	-	0*
2	6	9	+3	2	+2	-	
3	5	11	+6	4	+4	-	
4	4	16	+12	7	+7	-	
5	2	7	+5	3	+3	-	
6	6	15	+9	6	+6	-	
7	5	7	+2	1	+1	-	
รวม					T+=28	T-=0	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้
วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยหลังการทดลองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยสูงกว่าก่อนทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับ
การใช้สื่อรับรู้ทางสายตาสูงขึ้น

**การศึกษาความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาท
สมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา**

ตาราง 4 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน
สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
ประเมินโดยนักเรียน

คนที่	คะแนนความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ประเมินโดยนักเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	ระดับความภาคภูมิใจ
1	30	มาก
2	30	มาก
3	30	มาก
4	30	มาก
5	29	มาก
6	30	มาก
7	30	มาก
Mdn	30	มาก
IQR	0	

จากตาราง 4 แสดงว่า ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ
ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยนักเรียน อยู่ในระดับมากโดยมีคะแนนค่ามัธยฐาน
ของกลุ่มเท่ากับ 30 คะแนน มีค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 0 มีระดับความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
อยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานของความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน
 สาระประวัติศาสตร์ไทย ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
 ประเมินโดยนักเรียน

คนที่	คะแนน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	ค่ามัธยฐานที่ เป็นเกณฑ์ระดับมาก	เครื่องหมาย		P - Value
			+	-	
1	30	21 - 30	+		1.000
2	30		+		
3	30		+		
4	30		+		
5	29		+		
6	30		+		
7	30		+		
Mdn	30		7	0	
IQR	0				

จากตาราง 5 แสดงว่า คะแนนมัธยฐานความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย
 ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยนักเรียน แตกต่างจาก
 ค่ามัธยฐานที่เป็นเกณฑ์ระดับมาก (21 – 30 คะแนน) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่าความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย
 ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน
 สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
 ประเมินโดยครูประจำชั้น

คนที่	คะแนนความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ประเมินโดยครูประจำชั้น (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	ระดับความภาคภูมิใจ
1	24	มาก
2	26	มาก
3	26	มาก
4	26	มาก
5	27	มาก
6	26	มาก
7	26	มาก
Mdn	26	มาก
IQR	0	

จากตาราง 6 แสดงว่า ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ
 ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยครูประจำชั้น มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ใน
 ระดับมาก โดยมีคะแนนค่ามัธยฐานของกลุ่มเท่ากับ 26 คะแนน มีค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 0
 และมีระดับความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานของความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน
 สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
 ประเมินโดยครูประจำชั้น

คนที่	คะแนนเต็ม (30 คะแนน)	ค่ามัธยฐานที่ เป็นเกณฑ์ระดับมาก	เครื่องหมาย		P - Value
			+	-	
1	24	21 - 30	+		1.0000
2	26		+		
3	26		+		
4	26		+		
5	27		+		
6	26		+		
7	26		+		
Mdn	26		7	0	
IQR	0				

จากตาราง 7 แสดงว่า คะแนนมัธยฐานความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย
 ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยครูประจำชั้นแตกต่างจาก
 ค่ามัธยฐานที่เป็นเกณฑ์ระดับมาก (21 – 30 คะแนน) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่าความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย
 ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน
 สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับสื่อรับรู้ทางสายตา
 ประเมินโดยผู้ปกครอง

คนที่	คะแนนความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ประเมินโดยผู้ปกครอง (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	ระดับความภาคภูมิใจ
1	23	มาก
2	19	ปานกลาง
3	10	น้อย
4	22	มาก
5	26	มาก
6	19	ปานกลาง
7	21	มาก
Mdn	21	มาก
IQR	4	

จากตาราง 8 แสดงว่า ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ
 ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยผู้ปกครอง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนค่ามัธยฐานของกลุ่มเท่ากับ 21 คะแนน มีค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 4
 ระดับความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า
 ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
 อยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหลังการสอน
 สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
 ประเมินโดยผู้ปกครอง

คนที่	คะแนนเต็ม (30 คะแนน)	ค่ามัธยฐานที่ เป็นเกณฑ์ระดับมาก	เครื่องหมาย		P - Value
			+	-	
1	23	21 - 30	+		0.7734
2	19			-	
3	10			-	
4	22		+		
5	26		+		
6	19			-	
7	21		+		
Mdn	21		4	3	
IQR	4				

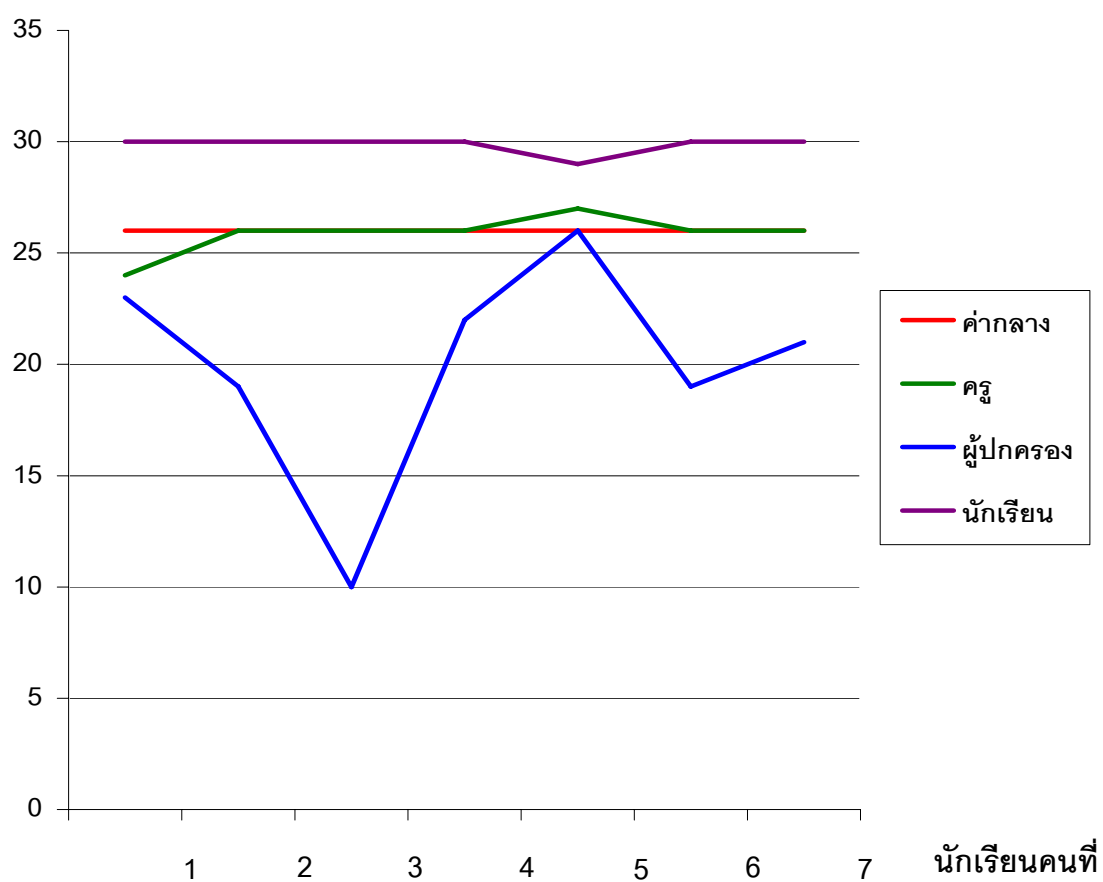
จากตาราง 9 แสดงว่า คะแนนมัธยฐานความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย
 ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยผู้ปกครองแตกต่าง
 จากค่ามัธยฐานที่เป็นเกณฑ์ระดับมาก (21 – 30) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่าความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน สาระประวัติศาสตร์ไทย
 ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน
 สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
 ประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน

คนที่	คะแนนความภาคภูมิใจในความเป็นไทย (คะแนนเต็ม 30คะแนน)			Mdn	ระดับความ ภาคภูมิใจในความ เป็นไทย
	ครูประจำชั้น	ผู้ปกครอง	นักเรียน		
1	24	23	30	24	มาก
2	26	19	30	26	มาก
3	26	10	30	26	มาก
4	26	22	30	26	มาก
5	27	26	29	26	มาก
6	26	19	30	26	มาก
7	26	21	30	26	มาก
Mdn	26	21	30	26	มาก
IQR	0	4	0	0	

จากตาราง 10 แสดงว่า ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ
 ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน มีคะแนน
 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 26 คะแนน มีค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 0 ระดับความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่าความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน
 สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาอยู่ในระดับมาก
 นำเสนอในรูปภาพได้ดังนี้

คะแนน

ภาพประกอบ 5 กราฟแสดงคะแนนความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและค่ากลางของคะแนน
ที่ประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน
 สาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
 ประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน

คนที่	คะแนนค่ามัธยฐาน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง นักเรียน (Mdn)	ค่ามัธยฐานที่ เป็นเกณฑ์ระดับ มาก	เครื่องหมาย		P - Value
			+	-	
1	24	21 - 30	+		1.0000
2	26		+		
3	26		+		
4	26		+		
5	26		+		
6	26		+		
7	26		+		
Mdn	26		7		
IQR	0				

จากตาราง 11 แสดงว่า คะแนนมัธยฐานความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย
 ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง
 และนักเรียนแตกต่างจากค่ามัธยฐาน ที่เป็นเกณฑ์ระดับมาก (21 – 30) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่าความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอน สาระประวัติศาสตร์ไทย
 ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับมาก

ตาราง 12 คะแนนความสอดคล้องของความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน

ผู้ประเมิน	นักเรียนคนที่ / ลำดับที่ของนักเรียนที่ถูกประเมิน							$\sum R_i^2 = 1028.25$
	1	2	3	4	5	6	7	
ครูประจำชั้น	7	4	4	4	1	4	4	
ผู้ปกครอง	2	5.5	7	3	1	5.5	4	
นักเรียน	3.5	3.5	3.5	3.5	7	3.5	3.5	
R_i	12.5	13	14.5	10.5	9	13	11.5	
R_i^2	156.25	169	210.5	110.25	81	169	132.25	
W	0.12							

จากตาราง 12 แสดงคะแนนความสอดคล้องของ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของคะแนน เท่ากับ 0.12 ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของคะแนนที่คำนวณได้ น้อยกว่าค่าวิกฤติ แสดงว่าคะแนนความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนจากการประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครองและนักเรียน สอดคล้องกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
3. เพื่อศึกษาความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับดี
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา สูงขึ้น
3. ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่มีระดับการสูญเสียการได้ยิน ไม่เกิน 90 เดซิเบล หลังใส่เครื่องช่วยฟัง ตรวจวัดการได้ยิน โดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการอื่นๆ แทรกซ้อน กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 7 คน เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 13 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยจำนวน 1 ชุด มี 20 ข้อ แบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทยจำนวน 3 ชุด ชุดละ 15 ข้อ เป็นแบบทดสอบที่มีข้อความคำถามเหมือนกันทั้ง 3 ชุด แจกให้ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน ประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนหลังจากเรียนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา

ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยชนิด One Group Pretest - Posttest Design ในวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2552 ได้ดำเนินการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงดำเนินการทดลองการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือวันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 70 นาที ตั้งแต่เวลา 13.20 – 14.30 น. รวมทั้งสิ้น 13 ครั้ง ระหว่างวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2552 ถึง 5 ตุลาคม พ.ศ. 2552 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้วทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยควอไทล์ (Inter - Quartile Rang: IQR) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการของวิลคอกสัน (The Wilcoxon Matched – Pairs Signed - Ranks Test) และศึกษาความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา จากการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนที่ประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้ปกครอง

และนักเรียนหาความสอดคล้องของคะแนนการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ระหว่างครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียน ใช้สถิติสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์ (Kendall's W Test)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับดี
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา สูงขึ้น
3. ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากการสอน สาระประวัติศาสตร์ไทย ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับปรับปรุง หลังการสอนที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา อยู่ในระดับดี ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ไทย หลังจากการเรียนที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาสูงกว่า ก่อนเรียนนั้น ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการเรียนประวัติศาสตร์ไทย ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียน

เข้าใจเนื้อเรื่องชัดเจน โดยการกำหนดบทบาทสมมติให้นักเรียนได้แสดงตามเนื้อหาเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย หลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาบทเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น อย่างมีขั้นตอน จำนวน 13 แผนการจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด 7 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 เรื่องมิติของเวลาและประวัติศาสตร์ ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาในการสอน 3 วัน วันละ 70 นาที และหน่วยที่ 3 เรื่องการตั้งบ้านเมือง ในดินแดนประเทศไทย ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาในการสอน 2 วัน วันละ 70 นาที เหตุผลที่ทำให้ต้องมีการสอนซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง ของทั้ง 2 แผนการจัดการเรียนรู้ เพราะว่า ในหน่วยที่ 1 เรื่องมิติของเวลาและประวัติศาสตร์ ในการดำเนินการสอนวันแรก นักเรียนยังไม่เกิดความเข้าใจกับคำว่า เรื่องที่เกิดในอดีต หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้นี้เป็นแผนที่ 1 ที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนเรื่องต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้น ในอดีต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสอนนักเรียนให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ดังนั้น เมื่อประเมิน หลังการสอนแล้ว นักเรียนยังไม่เกิดความเข้าใจบทเรียนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ครูจึงต้องดำเนินการ สอนเพิ่มเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจก่อนจะเริ่มเรียนในหน่วยต่อไป สำหรับในหน่วยที่ 3 ที่ต้อง ดำเนินการสอน 2 ครั้ง เพราะว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับแคว้นต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยในอดีต ซึ่งชื่อของแคว้นต่างๆ นั้นเป็นคำศัพท์ที่นักเรียนไม่เคยรู้จักมาก่อน ร่วมกับการเรียนที่นักเรียนต้องเรียน กับแผนที่ของแคว้นต่างๆ ครูจึงต้องเพิ่มแผนการจัดการเรียนรู้ ในเรื่องนี้อีก 1 แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อทบทวนในเรื่องแคว้นต่างๆ ที่เคยอยู่ในดินแดนประเทศไทยในอดีต สำหรับในหน่วยการเรียนรู้ ที่เหลือใช้แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยละ 1 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม เป็นขั้นที่ครูเตรียมการสอน และวางแผนการสอน กำหนดขอบเขตและสถานการณ์ของการแสดงบทบาทสมมติ ขั้นที่ 2 ขั้นการแสดง แบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อย ดังนี้ 2.1 การอุ่นเครื่อง ครูแนะนำนักเรียนไปสู่เรื่องที่จะเรียน ในหน่วยต่างๆ ซึ่งในขั้นนี้ ครูจะให้นักเรียนได้เรียนโดยทำการอธิบายเนื้อหาในบทเรียน และใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเภทต่างๆ เข้ามาร่วมในการเรียน 2.2 การเลือกตัวผู้แสดง ครูและ นักเรียนร่วมกันเลือกตัวผู้แสดงบทบาทสมมติ 2.3 การจัดฉากการแสดง ครูให้นักเรียนนำสื่อรับรู้ ทางสายตาที่ใช้ในหน่วยเรียนนั้นๆ มาจัดเป็นฉากที่ใช้ในการแสดง ขั้นนี้จะเป็นประโยชน์กับ นักเรียนโดยนักเรียนจะได้คิดว่าสื่อรับรู้ทางสายตาที่ตัวเองจะนำไปจัดในฉากการแสดงนั้นคืออะไร และนำไปใช้กับเหตุการณ์ใด 2.4 การเตรียมผู้สังเกตการณ์ ครูให้นักเรียน 1 คนที่ไม่ได้ แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกตการณ์การแสดงบทบาทสมมติ 2.5 การเตรียมความพร้อม ก่อนการแสดงเป็นการซ้อมว่านักเรียนแสดงเป็นใคร มีบทพูดอย่างไร

2.6 การแสดง นักเรียนแสดงตามบทบาทที่ตัวเองได้รับ เมื่อแสดงจบแล้วขั้นต่อไป คือ ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง ในขั้นนี้ นักเรียนและผู้สังเกตการณ์ร่วมกันพูดคุยเกี่ยวกับการแสดงของแต่ละคน โดยมีครูเป็นผู้ตั้งคำถามแล้วนักเรียนเป็นผู้ตอบ ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติมในขั้นนี้ถ้านักเรียนยังแสดงได้ไม่ดีครูต้องให้นักเรียนแสดงใหม่ แต่ในการทดลองครั้งนี้นักเรียนสามารถแสดงบทบาทสมมติในครั้งแรกได้ดีแล้ว ดังนั้นในขั้นตอนนี้จึงไม่มีการแสดงเพิ่มเติม ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป ขั้นนี้ครูให้นักเรียนได้สรุปเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองได้เรียนมาทั้งหมดตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ นักเรียนได้มีโอกาสพูดแสดงความคิดเห็น โดยมีครูเป็นผู้ตั้งคำถาม และร่วมอภิปรายกับนักเรียน แล้วนักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายเล่มของหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียนทุกครั้ง ซึ่งเป็นการ ย้ำ ซ้ำ ทวน ทั้งการพูด และการกระทำ จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับดี

อาจกล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา มีกระบวนการและขั้นตอนการสอนที่นักเรียนได้เรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสในการมอง โดยการนำสื่อประเภทต่างๆ มาใช้ในการสอน นักเรียนได้เห็น และได้สัมผัสสื่อเหล่านั้น ได้เคลื่อนไหวจากการแสดงบทบาทสมมติ และได้พูดตามบทที่ตัวเองแสดง ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะเป็นการช่วยพัฒนา ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทย ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการสอนที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา มีขั้นตอนการสอนที่นักเรียนได้เห็นและได้ปฏิบัติ จึงทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาประวัติศาสตร์ อีกทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ ยังได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษาพิเศษ นักวิชาการการศึกษาพิเศษ และผู้สอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ในการทดลอง จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

3. ผลการศึกษาความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังจากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาประเมินโดยครูประจำชั้นอยู่ในระดับมาก ประเมินโดยผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก และประเมินโดยนักเรียนอยู่ในระดับมาก คะแนนความสอดคล้องระหว่าง

ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และนักเรียนสอดคล้องกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากรูปแบบในการทำแบบประเมินของผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันด้วยเรื่องของเวลา และสถานที่ในการทำแบบประเมิน จึงส่งผลให้คะแนนความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนสอดคล้องกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาจกล่าวได้ว่าการเรียนประวัติศาสตร์ไทย ที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา มีกระบวนการและขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบ คือ นักเรียนได้เรียนรู้โดยการได้เห็นและสัมผัสสื่อรับรู้ทางสายตาประเภทของจริง ของจำลอง รูปภาพ และวีดิทัศน์ ที่นำมาประกอบการเรียน และมีการนำสื่อเหล่านั้นไปใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งนักเรียนจะได้แสดงในบทบาทและสถานการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต เป็นผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น และหลังจากเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยแล้วทำให้นักเรียนได้รู้ว่าในอดีตบรรพบุรุษของไทย ได้ช่วยกันสร้างบ้านบารุงเมือง เพื่อให้ลูกหลานได้มีประเทศที่เป็นเอกราช และมีเอกลักษณ์ที่แสดงความเป็นไทยที่น่าภาคภูมิใจ เช่น ภาษาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ศาสนา และคุณธรรม จริยธรรม ที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนรู้ว่าสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นในอดีต เป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรที่จะนำมาปฏิบัติ และรักษาไว้ให้อยู่คู่กับประเทศไทยตลอดไป

ผลการเรียนรู้ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนแต่ละคนสามารถกล่าวได้ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 เป็นเพศหญิง นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะได้เรียน จากสื่อรับรู้ทางสายตาที่ครูนำมาสอน นักเรียนกล้าแสดงออกและให้ความร่วมมือในการแสดงบทบาทสมมติเป็นอย่างดี นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องในอดีตและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ไทย สมัยสุโขทัย โดยสามารถถ่ายทอดความรู้และความเข้าใจผ่านการพูดและการแสดงท่าทาง จากการแสดงบทบาทสมมติได้เป็นอย่างดี นักเรียนมาเรียนทุกครั้ง ก่อนเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 8 คะแนน หลังเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 15 คะแนน และจากการทำแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับมาก จากผลการเรียนและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่ปรากฏ เป็นเพราะนักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียน รวมทั้งสื่อรับรู้ทางสายตาและกิจกรรมที่นำไปใช้ในการสอนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ทำให้เกิดความรู้ความจำ และความเข้าใจบทเรียน

นักเรียนคนที่ 2 เป็นเพศชาย นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะได้เรียน จากสื่อรับรู้ทางสายตาที่ครูนำมาสอน ให้ความร่วมมือในการแสดงบทบาทสมมติเป็นอย่างดี นักเรียนสามารถตอบคำถามในบทเรียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตได้ โดยครูถามนำและนักเรียน

จะดูภาพหรือสื่อต่างๆ ที่ครูนำไปสอน นักเรียนสนใจและชอบหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียนมาก นักเรียนขาดเรียน 1 ครั้ง ดังนั้นครูจึงได้สอนบททวนให้นักเรียนในบทเรียนที่นักเรียนขาดเรียน ก่อนเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 6 คะแนน หลังเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 9 คะแนน และจากการทำแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับมาก จากผลการเรียนและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่ปรากฏ เป็นเพราะนักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียน รวมทั้งสื่อรับรู้ทางสายตาและกิจกรรมที่นำไปใช้ในการสอนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ทำให้เกิดความรู้ความจำ และความเข้าใจบทเรียน

นักเรียนคนที่ 3 เป็นเพศหญิง นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะได้เรียนจากสื่อรับรู้ทางสายตาที่ครูนำมาสอน ให้ความร่วมมือในการแสดงบทบาทสมมติเป็นอย่างดี นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตที่เกิดขึ้นในสมัยสุโขทัยได้โดยดูจากภาพหรือสิ่งของที่นำไปใช้ในการสอน นักเรียนมาเรียนทุกครั้ง ก่อนเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 5 คะแนน หลังเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 11 คะแนน และจากการทำแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับมาก จากผลการเรียนและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่ปรากฏ เป็นเพราะนักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียน รวมทั้งสื่อรับรู้ทางสายตาและกิจกรรมที่นำไปใช้ในการสอนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ทำให้เกิดความรู้ความจำ และความเข้าใจบทเรียน

นักเรียนคนที่ 4 เป็นเพศชาย นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะได้เรียนจากสื่อรับรู้ทางสายตาที่ครูนำมาสอน กล้าแสดงออก ให้ความร่วมมือในการแสดงบทบาทสมมติเป็นอย่างดี นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตมากขึ้น ชอบภาพที่ครูนำไปสอนมาก มักคอยถามว่า ภาพอะไร อยู่ที่ไหน นักเรียนมาเรียนทุกครั้ง ก่อนเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 4 คะแนน หลังเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 16 คะแนน และจากการทำแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับมาก จากผลการเรียนและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่ปรากฏ เป็นเพราะนักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียน รวมทั้งสื่อรับรู้ทางสายตาและกิจกรรมที่นำไปใช้ในการสอนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ทำให้เกิดความรู้ความจำ และความเข้าใจบทเรียน

นักเรียนคนที่ 5 เป็นเพศชาย นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะได้เรียนจากสื่อที่ครูนำมาสอน ชอบดูภาพ และของจำลองต่างๆ ที่นำไปสอน กล้าแสดงออก ให้ความร่วมมือในการแสดงบทบาทสมมติเป็นอย่างดี นักเรียนมาเรียนทุกครั้ง แต่นักเรียนมีความเข้าใจภาษาน้อยมาก ดังนั้นหลังเลิกเรียนครูจะสอนบททวนให้นักเรียนทุกครั้ง ก่อนเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 2 คะแนน หลังเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 7 คะแนน และจากการทำแบบประเมินความภาคภูมิใจ

ในความเป็นไทย นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับมาก จากผลการเรียนและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่ปรากฏ เป็นเพราะนักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียน รวมทั้งสื่อรับรู้ทางสายตาและกิจกรรมที่นำไปใช้ในการสอนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ทำให้เกิดความรู้ความจำ และความเข้าใจบทเรียน

นักเรียนคนที่ 6 เป็นเพศชาย นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะได้เรียนจากสื่อที่ครูนำมาสอน กล้าแสดงออกและให้ความร่วมมือในการแสดงบทบาทสมมติเป็นอย่างดี นักเรียนขาดเรียน 2 ครั้งเพราะว่าต้องไปแข่งขันวาดภาพ ครูจึงสอนบททวนให้กับนักเรียน ก่อนเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 6 คะแนน หลังเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 15 คะแนน และจากการทำแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับมาก จากผลการเรียนและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่ปรากฏเป็นเพราะนักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียน รวมทั้งสื่อรับรู้ทางสายตาและกิจกรรมที่นำไปใช้ในการสอนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ทำให้เกิดความรู้ความจำ และความเข้าใจบทเรียน

นักเรียนคนที่ 7 เป็นเพศชาย นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะได้เรียนจากสื่อรับรู้ทางสายตาที่ครูนำไปสอน นักเรียนกล้าแสดงออกให้ความร่วมมือในการแสดงบทบาทสมมติเป็นอย่างดี นักเรียนมาเรียนทุกครั้ง ก่อนเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 5 คะแนน หลังเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ 7 คะแนน ทั้งนี้ในวันทำการทดสอบหลังเรียนนักเรียนไม่ค่อยมีสมาธิในการทำข้อสอบ เพราะวก่อนเวลาสอบนักเรียนต้องไปซ้อมดนตรีก่อนที่จะมาสอบ และจากการทำแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับมาก

จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ ความจำ และความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ไทย จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ทั้งนี้ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ กล่าวว่า การที่นักเรียนได้แสดงออกด้วยตนเอง ได้ทำงานร่วมกันได้ร่วมกัน แก้ปัญหาต่างๆ เป็นทางหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และได้รับความรู้เพิ่มขึ้น กล่าวคือควรให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing) ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดลองของ รจนา ชัยมีเขียว (2530: 56) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยวิธีอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติและการสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการแสดงบทบาทสมมติมีผลสัมฤทธิ์จากแบบประเมินการพูดสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กุลชาติ โยสีดา (2529: 77) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทักษะการฟัง พูด เพื่อการสื่อสารของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบบทบาทสมมติ และวิธีสอนตามคู่มือครูพบว่านักเรียน

ในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนหรือการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนก่อนทำการสอนประวัติศาสตร์ไทยโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา
2. ควรให้นักเรียนทุกคนร่วมในการทำกิจกรรมทุกครั้ง และในการสอนครูจะต้องสอนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้
3. ในการเลือกนักเรียนที่จะแสดงบทบาทสมตินั้นนักเรียนและครูควรช่วยกันเลือกตัวแสดงที่เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้และควรผลัดเปลี่ยนบุคคลที่แสดงในบทต่างๆ ให้เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการนำวิธีการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตาไปทดลองใช้ในการเรียนการสอนในหน่วยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์อื่นๆ เช่น สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). คู่มือการจัดสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 -6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำคูณสภา.
- กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. (2543). หนังสือเรียนสังคมศึกษาประเทศของเรา 1-2 รายวิชา ส 101- ส 102. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กิดานันท์ มะลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลชาติ โยสีดา. (2529). การเปรียบเทียบความสนใจและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษทักษะการฟัง พูดเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบ บทบาทสมมติและวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรงค์ สุกใส. (2550). การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยยุคประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จริยา เหนียนเฉลย. (2549). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด
- จิรศักดิ์ จินพุท. (2549). การศึกษาสภาพการใช้แหล่งการเรียนรู้ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของโรงเรียนสังกัดเทศบาล เมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิม มลิลา. (2545). เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยณรงค์ ศรีสุข. (2545). คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย. รายงานการค้นคว้าอิสระ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาญชัย อินทรสุนานนท์. (2539). เอกสารประกอบการสอนวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทศนา แชมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนวรรณ สังข์ทอง. (2539). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องอริยสัจ 4

และฆราวาสธรรม 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้บทบาทสมมติ.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นิพนธ์ ไทยพานิชย์. (2535). เทคนิคการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิภา ศรีไพโรจน์. (2533). สถิตินอนพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

นัยนา พรหมมา. (2546). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านจินตนาการในผลงานทัศนศิลป์ ของนักเรียน

ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากการสอนทางศิลปะที่สร้างตามแนวทางทฤษฎีเกสตัลท์

ที่แทรกระหว่างเนื้อหาบททำนองเนื้อหา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประจิตต์ อภินันท์. (2549). เอกสารประกอบการสอนวิชาวิธีการสอนภาษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชา

การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:

แว่นแก้ว.

ผ่องศรี จันทน์. (2548). ความถูกต้องทางวิชาการของแผนที่ประเทศไทย กรณีศึกษาพื้นที่บริเวณ

เกาะรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์

พิชิต ฤทธิ์จำรูญ. (2545). หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:

เข้าออฟเคอร์มิส.

ไพฑูริย์ มีสกุล; และคณะ. (2550). หนังสือเรียนวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ:

อักษรเจริญทัศน์.

ภณญามล กระต่ายแก้ว.(2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนระดับชั้น

มัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

มลิวัลย์ ธรรมแสง. (2528). วิธีสอนภาษาสำหรับเด็กหูหนวก. กรุงเทพฯ: เศรษฐเสถียร.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2531). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). *พื้นฐานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- รจนา ชัยมีเขียว. (2530) . *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิชาการสอนพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการสอนตามคู่มือครู*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ระริน ทองใบ. (2545) . *ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเขาแก้ววิทยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนวดี ทองรวย. (2544). *การศึกษาศักยภาพในการรับรู้ทางสายตาของเด็กสายตาสั้นระดับก่อนประถมศึกษาจากการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการมองเห็นโดยใช้เกมการศึกษา*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- รุ่งรัตน์ สนิชพันธ์. (2551). *การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนกลุ่มสนามชัย สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่างกัน*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- . (2541). *เทคนิคการสร้างข้อสอบความถนัดทางการเรียน*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- . (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วงเดือน นาราวัจ. (2548). *ประวัติศาสตร์ วิธีการและพัฒนาการ* . กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วราภรณ์ ปานทอง. (2548). *ผลของการเล่นนิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัย*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วันวิสาข์ เพ็ชรรัตน์มณี. (2548). *การใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณะเกษตรศาสตร์ นครศรีธรรมราช*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิมณฑกานต์ อัมพันแสง. (2545). *การจัดการศึกษาของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น: กรณีศึกษา ประชุมจารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม*. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิทย์ วิศุทเวทย์; เสถียรพงษ์ วรณปก; และณรงค์ เส็งปรีชา. (2534). *หนังสือเรียนสังคมศึกษารายวิชา ส401 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิสา เกษประทุม. (2545). *สถิตินอนพาราเมตริก*. กรุงเทพฯ: พ.ศ. พัฒนา จำกัด
- วีระ อัมพันสุข. (2551). *ความเป็นไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- ศรียา นิยมธรรม. (2541). *ความบกพร่องทางการได้ยิน: ผลกระทบทางจิตวิทยาการศึกษาและสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แวนแก้ว.
- ศรียา นิยมธรรม; และประภัสสร นิยมธรรม. (2547). *พัฒนาการทางภาษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีเพ็ญ เกื้อนศิริ. (2547). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่หน่วยดำรงความเป็นไทย*. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบุญ ชาติพงศ์. (2543). *เทคนิคการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมศักดิ์ นุชมิตร. (2547). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนแบบโครงการ*. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมาน ลอยฟ้า. (2535). *บทบาทสมมติกับการเรียนการสอน สารพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2535). *คู่มือ การเรียนร่วมระดับประถมศึกษา สำหรับครูผู้สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2541). *ค่านิยมเพื่อชีวิตและสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: กองวิจัยและวางแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2550). *สุดยอดวิธีสอนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ไทยร่วมเกล้า.
- สุจิตรา ติกวฒนานนท์. (2531). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ทางสายตากับความจำระยะสั้นเกี่ยวกับคำที่มีความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ คำมูล. (2545). *19 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. กรุงเทพฯ: ภาพการพิมพ์.
- อารม คล้ายคลุ้ม. (2540). *การเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้ทางสายตาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้อายุ 9-12 ปี ระหว่างการฝึกทักษะด้วยการเล่นเกมและวิธีการฝึกทักษะด้วยการใช้แบบฝึก*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อายุพร สาชาติ. (2548). *พฤติกรรมในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Deafness and Hearing Loss fact sheet. (2009). Retrived 15 July, 2009, from <http://old.nichcy.org/pubs/factshe/fs3txt.htm>
- Definition Hearing Impairment. (2007). Retrived 15 July, 2009, from <http://www.apl.gc.ca/wat/wb14200E.asp?dld=5>
- Frostig , Marianne. (1963, December). Disturbance in Visual Percep. *The Journal of Education Reseach*. 57:160 – 162.
- Gisergrodeca ; Sesunscar. (1989) *The Understanding of time by Deaf Puils*. Reseach.
- Hearing loss – symtops, Treatment and Prevention. (2005). Retrived 15 July, 2009, from <http://www.healthscout.com/ency/68/598/main.htm>
- Fannie R. Shaftel; & Geotge. (1986). *Role Playing for Social valur: Pecision making in the social studies*. Euglewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.
- Miltion,Susan J.; Mctee,Paul M.; & Corber, Jjanes.(1997). *Introduction to Statistics*. New York: McGraw – Hill.

- Sharmista. (2009, June). Time Concepts in Primary School Deaf Children. *E journal of all India Association For Educational Research*. 21(1).
- Siegel, Sidney; & Castellan, N. John. (1988). *Nonparametric Statistics for the Behavioral Sciences*. New York: McGraw – Hill.
- Strategies for Teaching Students with Hearing Impairment. (2008). Retrived 15 July, 2009, from <http://www.as.wvu.edu/~scidis/hearing.html>
- Teaching Hearing-Impaired Children. (2008). Retrieved 10 January,2009, from <http://www.hear-it.org/page.dsp?page=396>.
- The American Printing House for the Blind. (1985). *Light Box Activity Guide 2*. New York: The American Printing House for the Blind.
- The American Speech – Language – Hearing Association. (2008). Average Hearng Level (in decibels,dB) Retrired 20 September,2009, from: <http://www.asha.org/public/hearing/disorders/types.htm>
- The Canadian hearing society. (2008). Retrived 15 July , 2008, from: <http://www.canadianhearingsociety.com/info/access/meetings/gcmeetings.html>.
- WHO. (2006). Retrived 15 July, 2009, from: <http://www.who.int/topics/deafness/en/>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจิตต์ อภินันท์รัตน์
ข้าราชการบำนาญ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์แวนภา กาญจนรัตน์
ครูชำนาญการ โรงเรียนพญาไท
3. ดร.สุวิมล กฤษณาสกุล
อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและประเมินผล คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์สุจิตรา สุขเกษม
นักวิชาการการศึกษาพิเศษ 7
สถาบันราชานุกูล
5. นายณัฐวุฒิ สุทธิรัตน์ชัยชาญ
นักเขียนการ์ตูน

ภาคผนวก ข

ตารางผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง แบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

ตารางค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย

ตาราง 13 ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ

จุดประสงค์ที่	ข้อที่	ระดับ พฤติกรรม	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ผล
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.นักเรียนสามารถบอกการตั้งถิ่นฐาน ของมนุษย์ที่เคยอยู่อาศัยในดินแดน ประเทศไทยในอดีตได้	1	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	2	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.นักเรียนสามารถบอกการตั้งบ้านเมือง แคว้นแคว้น และอาณาจักรต่างๆในดินแดน ประเทศไทยในอดีตได้	3	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	4	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	5	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.นักเรียนรู้เข้าใจ และสามารถบอก การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ ในสมัยสุโขทัยได้	6	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	7	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	8	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4.นักเรียนรู้เข้าใจ และสามารถบอกลักษณะ การปกครองและสภาพเศรษฐกิจ ของอาณาจักรสุโขทัยได้	9	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	10	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	11	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	12	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	13	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	14	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	15	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5.นักเรียนรู้เข้าใจ และสามารถบอกสภาพ สังคมและชนชั้นต่างๆในสมัยสุโขทัยได้	15	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	16	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	17	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	18	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6.นักเรียนรู้เข้าใจ และสามารถบอกประวัติ และผลงานของพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัย ได้	19	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	20	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	21	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	22	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7.นักเรียนรู้เข้าใจ และสามารถบอกมรดก ที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ในด้านประเพณี ประติมากรรม ศิลปกรรมและวรรณกรรม ได้	23	ความจำ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	24	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	25	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

ด้านที่ต้องการวัด	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ภาษา หมายถึง ความรู้สึกเห็นคุณค่าและนำมาปฏิบัติในการดำรงชีวิตประจำวัน คือมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติไทย ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ทั้งการพูดและการเขียน	ภาษา *1.ฉันภูมิใจที่ประเทศไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เวลาที่ฉันพูดภาษาไทยฉันจะพูดอย่างถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	2.ฉันเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ฉันพูดกับทุกคนด้วยการพูดภาษาไทยเพียงอย่างเดียวโดยไม่ใช้ภาษามือร่วมด้วย	0	0	+1	0.33	ปรับปรุง
	*3.ฉันภูมิใจที่ประเทศไทยมีตัวอักษรที่ประดิษฐ์โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เวลาที่ฉันเขียนตัวอักษรไทยฉันตั้งใจเขียนอย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ขนบธรรมเนียมประเพณี หมายถึง ความประพฤติที่เป็นระเบียบแบบแผน ที่คนส่วนใหญ่ในสังคมไทยยึดถือในการปฏิบัติสืบต่อกันมา	ขนบธรรมเนียมประเพณี *4.ฉันเห็นคุณค่าในการแสดงความเคารพที่เด็กแสดงต่อผู้ใหญ่ของไทย ฉันจะยืนตรงและยกมือไหว้เมื่อพบผู้ใหญ่	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	*5. ฉันชอบมารยาทไทย ที่เด็กแสดงออกต่อผู้ใหญ่ เมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่ฉันจะก้มตัวแล้วค่อยๆเดินผ่านไป	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	*6.ฉันชอบมารยาทในการแต่งกายของไทย ฉันไปทำบุญที่วัด ฉันแต่งกายด้วยชุดที่สุภาพเรียบร้อย	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	*7 ฉันเห็นคุณค่าในประเพณีที่สืบทอดมาตั้งแต่อดีตของไทย ฉันชอบชวนพ่อแม่ออกไปเที่ยวงานประเพณีของไทย เช่น งานลอยกระทง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านที่ต้องการวัด	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ศาสนา หมายถึง การปฏิบัติ ตามคำสอนที่มุ่งเน้นให้ ผู้ที่นับถือประพฤติตน เป็นคนดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ โดย การปฏิบัติตนตาม หลักธรรมขั้นพื้นฐานใน ศาสนาที่ตนนับถือ อย่างต่อเนื่องจนเป็น ปกติวิสัย	ศาสนา *8. ฉันซาบซึ่งคำสั่งสอนในพุทธศาสนา เรื่องการไม่ เบียดเบียนและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ฉันจึงไม่ฆ่าสัตว์ และรังแกสัตว์	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	*9. ฉันซาบซึ่งหลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนา ก่อนนอนฉันจะสวดมนต์ทุกคืน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	*10. ฉันเห็นคุณค่าของการทำกิจกรรม ที่เป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนา ตอนเช้า ฉันนำอาหารไปใส่บาตรพระสงฆ์	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	*11.ฉันเห็นคุณค่าในหลักการปฏิบัติตน ตามหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาในเรื่อง ของศีล 5 ฉันกล่าวคำสมาทานศีล 5 และประพฤติ ตนตามศีลทั้ง 5 ข้อ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	12.ฉันเห็นคุณค่าของกิจกรรมในวันสำคัญ ทางพุทธศาสนาที่จัดขึ้นในประเทศไทย เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ฉันเข้าร่วมกิจกรรมโดยการไปทำบุญที่วัด	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านที่ต้องการวัด	พฤติกรรมที่แสดงออก	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ควรปฏิบัติอันเป็นประโยชน์ต่อชีวิตตัวเองและสังคม	คุณธรรม จริยธรรม 13.ฉันไม่ชอบการพูดโกหก ฉันพูดความจริงกับทุกคน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	*14. ฉันเห็นคุณค่าและพอใจในสิ่งของที่ตัวเองมี ฉันไม่ยักได้ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ฉันเก็บของได้ ฉันจะนำไปคืนเจ้าของ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	15. ฉันมีความภูมิใจเมื่อฉันสามารถทำงานต่างๆให้สำเร็จด้วยตัวเอง เมื่อครูสั่งการบ้านฉันพยายามทำการบ้านเองโดยไม่ลอกเพื่อน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	*16. ฉันเห็นคุณค่าในการยอมรับในสิ่งที่ตัวเองทำลงไป เมื่อฉันทำผิด ฉันยอมรับ และพูดขอโทษในสิ่งที่ทำลงไป	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	*17. ฉันซาบซึ้งในบุญคุณที่พ่อแม่มีต่อฉัน ฉันตอบแทนพ่อแม่ด้วยการช่วยเหลือท่านทำงานบ้าน เช่น ถูบ้าน ล้างจาน พับผ้า เป็นต้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านที่ต้องการวัด	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ควร ปฏิบัติอันเป็นประโยชน์ ต่อชีวิตตัวเองและ สังคม	18. ฉันทุมิใจที่ได้ช่วยครู / พ่อแม่ ทำงานต่างๆ เมื่อฉันเห็นครู / พ่อแม่ ถือของในมือฉันเข้าไปช่วยถือ ของโดยที่ครู / พ่อแม่ ไม่ต้องเรียก	+1	+1	+1		ใช้ได้
	*19. ฉันทุมิใจในสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย ฉันทำความเคารพโดยการยืนตรงและก้มหัว เมื่อฉันเห็นรูปของในหลวง	+1	+1	+1		ใช้ได้
	20.ฉันซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของ พระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อประชาชนชาวไทย เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดี ฉันชวนเพื่อนๆ และ พ่อ แม่ไปร่วมงานจุดเทียนชัยถวายพระพร	+1	+1	+1		ใช้ได้

* ข้อที่นำมาใช้ในการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

ตาราง 15 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความยากง่าย (P)	อำนาจจำแนก (r)	สรุปผล
*1	0.75	0.33	ใช้ได้
*2	0.31	0.45	ใช้ได้
*3	0.39	0.37	ใช้ได้
*4	0.27	0.66	ใช้ได้
5	0.16	0.24	ปรับปรุง
*6	0.29	0.33	ใช้ได้
7	0.18	0.21	ปรับปรุง
*8	0.27	0.45	ใช้ได้
*9	0.41	0.50	ใช้ได้
*10	0.43	0.37	ใช้ได้
*11	0.27	0.29	ใช้ได้
*12	0.39	0.20	ใช้ได้
*13	0.39	0.29	ใช้ได้
14	0.16	0.24	ปรับปรุง
*15	0.29	0.33	ใช้ได้
*16	0.75	0.33	ใช้ได้
*17	0.22	0.20	ใช้ได้
*18	0.52	0.29	ใช้ได้
*19	0.77	0.37	ใช้ได้
*20	0.22	0.20	ใช้ได้
21	0.37	0.16	ปรับปรุง
22	0.18	0.21	ปรับปรุง
*23	0.37	0.25	ใช้ได้
*24	0.66	0.5	ใช้ได้
*25	0.56	0.37	ใช้ได้

* ข้อที่นำมาใช้เป็นข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ไทย

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวอย่างแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

ตัวอย่างหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6

การปกครองในสมัยสุโขทัย

เวลา 70 นาที

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลม ครูยืนห่างจากนักเรียนในระยะที่เหมาะสม ให้นักเรียนมองเห็นหน้าของครูอย่างชัดเจน สามารถอ่านริมฝีปากของครูเวลาพูดได้ ครูวางอุปกรณ์ไว้บนโต๊ะใกล้ที่ครูยืน
2. ครูตรวจการทำงานของเครื่องช่วยฟังของนักเรียน และตรวจสอบการได้ยินโดยให้นักเรียนฟังและพูด อา อู อี้ อืม ตามครูทีละคนไม่เรียงตามลำดับ
3. ครูทบทวนสิ่งที่เรียนไปครั้งที่แล้ว โดยติดรูปพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนบานเมือง และพ่อขุนรามคำแหง ครูชูบัตรคำชื่อพระมหากษัตริย์ให้นักเรียนอ่านทีละใบพร้อมกัน ครูให้นักเรียนออกมาติดชื่อพระมหากษัตริย์ให้ตรงกับรูปภาพจนครบทุกคน

ขั้นแสดง

การอ่านเครื่อง ผู้สอนนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน การปกครองในสมัยสุโขทัย

1. ครูถามนักเรียนว่าในห้องนี้มีใครเป็นหัวหน้าห้องหรือไม่ ครูถามว่า หัวหน้าห้องทำอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ
2. ครูบอกนักเรียนว่าในสมัยสุโขทัยก็มีหัวหน้า มีหน้าที่ดูแลบ้านเมือง และประชาชนให้มีความสุข เราเรียกว่า พระมหากษัตริย์ ครูติดบัตรคำขึ้นแล้วให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน
3. ครูติดรูปพระมหากษัตริย์ทั้ง 3 พระองค์บนกระดานแล้วให้นักเรียนออกมาติดชื่อพระมหากษัตริย์ให้ตรงกับภาพจำนวน 3 คนพร้อมกัน
4. ครูบอกนักเรียนว่า ในอดีตสุโขทัยยังมีคนอาศัยอยู่น้อย พระมหากษัตริย์จะใกล้ชิดกับประชาชนมาก การปกครองในสมัยนี้จะเหมือนกับการดูแลคนในบ้านในครอบครัว
5. ครูชี้ที่รูปพ่อขุนศรีอินทราทิตย์แล้วพูดว่า สมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์จะปกครองแบบพ่อปกครองลูก ครูติดบัตรคำ พ่อปกครองลูก หมายถึง (ครูติดแถบประโยค) พระมหากษัตริย์ “เหมือนหัวหน้าครอบครัวดูแลคนในครอบครัวให้มีความสุข คนในครอบครัวต้องเชื่อฟังหัวหน้า” ครูชี้แล้วอ่านให้นักเรียนฟังให้นักเรียนอ่านตามพร้อมกัน
6. ครูดึงรูปพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ออก แล้วบอกนักเรียนว่า เมื่อพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ตาย พ่อขุนบานเมืองเป็นกษัตริย์ต่อก็คงปกครองแบบพ่อปกครองลูก ครูติดบัตรคำแล้วให้นักเรียนอ่าน ครูติดแถบประโยคความหมายในข้อ 5 ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน

7. ครูตั้งรูปพ่ขุนบานเมืองออก แล้วบอกนักเรียนว่า เมื่อพ่ขุนบานเมืองตาย พ่ขุนรามคำแหงเป็นกษัตริย์ต่อ พระองค์ยังคงปกครองสุโขทัยแบบพ่อปกครองลูก ครูติดบัตรคำ แล้วให้นักเรียนอ่าน ครูติดแถบประโยคความหมายในข้อ 5 ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน

8. ครูติดบัตรคำและบัตรประโยคออก และนำรูปพ่ขุนศรีอินทราทิตย์ พ่ขุนบานเมือง ติดบนกระดานรวมกับรูปพ่ขุนรามคำแหง ครูชี้ที่รูปแล้วเรียกนักเรียนออกมาติดบัตรคำ ชื่อพระมหากษัตริย์ทีละคน

9. ครูถามนักเรียนว่า พระมหากษัตริย์แต่ละพระองค์ปกครองสุโขทัยแบบใด ให้นักเรียน ออกมาติดบัตรคำทีละคน

10. ครูถามนักเรียนว่า การปกครองแบบพ่อปกครองลูก หมายความว่าอย่างไร ให้นักเรียน ช่วยกันตอบ

11. ครูติดแถบประโยคในข้อ 5 อ่านให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนอ่านตามพร้อมกัน

12. ครูนำกระดิ่งจำลองออกมาให้นักเรียนดู ให้นักเรียนพูดตาม กระดิ่ง

13. ครูบอกนักเรียนว่า ในสมัยพ่ขุนรามคำแหงจะมีกระดิ่งไปแขวนไว้หน้าประตูเมือง

14. ครูบอกนักเรียนว่า กระดิ่งนี้เรียกว่า กระดิ่งร้องทุกข์ ครูติดแถบประโยค ชี้และอ่านให้นักเรียนอ่านตามพร้อมกัน

15. ครูบอกนักเรียนว่า เวลาใครมีความทุกข์ก็ไปสั่นกระดิ่งหน้าประตูเมือง พ่ขุนรามคำแหง ได้ยิน (ชี้ที่รูปพ่ขุนรามคำแหง) ก็จะออกมาช่วยแก้ไขปัญหาให้

16. นอกจากนี้ในวันพระ ครูติดบัตรคำวันพระบนกระดานชี้แล้วให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน พ่ขุนรามคำแหงยังนิมนต์พระมาเทศนาสั่งสอนประชาชน เพื่อให้ประชาชนเป็นคนดี ครูติดรูป ประชาชนและพ่ขุนรามคำแหงนั่งฟังพระเทศน์กับประชาชน

17. การปกครองแบบพ่อปกครองลูกในสมัยสุโขทัยเป็นการปกครองที่พระมหากษัตริย์ ใกล้ชิดกับประชาชน คอยดูแลประชาชนให้มีความสุข และพัฒนาอาณาจักรสุโขทัยให้มีความเจริญรุ่งเรือง

18. ครูแจกหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียน เรื่องการปกครองในสมัยสุโขทัยให้นักเรียน อ่านพร้อมกันทีละหน้าจนจบ

19. ครูบอกนักเรียนว่าจะให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ

การเลือกตัวผู้แสดง

ครูและนักเรียนช่วยกันเลือกตัวผู้แสดงโดยวิเคราะห์บทบาทต่างๆที่อยู่ในหนังสือการ์ตูน ประกอบบทเรียน แล้วให้นักเรียนเลือกบทบาทที่จะแสดงดังนี้คือ พ่ขุนศรีอินทราทิตย์ พ่ขุนบานเมือง พ่ขุนรามคำแหง พระ ประชาชน

การจัดฉากการแสดง

ครูและนักเรียนช่วยกันจัดฉากการแสดง โดยสมมติให้เป็นพื้นที่อาณาจักรสุโขทัย

การเตรียมผู้สังเกตการณ์

ครูเลือกนักเรียนหนึ่งคนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกตการณ์

การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง

ครูอธิบายบทบาทที่นักเรียนแต่ละคนได้รับ คือพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนบานเมือง และพ่อขุนรามคำแหง พระ ประชาชนทั่วไป ให้นักเรียนแสดงตามบทบาทในหนังสือการ์ตูนประกอบ บทเรียนที่ได้อ่าน

การแสดง

นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ตัวเองได้รับ

ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

ครู ผู้แสดง และผู้สังเกตการณ์ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่แสดง

ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

1. นักเรียนผลัดกันเล่าประสบการณ์จากการแสดงบทบาทที่ตนเองได้รับ
2. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียนและให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายเล่มหนังสือการ์ตูน เป็นการบ้าน

สื่อรับรู้ทางสายตา

1. ของจำลอง กระดัง
2. รูปภาพ
3. บัตรคำ
4. แถบประโยค
5. หนังสือการ์ตูนประวัติศาสตร์ไทย เรื่องการปกครองในสมัยสุโขทัย

กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

1. ภาระงานที่ครูให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้
2. ภาระงานที่ครูให้นักเรียนออกมาปฏิบัติกิจกรรมหน้าชั้นเรียน
3. ภาระงานที่ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียนแล้วทำแบบฝึกหัด

4. ภาระงานที่ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ภาระงานที่	ชื่อภาระงาน	น้ำหนัก
1	ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้	25%
2	ออกมาปฏิบัติกิจกรรมหน้าชั้นเรียน	25%
3	อ่านหนังสือการ์ตูนประกอบบทเรียน	25%
4	แสดงบทบาทสมมติ	25%
รวม		100 %

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

(.....)

บัณฑิตา ลิขสิทธิ์

ผู้สอน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ.....นามสกุล.....

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ เวลา 60 นาที
2. การตอบให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด จากตัวเลือก ก ข ค ง เพียงคำตอบเดียวเท่านั้นแล้วเขียนเครื่องหมาย X หน้าข้อที่เลือก

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
จำนวน 20 ข้อ เวลา 60 นาที

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วเขียน
เครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อที่เลือก

1. ที่พักอาศัยของมนุษย์ยุคหินมีลักษณะตรงกับข้อใด
 - ก . อาศัยอยู่ในถ้ำ
 - ข. อาศัยอยู่ในตึก
 - ค. อาศัยอยู่ในบ้าน
 - ง. อาศัยอยู่ในภูเขา

2. ในอดีตอาณาจักรใดเคยอยู่ในบริเวณภาคเหนือของไทย
 - ก . อาณาจักรทวารวดี
 - ข. อาณาจักรสุโขทัย
 - ค. อาณาจักรโครตบูร
 - ง. อาณาจักรหริภุญชัย

3. ในอดีตอาณาจักรศรีวิชัยครอบคลุมดินแดนในภาคใดของประเทศไทยในปัจจุบัน
 - ก. ภาคใต้
 - ข. ภาคเหนือ
 - ค. ภาคอีสาน
 - ง. ภาคกลาง

4. ก่อนการก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัยเคยมีชนกลุ่มใดปกครองสุโขทัย มาก่อน

- ก. จีน
- ข. ลาว
- ค. ขอม
- ง. พม่า

5. พระมหากษัตริย์พระองค์แรกของอาณาจักรสุโขทัยมีชื่อว่าอะไร

- ก. พ่อขุนผาเมือง
- ข. พ่อขุนบานเมือง
- ค. พ่อขุนรามคำแหง
- ง. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์

6. อาณาจักรสุโขทัยตอนต้นมีการปกครองแบบใด

- ก. พ่อปกครองลูก
- ข. นายปกครองบ่าว
- ค. ขุนนางปกครองทหาร
- ง. พระสงฆ์ปกครองประชาชน

7. พ่อขุนรามคำแหงมหาราชออกมาพบและร่วมฟังเทศน์กับประชาชนในวันใด

- ก. วันพระ
- ข. วันโกน
- ค. วันสงกรานต์
- ง. วันลอยกระทง

8. ข้อใดแสดงว่าพ่อขุนรามคำแหงมีความเป็นห่วงประชาชน

- ก. สร้างเขื่อนสรีดภงส์
- ข. ประดิษฐ์อักษรไทย
- ค. นำกระดังงาไปแขวนหน้าประตูเมือง
- ง. นิมนต์พระมาเทศนาสั่งสอนประชาชน

9. ข้อใดคืออาชีพหลักของชาวสุโขทัย

- ก. ทอผ้า
- ข. ค้าขาย
- ค. จับปลา
- ง. ทำไร่ ทำนา

10. ข้อใดคือเครื่องปั้นดินเผาที่ทำขึ้นในสมัยสุโขทัย

- ก. เครื่องเงิน
- ข. เครื่องทอง
- ค. เครื่องสังคโลก
- ง. เครื่องเบญจรงค์

11. เขื่อนกั้นน้ำที่สร้างในสมัยสุโขทัยมีชื่อเรียกว่าอะไร

- ก. แม่ยม
- ข. สรีดภงส์
- ค. สระหลวง
- ง. ตะพังโพยศรี

12. ชนชั้นที่มีหน้าที่ปกครองอาณาจักรคือชนชั้นใด

- ก. ทหาร
- ข. ชุนนาง
- ค. พระสงฆ์
- ง. พระมหากษัตริย์

13. ยามประเทศสงบมีหน้าที่ทำงานเลี้ยงครอบครัว ยามมีสงครามเป็นทหาร
ออกไปรบเป็นหน้าที่ของชนชั้นใด

- ก. ไพร่
- ข. ชุนนาง
- ค. พระสงฆ์
- ง. พระมหากษัตริย์

14. ในสมัยสุโขทัยชนชั้นชุนนางมีหน้าที่ทำอะไร

- ก. ปกครองประเทศ
- ข. ค้าขายกับต่างชาติ
- ค. เผยแผ่พระพุทธศาสนา
- ง. ช่วยพระมหากษัตริย์ทำงาน

15. ข้อใดเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

- ก. ขับไล่ขอม
- ข. ประดิษฐ์อักษรไทย
- ค. สร้างพระพุทธชินราช
- ง. แต่งหนังสือไตรภูมิพระร่วง

16. ไตรภูมิพระร่วงเป็นพระราชนิพนธ์ของพระมหากษัตริย์ใดในสมัยสุโขทัย

- ก. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์
- ข. พ่อขุนรามคำแหง
- ค. พระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไทย)
- ง. พระมหาธรรมราชาที่ 2

17. ไตรภูมิพระร่วงเป็นหนังสือที่กล่าวถึงเรื่องใด

- ก. ภัยธรรมชาติ
- ข. นรก – สวรรค์
- ค. การปกครองบ้านเมือง
- ง. กลางวัน – กลางคืน

18. วัดหรือเจดีย์ที่สร้างในลักษณะเฉพาะของสุโขทัยเรียกว่าอะไร

- ก. เจดีย์ทรงกลม
- ข. เจดีย์ทรงเหลี่ยม
- ค. เจดีย์ทรงล้านนา
- ง. เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์

19. มรดกที่เป็นรากฐานทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชคือข้อใด

- ก. การสร้างวัด
- ข. การจัดหาที่ดินทำกิน
- ค. การสร้างตลาดปศุสัตว์
- ง. การประดิษฐ์อักษรไทย

20. ประเพณีใดที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยในอดีตจนถึงปัจจุบัน

ก. ประเพณีปีใหม่

ข. ประเพณีสงกรานต์

ค. ประเพณีลอยกระทง

ง. ประเพณีไหว้พระจันทร์

แบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นไทย สำหรับนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในตารางว่าปฏิบัติตนตามข้อความในตารางมากน้อยเพียงใด

โดยมีระดับการปฏิบัติดังนี้คือ

ปฏิบัติทุกวัน

ปฏิบัติเป็นบางวัน

ไม่เคยปฏิบัติเลย

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

ข้อความ	การปฏิบัติตน		
	ปฏิบัติ ทุกวัน	ปฏิบัติ เป็นบางวัน	ไม่เคย ปฏิบัติเลย
ด้านภาษา 1.ฉันภูมิใจที่ประเทศไทยมีภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติ เวลาที่ฉันพูดภาษาไทย ฉันจะพูดอย่างถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา			
2. ฉันภูมิใจที่ประเทศไทยมีตัวอักษร ที่ประดิษฐ์โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เวลาที่ฉันเขียนตัวอักษรไทยฉันตั้งใจเขียน อย่างถูกต้อง			
ขนบธรรมเนียมประเพณี 3.ฉันเห็นคุณค่าในการแสดงความเคารพ ที่เด็กแสดงต่อผู้ใหญ่ของไทย ฉันจะยืนตรง และยกมือไหว้เมื่อพบผู้ใหญ่			
4. ฉันชอบมารยาทไทยที่เด็กแสดงออกต่อ ผู้ใหญ่ ในการเดินผ่านผู้ใหญ่ฉันจะก้มตัว แล้วค่อยๆ เดินผ่านไป			
5.ฉันชอบมารยาทในการแต่งกายของไทย ฉันไปทำบุญที่วัดฉันแต่งกายด้วยชุดที่สุภาพ เรียบร้อย			

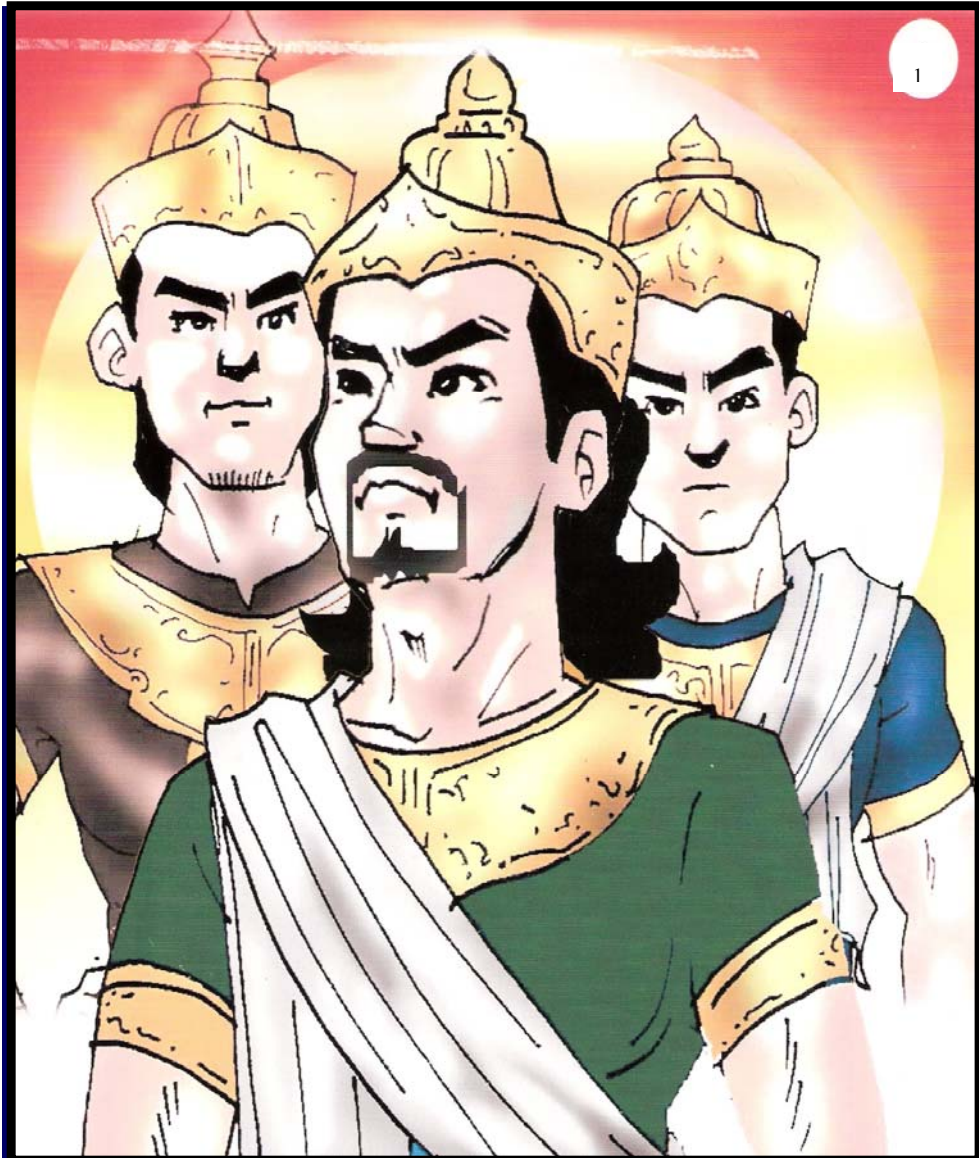
ข้อความ	การปฏิบัติตน		
	ปฏิบัติ ทุกวัน	ปฏิบัติ เป็นบางวัน	ไม่เคย ปฏิบัติเลย
6. ฉันเห็นคุณค่าในประเพณีที่สืบทอดมาตั้งแต่อดีตของไทย ฉันชอบชวนพ่อแม่ออกไปเที่ยวงานประเพณีของไทย เช่น งานลอยกระทง			
ศาสนา 7. ฉันซาบซึ้งคำสั่งสอนในพุทธศาสนาในเรื่องการไม่เบียดเบียนและทำการให้ผู้อื่นเดือดร้อนฉันจึงไม่ฆ่าสัตว์และรังแกสัตว์			
8. ฉันซาบซึ้งหลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนา ก่อนนอนฉันจะสวดมนต์ทุกคืน			
9. ฉันเห็นคุณค่าของการทำกิจกรรมที่เป็นการสืบทอดพระพุทธานุภาพตอนเช้าฉันนำอาหารไปใส่บาตรพระสงฆ์			
10. ฉันเห็นคุณค่าในหลักการปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนในพระพุทธานุภาพเรื่องศีล 5 ฉันประพฤติตนตามศีล 5 ข้อ			
คุณธรรม จริยธรรม 11. ฉันพอใจในสิ่งของที่ตัวเองมี ฉันไม่อยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ฉันเก็บของได้ฉันจะนำไปคืนเจ้าของ			
12. ฉันมีความภูมิใจเมื่อฉันสามารถทำงานต่างๆ ให้สำเร็จด้วยตัวเอง เมื่อครูสั่งการบ้านฉันพยายามทำการบ้านเองโดยไม่ลอกเพื่อน			
13. ฉันเห็นคุณค่าในการยอมรับในสิ่งที่ตัวเองทำลงไป เมื่อฉันทำผิด ฉันจะพูดขอโทษ			

ข้อความ	การปฏิบัติตน		
	ปฏิบัติ ทุกวัน	ปฏิบัติ เป็นบางวัน	ไม่เคย ปฏิบัติเลย
14. ฉันซาบซึ้งในบุญคุณที่พ่อแม่มีต่อฉัน ฉันตอบแทนพ่อแม่ด้วยการช่วยเหลือท่าน ทำงานบ้าน เช่น ถูบ้าน ล้างจาน พับผ้า เป็นต้น			
15. ฉันภูมิใจในสถาบันพระมหากษัตริย์ ของไทย ฉันทำความเคารพโดยการยืนตรง และก้มหัว เมื่อฉันเห็นรูปของในหลวง			

การปกครองสมัยสุโขทัย

บันทึกดา ลิขสิทธิ์

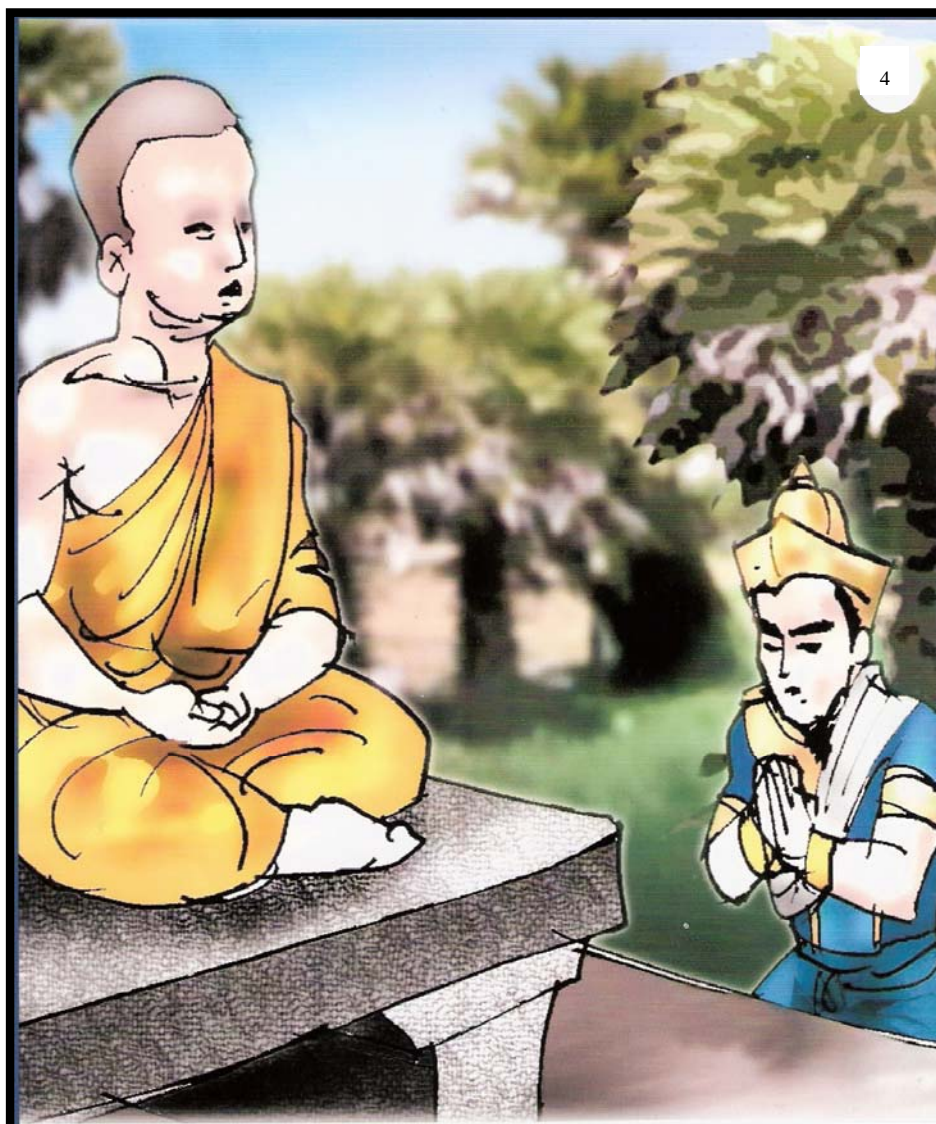
อาณาจักรสุโขทัย สมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์
พ่อขุนบานเมืองและพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
มีการปกครองประชาชนแบบพ่อปกครองลูก

การปกครองแบบพ่อปกครองลูก พระมหากษัตริย์จะ
ทำหน้าที่ดูแลปกครองประชาชนเหมือนพ่อปกครองลูก

ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระองค์ได้แขวน
กระดิ่งไว้หน้าประตูเมือง ถ้าประชาชนมีเรื่องทุกข์ร้อนก็
จะไปสั่นกระดิ่ง แล้ว พ่อขุนรามคำแหงมหาราชก็จะออก
มาช่วยแก้ปัญหาให้ประชาชนด้วยพระองค์เอง

ในวันพระ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงให้พระสงฆ์
มาเทศนาสั่งสอนประชาชน เพื่อให้ประชาชนเป็นคนดี

มีที่ดินปลูกข้าว เพราะพระมหากษัตริย์ทรงดูแล
ความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างใกล้ชิด ใครไม่มี
ที่ดินจะปลูกข้าวก็จัดหาที่ดินสำหรับเพาะปลูกให้

ประชาชนในอาณาจักรสุโขทัยอยู่กันอย่างมีความสุข

เราเป็นกษัตริย์แห่งอาณาจักรสุโขทัย
เราจะดูแลชาวสุโขทัยให้อยู่ดีกินดี เราจะสร้าง
บ้านเมืองที่ยิ่งใหญ่ ไว้ให้ลูกหลานของเราสืบต่อไป

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	บัณฑิตา ลิขสิทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	9 มีนาคม พ.ศ. 2522
ภูมิลำเนา	จังหวัดสุโขทัย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	28 หมู่ 8 ตำบลวังทอง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย 64120
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูการศึกษาพิเศษประจำศูนย์พัฒนาการ เด็กสไมล์ไชลด์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์พัฒนาการเด็กสไมล์ไชลด์ 108/30 ซอยประดิพัทธ์ 19 ถนนประดิพัทธ์ สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	ครุศาสตรบัณฑิต โปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ สาขาการสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จาก สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2553	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ